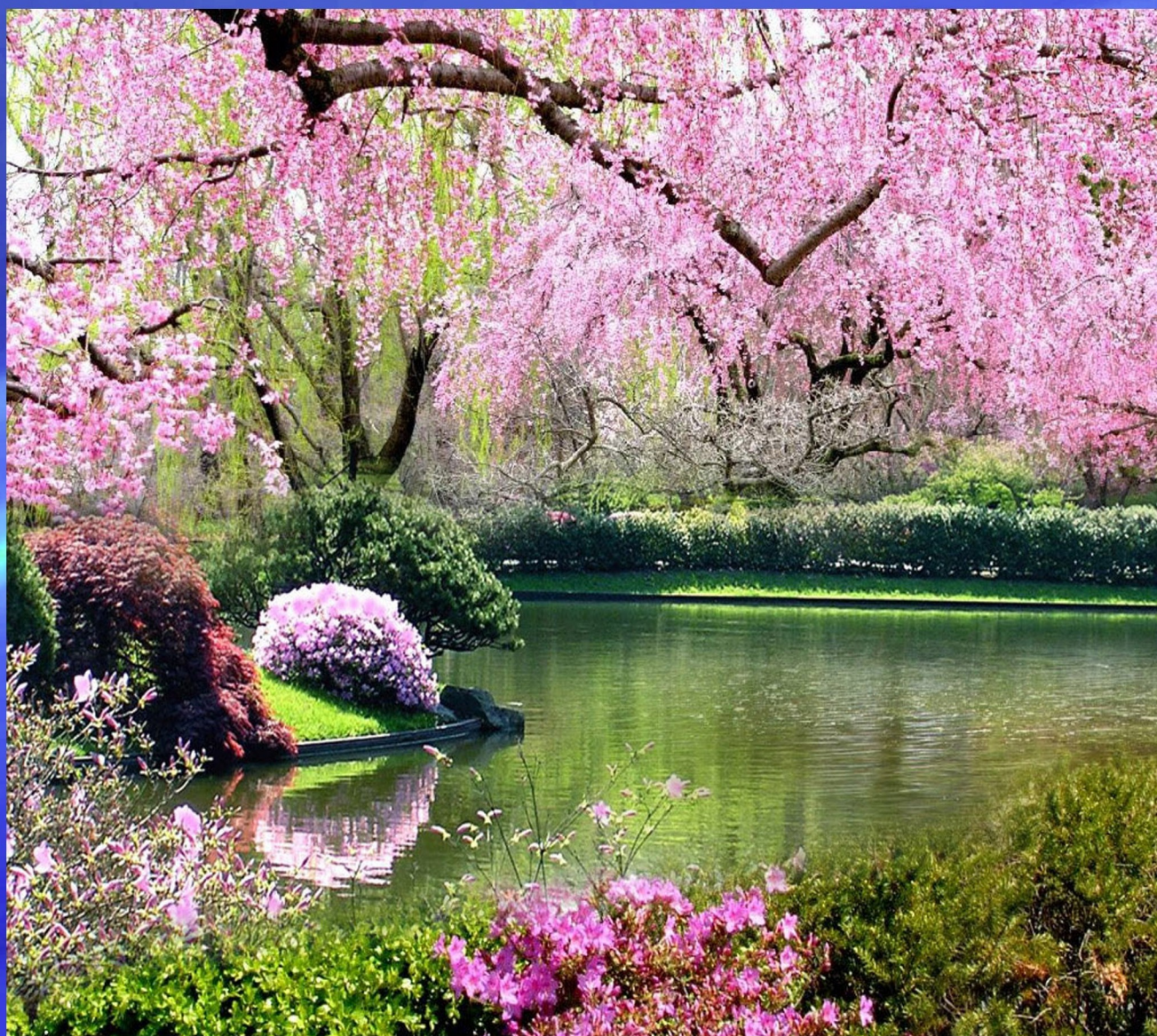

BOGDANIA

Revistă de creație și cultură

Anul XIV / Nr. 141 - 142 / 2026

Lunile: martie-aprilie 2026

Cuprins

1. Ionel Marin: Renaștere, credință, iubire! – 3
2. Declarația comună a Academiei Române și Academiei de Științe a Moldovei, din 30.12.2025 – 4
3. Apel către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova – 5
4. Andra Fornea: Deputat Monica Ionescu, noua președintă a UIOC – 6
5. Al. Florin Țene: Eminescu și 24 ianuarie 1859: unitatea națională ca ideal cultural și politic – 7
6. M.M. Cazimirovici: Curiozitate și continuitate – 9
7. Ben Todică: Ce este iubirea? De ce a fost creată? – 10
8. Gheorghe Țiclete: U.E., viabilă și prosperă doar printr-o unitate în diversitate – 11
9. Stelian Gomboș: Despre familia creștină. Provocări și perspective – 14
10. Elena Buică: Ucigătoarea ură – 20
11. Caty Urucu: Doar să ai răbdare – 22
12. Ionel Marin: Academician Gheorghe Păun -75 – 23
13. I. Marin: Felix Brehar: Doctorul minune -50 – 26
14. Al. Florin Țene: Dumitru V. Marin la 85 de ani – 28
15. Stelian Gomboș: Im memoriam: Sculptorul Constantin Brâncuși – 30
16. Geo Călugăru: Im memoriam: Traian Tardin – 32
17. Ionel Marin: Im memoriam: A.I. Cuza – 32
18. Poezia pe cărări de timp: Mihai Eminescu, Eleonora Stamate, Nicolae Rotaru – 35
19. Ionel Marin: 21martie-ziua mondială a Poeziei – 37
20. Medalion liric: Cristian Petru Bălan, Mircea Dorin Istrate, Geo Călugăru, Gheorghe Văduva, Maria Filipoiu, Monica Ionescu, Dumitru Ichim, Adrian Nicolae Popescu, Victoria Sorea, Constanța Cornilă, Ion Dulugeac, Laurențiu Drăgușin, Corina Matei Gherman, Lorica Mihăilă, Ionel Marin, Ioan Miclău, Calistrat Robu, Mioara Profiroiu – 38
21. Nicolae Mățaș: Coroană de sonete – 52
22. Viorel Martin: Poezii umoristice – 54
23. Ioan Miclău Gepianu: Cuvinte de minte – 54
24. Proză scurtă: Nicolae Vasile, Ben Todică, Caty Urucu, Ivona Popescu, Lenuța Popa-Vrînceanu – 55
25. Adriana Apostol: Când talentul prinde aripi: Alex. Iulian Andrei și magia desenului, la 7 ani – 61
26. Ionel Marin: Instituții, oameni de excepție, exemple de urmat – 64
27. Din creațiile tinerilor premiați la Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania: Stoian Roxana și Batcu Andreea – 65
28. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de: Dorel Mateescu, Petre Ghiur, Zoe Rotaru, Gelu Dragoș, Geo Călugăru și Al. Florin Țene – 70
29. Fl. Smarandache: Materialismul Neutrosific: o extindere a materialismului dialectic – 79
30. Traduceri din Mihai Eminescu și Luca Cipolla
31. Noutăți editoriale – 84
32. Evenimente culturale – 85
33. Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, ediția a XV-a, 2026 (Regulament) – 86
34. Semnal editorial – 87

Coperta: Peisaj de primăvară

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.
ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editor senior: Nicolae Vasile, Geo Călugăru

Redactori: Corneliu Cristescu, M.M. Cazimirovici, Maria Filipoiu, Marcel Miron, Adrian Nicolae Popescu, Ioan Rațiu, Maricica Stroia, Ben Todică, Gheorghe Țiclete, Caty Urucu.

Secretar de redacție: Prof. Cosmin LAZĂR

Membri de onoare:

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte

Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe; pictor, sculptor.

ALEXANDRU FLORIN ȚENE - președintele național al Ligii Scriitorilor Români, membru UZPR și al Academiei Americano-Române de Arte și Științe.
GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada

Contemporanul nr. 28, cod 620065, jud. Vrancea
Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

revistabogdania.ro@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.

Vă așteptăm alături de noi!

Pentru realizarea proiectelor culturale și umanitare ale Asociației Bogdania, avem nevoie de sprijinul dvs.

Vă mulțumim anticipat! Datele de identificare ale Asociației Cultural-umanitare Bogdania, sunt:

RO11BRMA0999100047750380, în RON;

RO11BRMA0999100047751156, în euro;

Exim Banca Românească S.A., Filiala Focșani, județul Vrancea; CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Bogdania,

Anul XIV, Nr. 141-142, martie-aprilie 2026

Editorial**Ionel MARIN****Renaștere, credință, iubire!**

Adesea am afirmat că Viața omului pe pământ este un dar divin, un miracol ce trebuie trăit cu demnitate, responsabilitate, bucurie și în armonie cu infinitul Univers.

Oare nu Omul este mărgăritarul sfințit al lumii, ființa dornică de Absolut și unică în manifestare, sensul și rostul vieții pe pământ? Nu Omul este stăpânul Planetei noastre ci beneficiarul roadelor acestuia! OMUL este singura ființă, conștientă de Sine, care cugetă pentru sine și în folosul său, al semenilor și bineînțeles în primul rând pentru patria în care ne naștem și trăim. Noi, românii, ne-am născut pe aceste meleaguri binecuvântate de Dumnezeu, iubite și apărate cu prețul vieții de străbunii noștri, de bunicii și părinții noștri. Să continuăm și să apărăm, cu dragoste, moștenirea neamului românesc.

Poporul român este cu frică de Dumnezeu, născut și educat în spiritul creștin-ortodox. În Biblie scrie: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”. Trebuie să avem mereu în atenție faptul că aici, pe Pământ suntem trecători, frați și surori, copii ai lui Dumnezeu. Prin jertfa și Învierea Domnului Isus Hristos am câștigat împăcarea cu divinitatea și posibilitatea de mântuire a sufletului. Pentru toți Fecioara Maria reprezintă pilda supremă, ca mamă a cerului și pământului, modelul absolut de urmat pentru întreaga suflare omenească.

Consider că Femeia este universul uman, este jumătatea cea bună a familiei, ființa care dă măsură, deosebită frumusețe și strălucire vieții, este simbol al renașterii și afirmării identității umane. Prin femeia-mamă societatea evoluează și în primul rând prin ea se asigură vigoarea, căldura căminului, siguranța și armonia în familie. Menirea sacră a mamei este dată și de faptul că ea este temelia casei, bărbatul-stălpul casei iar copiii rodul binecuvântat și sfințit al dragostei părinților. Fără aportul substanțial al femeii, familia ar fi șubredă și trăirea tristă, nefericită. Sub toate ipostazele ei de: fiică, soră, mamă, bunică, femeia sfințește locul, casa, familia, națiunea, societatea. Iar femeia creștină reprezintă un exemplu strălucit și bun de urmat de toată lumea.

Prin educație, oamenii și popoarele dobândesc cultură. Fără școală nu vom avea și viitor bun.

Violența în familie, drogurile, răutatea sub toate formele întunecă, produc suferințe și pierderi irecuperabile. Omul trebuie să se poarte ca oameni, alungând întunericul minții. Învățământul, cultura și civilizația asigură evoluția societății umane.

- În prezent asistăm la o degradare a vieții politice, economice, sociale și la o profundă criză morală în societatea umană.

Cum arată țara, societatea românească în zilele noastre?

Dreptul la viață, la educație, sănătate, la libera exprimare, la muncă, la vot liber, neîngrădit, la cultură și identitatea strămoșească sunt garantate de Constituție și asigurate în fapt, în realitate.

Este momentul să ne revenim și să ne reîntoarcem la: demnitate, justiție socială, moralitate, către valorile morale și spirituale ale neamului și să reînviem bunul simț și măsura în toate. Am avut și mai avem români de rară capacitate și dăruire umană, savanți, oameni de știință și de cultură de mare valoare mondială, deopotrivă femei și bărbați, elevi și tineri.

Renașterea nu poate avea loc decât prin revigorarea economică a țării, prin construirea de noi obiective industriale, asigurarea de sute de mii de noi locuri de muncă în țară, bine plătite și cu un ridicat nivel de productivitate.

Noile fabrici să folosească resursele umane autohtone și potențialul natural al țării noastre, să

asigure condiții de revenire a românilor ce lucrează pe alte țărâmurii. Se impune imperios necesar realizarea unui mediu fiscal, legislativ, stabil și coerent, care să atragă investitorii, management performant, tehnologie și piețe de desfacere. Încurajarea unei producții eficiente și servicii de bună calitate.

Doar prin iubire, dăruire, sacrificiu și descătușări de frică și răutate se poate înfăptui o societate umană demnă de era tehnocratică contemporană, o lume a înțelegerii și armoniei.

Pacea, democrația, civilizația se realizează prin respectarea dreptului legitim al popoarelor la libertate, suveranitate, independență și identitate națională.

Începutul primăverii reprezintă un început nou, o nouă renaștere la viață a naturii dar și a popoarelor. Pe 1 martie oferim Mărțișoare domnișoarelor, surorilor, prietenelor, iubitelor și la 8 Martie sărbătorim Ziua Internațională a femeii și realizările sociale, politice și economice ale acestora, cât și pentru a onora lupta împotriva discriminării și violenței care își fac încă simțită prezența în societate.

Din nefericire asistăm la o globalizare a culturii și numai prin educație permanentă, prin credință vie, autentică, putem să renaștem și să asigurăm un trai mai bun pe meleagurile sfinte ale României. Avem tineri talentați, în toate domeniile de activitate, inclusiv în literatură. Sunt bucuroși că anual se înscriu în competiția Festivalului-Concurs internațional de creație literară Bogdania, tineri din ce în ce mai talentați. Încă o dovadă că putem avea un viitor strălucit și că acesta depinde, în cea mai mare măsură de tineri și de noi toți.

Speranța, bucuria trebuie să renască în sufletul fiecărui cetățean al patriei noastre, al Republicii Moldova și desigur al întregii lumi. Prin atitudinea popoarelor istoria capătă consistență și poate să asigure un drum ascendent către cultură și civilizație înaintată.

Anul 2026, An crucial în realizarea marilor proiecte ale lumii contemporane, poate și trebuie să fie un An al stabilității, păcii în Europa și în lume.

Să ne implicăm activ în realizarea marilor idealuri ale umanității, în înfăptuirea bunăstării generale și a păcii planetare!

**Academia – forța spirituală a unității și
identității românilor**
**Declarație comună a Academiei Române și
Academiei de Științe a Moldovei,
din 30 decembrie 2025**

De-a lungul istoriei moderne a spațiului românesc, instituțiile academice au jucat un rol esențial în consolidarea identității naționale, în normarea limbii române și cultivarea istoriei naționale, în formarea unității politice românești. **Academia Română**, fondată în anul 1866, s-a născut ca instituție a unității de cultură, afirmate prin limbă și istorie, iar prezența, încă de la început, a trei reprezentanți ai Basarabiei printre membrii săi fondatori confirmă rolul său integrator și misiunea de asigurare a unității poporului român. Alături de românii basarabeni, au devenit membri ai primului nucleu al Academiei Române savanți și scriitori din toate provinciile istorice românești, astfel încât România culturală unificată s-a creat la 1866-1867, cu mult înainte de a exista în realitate România politică unită din 1918. Altfel spus, Academia a avut încă de la început vocația unității românilor. **În anul 2026**, Academia Română va sărbători 160 de ani de existență, prilej de reflecție asupra unei misiuni istorice împlinite cu demnitate: aceea de a fi veghetorul identității, prin limbă, cultură și memorie colectivă românească. De-a lungul existenței sale, Academia Română a fost nu doar o instituție științifică – forul suprem al consacării intelectuale și spațiul privilegiat al cercetării fundamentale –, ci și un veritabil depozitar al conștiinței națiunii, capabilă să traverseze timpurile și să susțină neîntrerupt adevărul. **Academia de Științe a Moldovei**, creată în 1961, într-un context istoric dramatic, marcat de consecințele celui de-Al Doilea Război Mondial și de plasarea forțată a Basarabiei în componența Uniunii Sovietice, a avut o misiune complexă și adesea foarte dificilă. În pofida constrângerilor ideologice ale timpului, această instituție a reușit să păstreze, să dezvolte și să transmită generațiilor viitoare tradiția științifică și culturală a poporului situat în jumătatea de răsărit a vechii Țări Românești a Moldovei.

Astăzi, în ciuda vicisitudinilor legate de o propagandă nefastă, se știe peste tot în lume că identitatea poporului de pe ambele maluri ale Prutului este românească, iar cele două Academii - surori au avut și continuă să aibă un rol fundamental în apărarea acestui adevăr. Prin cercetare riguroasă, reflectată în prestigioase publicații academice, prin dezbateri științifice și prin poziții publice asumate, ele apără valorile esențiale ale poporului: limba română, istoria așa cum a fost, cultura națională și viitorul comun. Conștiente că drumul spre unitatea politică a poporului, în condițiile geopolitice actuale, este unul complicat, Academia Română și Academia de Științe a Moldovei au optat pentru o strategie a apropierii durabile, bazată pe cooperare instituțională și pe acțiuni comune. În urmă cu trei ani, cele două academii au elaborat un Plan de acțiuni comune, care vizează marcarea împreună a sărbătorilor naționale – Ziua Culturii Naționale, Ziua Limbii Române – precum și a altor momente simbolice ale calendarului identitar. Un exemplu elocvent al acestei cooperări îl constituie declararea oficială a anului **2025 drept „Anul Mihai Eminescu”**, la inițiativa comună a celor două academii. Acest gest nu are doar o valoare comemorativă, ci și una simbolică: Eminescu este liantul spiritual al românilor de pretutindeni, iar asumarea sa comună reprezintă o reafirmare a unității de limbă, de cultură și de destin.

Totodată, alegerea unor personalități de pe ambele maluri ale Prutului ca membri ai ambelor academii reflectă o recunoaștere a meritelor fiecăruia, dar și voința instituțională de a construi un spațiu științific și cultural comun, în care granițele administrative să fie efectiv secundare în raport cu adevărul, valoarea și unitatea noastră. Știința, prin natura sa, nu are hotare. În spațiul românesc, nici cultura nu cunoaște hotare, fiind una românească pe ambele maluri ale Prutului. În acest context, apropierea continuă a celor două academii nu este un act conjunctural, ci un proces firesc, o exigență a timpului. Această apropiere se înscrie organic și în parcursul european al Republicii Moldova, care favorizează armonizarea instituțională, deschiderea frontierelor și reconectarea spațiilor istorice și culturale fragmentate artificial. În perspectivă, dispariția de

facto a hotarului artificial de-a lungul Prutului nu este doar un deziderat politic, ci rezultatul unui proces îndelungat de reîntregire spirituală, culturală și științifică. În acest proces, Academia Română și Academia de Științe a Moldovei joacă rolul de arhitecți ai unității durabile, pregătind temelia pe care, la momentul istoric potrivit, se va putea realiza și întregirea politică a tuturor românilor.

Astfel, prin responsabilitate, continuitate și fidelitate față de adevăr, cele două academii – Academia Română și Academia de Științe a Moldovei

– reflectă vechea unitate a poporului român și o construiesc zi de zi pe cea nouă, spre victoria adevărului, spre gloria și prosperitatea spirituală a românilor de pretutindeni.

Acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române

Acad. Ion Tighineanu, președintele Academiei de Științe a Moldovei

Apel către oamenii de știință și cultură din România și Republica Moldova, lansat pe 15 ianuarie 2026, de Ziua Culturii Naționale, de Academia Română și Academia de Științe a Moldovei

Data de 15 ianuarie, **Ziua Culturii Naționale** – devenită sărbătoare națională din anul 2010, la propunerea Academiei Române – ne oferă prilejul unei meditații asupra destinului nostru comun, într-un context european și internațional marcat de incertitudini, conflicte și transformări geopolitice. Republica Moldova își continuă cu hotărâre parcursul european, într-un mediu complex, influențat de factori externi dificil de controlat: războiul din vecinătatea imediată, provocările generate de separatismul intern și fragilitatea echilibrelor geopolitice regionale și globale. În acest context, Declarația comună a Academiei Române și a Academiei de Științe a Moldovei din 30 decembrie 2025 reafirmă o idee fundamentală: există o cale durabilă și sigură spre unitatea politică – reîntregirea spirituală, culturală și științifică a poporului român. Experiența istoriei demonstrează că marile împliniri politice au fost precedate de procese de

coagulare culturală și intelectuală. România culturală sa afirmat înaintea României politice, iar această lecție istorică își păstrează și acum actualitatea. Academia Română și Academia de Științe a Moldovei, instituții înfrățite prin limbă, cultură și misiune, au optat în mod consecvent pentru strategia apropierei efective, fundamentată pe cooperare instituțională, inițiative comune, asumarea adevărului istoric și promovarea valorilor autentice ale poporului român. Declararea anului 2025 drept „Anul Mihai Eminescu” reprezintă nu doar un omagiu adus Poetului Național, ci și o reafirmare a unității de limbă, cultură și destin care ne definește. Să nu uităm că Eminescu sa gândit mereu la patria sa („Ceți doresc au ție, dulce Românie”), căreia ia merit „mare viitor”! Să fim demni de această moștenire, de dragul copiilor, nepoților și strănepoților noștri!

În această zi cu adâncă semnificație simbolică, adresăm un apel către comunitățile științifice și culturale din România și Republica Moldova de a continua cu demnitate procesul de reîntregire spirituală, culturală și științifică, ca fundament al unei unități stabile. Reușita acestui demers depinde în mod direct de capacitatea noastră de a acționa împreună, de a plasa adevărul, valoarea și competența deasupra oricăror hotare administrative, conjuncturi politice sau interese de partid ori de grup.

Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană este un obiectiv legitim și necesar. Reîntregirea poporului român rămâne însă un ideal care depinde de noi toți, de cetățenii spațiului românesc nedespărțit prin hotare impuse cu forța și care poate fi realizat prin voință comună, solidaritate și fidelitate față de adevărul istoric. Dispariția de facto a hotarului artificial de-a lungul Prutului va fi rezultatul firesc al acestei apropieri reale, construite prin educație, știință și cultură.

Ne exprimăm speranța că ecurile prezentului Apel, asemenea rezonanței Declarației comune a celor două Academii din 30 decembrie 2025 – calificată de analistul politic și istoricul Anatol Țăranu drept „Manifest al identității” – vor contribui la asumarea unor decizii corecte de către factorii politici din România și Republica

Moldova.

Adoptat la data de 15 ianuarie 2026, cu prilejul ședinței festive comune

Acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române

Acad. Ion Tighineanu, președintele Academiei de Științe a Moldovei

**Deputat Monica Ionescu, aleasă președinte al
Reprezentanței din România a Uniunii
Internaționale a Oamenilor de Creație**

Uniunea Internațională a Oamenilor de Creație (UIOC), structură modernă a societății civile cu sediul central la **Chișinău**, Republica Moldova, își consolidează prezența în România prin numirea doamnei **Monica Ionescu** în funcția de președinte al Reprezentanței UIOC pentru **România**.

Decizia a fost luată în cadrul ședinței Consiliului de Conducere al Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație, desfășurată la data de **15 ianuarie 2026**, în conformitate cu prevederile Statutului UIOC. Candidatura doamnei Monica Ionescu, poet și avocat din România, membru al UIOC din 1 august 2022, a fost votată în unanimitate, confirmând aprecierea și încrederea de care se bucură în cadrul organizației.

Uniunea Internațională a Oamenilor de Creație reunește membri din diverse domenii artistice și culturale – poeți, prozatori, traducători, critici

literari, interpreți, compozitori, artiști plastici – activi în numeroase orașe și județe ale României, precum București, Giurgiu, Galați, Slatina, Deva, Oradea, Sibiu, Bacău, Piatra Neamț, Vaslui, Brăila, Iași și altele. Aceștia contribuie în mod activ la dezvoltarea și implementarea proiectelor culturale ale Uniunii, promovând dialogul intercultural și valorile creației autentice.

Numirea **doamnei Monica Ionescu** în această funcție reprezintă un pas important în consolidarea legăturilor culturale dintre România și Republica Moldova și în susținerea creatorilor români într-un cadru internațional dedicat valorilor artistice și umane.

Documentul oficial care atestă această numire este semnat de Renata Verejanu, președinte-fondator al Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație.

Activitatea doamnei **Renata Verejanu** se remarcă printr-o implicare constantă și profundă în viața culturală internațională. Poetă, eseistă și promotor cultural de prestigiu, aceasta este autoarea a numeroase volume de poezie și eseu,

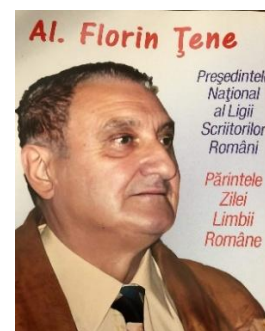
apreciate pentru forța expresivă, profunzimea ideilor și angajamentul față de valorile umane și spirituale. Cărțile sale au fost publicate și traduse în mai multe limbi, contribuind la afirmarea literaturii românești în spațiul cultural internațional. De-a lungul timpului, Renata Verejanu a fost distinsă cu numeroase premii literare naționale și internaționale, care confirmă atât valoarea operei sale, cât și rolul său esențial în susținerea și promovarea creatorilor autentici.

În acest context cultural, Uniunea Internațională a Oamenilor de Creație a organizat, la Biblioteca „Transilvania” din **Chișinău**, un eveniment cu caracter festiv și profund cultural, dedicat întâlnirii dintre creatori, dialogului artistic și spiritului sărbătorilor. Întâlnirea a reunit membri ai Uniunii și invitați speciali, într-o atmosferă de comuniune, reflecție și solidaritate culturală, marcând totodată un moment de bilanț și de conturare a proiectelor viitoare.

Evenimentul a fost onorat de prezența doamnei Monica Ionescu, deputat în Parlamentul României, care a impresionat prin profunzimea discursului și deschiderea față de creatorii din stânga Prutului, reafirmând importanța dialogului cultural dintre cele două spații.

Andra FORNEA

Al. Florin ȚENE

Mihai Eminescu și 24 Ianuarie: unitatea națională ca ideal cultural și politic

Articolul acesta analizează relația simbolică și ideatică dintre opera lui Mihai

Eminescu și momentul istoric al Unirii Principatelor Române de la 24 ianuarie 1859. Din perspectivă istorică, culturală și jurnalistică, se evidențiază modul în care Eminescu a înțeles, a susținut și a problematizat ideea de unitate națională, atât ca ideal politic, cât și ca expresie a unei conștiințe culturale profunde. Studiul argumentează că 24 Ianuarie, dincolo de semnificația sa politică, devine în gândirea eminesciană un simbol al continuității istorice și al responsabilității elitei intelectuale față de destinul națiunii române.

Unirea Principatelor Române de la 24 ianuarie 1859 reprezintă unul dintre momentele fondatoare ale modernității românești. Dincolo de dimensiunea sa politică și administrativă, acest act istoric a generat o profundă mutație în planul mentalităților, al imaginarului colectiv și al discursului cultural. Pentru generațiile intelectuale care au urmat, Unirea a devenit un reper axiologic, un simbol al solidarității naționale și al aspirației către unitate, independență și demnitate istorică.

În acest context, opera și activitatea publicistică a lui Mihai Eminescu ocupă un loc central. Poetul național nu a fost doar un creator de mituri literare, ci și un lucid analist al realităților politice și sociale ale timpului său, pentru care ideea de unitate națională avea rădăcini istorice, culturale și morale profunde.

Deși Mihai Eminescu nu a fost contemporan direct al evenimentelor de la 1859 în sensul maturității sale intelectuale, el s-a format într-un climat cultural marcat decisiv de ecourile Unirii. În publicistica sa, mai ales în articolele din *Timpul*, Eminescu revine constant asupra necesității consolidării statului național român, avertizând asupra pericolelor dezbinării, ale imitației sterile a modelelor occidentale și ale alienării de tradiția națională.

Pentru Eminescu, unitatea nu este un simplu fapt juridic sau administrativ, ci expresia unei continuități istorice organice. El vede națiunea ca pe un organism viu, format prin limbă, cultură, credință și memorie colectivă. Din această perspectivă, 24 Ianuarie nu este un punct final, ci un început care reclamă responsabilitate, moralitate și coerență politică. În gândirea eminesciană, evenimentele istorice capătă adesea

o dimensiune simbolică. Unirea Principatelor devine un arhetip al solidarității românești, comparabil, în plan mitic, cu alte momente de coagulare a energiilor naționale. Eminescu este însă departe de a idealiza necritic prezentul: el deplânge adesea faptul că idealurile generației pașoptiste sunt trădate de practici politice meschine și de interese personale.

Această atitudine critică nu diminuează valoarea simbolică a lui 24 Ianuarie, ci o amplifică. Prin contrastul dintre ideal și realitate, Eminescu transformă Unirea într-un criteriu de evaluare morală a clasei politice și a direcției istorice a statului român.

Un aspect esențial al relației dintre Eminescu și ideea de unitate națională este rolul atribuit elitei intelectuale. În viziunea sa, scriitorii, ziariștii și oamenii de cultură au datoria de a apăra valorile fundamentale ale națiunii, de a cultiva spiritul critic și de a menține vie memoria momentelor fondatoare, precum 24 Ianuarie 1859.

Publicistica eminesciană se constituie astfel într-o formă de „pedagogie națională”, în care istoria nu este doar evocată, ci interpretată și integrată într-un proiect de viitor. Unirea devine, în acest sens, un reper permanent, nu o simplă aniversare festivă.

Relația dintre Mihai Eminescu și 24 Ianuarie poate fi definită ca o convergență simbolică între istorie și cultură, între ideal politic și conștiință națională. Pentru Eminescu, Unirea Principatelor nu este un episod închis, ci un proces continuu, care reclamă luciditate, responsabilitate și fidelitate față de valorile autentice ale spiritului românesc.

Actualitatea acestei viziuni este evidentă și astăzi, când reflecția asupra unității naționale riscă să fie redusă la ritualuri formale. Relectura lui Eminescu ne reamintește că adevărata unitate se construiește prin cultură, memorie și asumare critică a istoriei.

Bibliografie selectivă

*Eminescu, Mihai, *Opere*, vol. X–XIII, Publicistică, București, Editura Academiei Române.

*Călinescu, George, *Viața lui Mihai Eminescu*, București, Editura pentru Literatură.

*Boia, Lucian, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, Humanitas.

*Hitchins, Keith, *Români 1774–1866*, București, Humanitas.

Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI

Curiozitate și continuitate

Una dintre caracteristicile care ne țin conectați la mersul continuu al lumii și care ne ajută să ne menținem în cunoștință de cauză în ce privește dezvoltarea ei este curiozitatea.

Practic, chiar pornim cu ea de mână de la nceputurile noastre, când explorăm și ne extaziem de toate lucrurile din jurul nostru. Deoarece bebelușul, când pornește în viață, folosește ce are în jurul lui pentru a deveni centrul curiozității sale de nestăvilit. Și, apoi, copilul, ani la rând, tot învață și tot caută să afle despre cele ce-l înconjoară, acumulând cunoaștere, fără să știe valoarea sau posibilitatea de exploatare a fiecărui obiect pe care-l găsește. Nu face distincția între valori, orientându-se după ce îi atrage atenția mai ușor.

În timp, acumulând multe și trecând de copilărie și adolescență, omul începe să se specializeze și să aleagă, din ce în ce mai mult, numai ce îl interesează, într-un sens sau altul, pierzând, tot mai mult, din curiozitatea care-l mâna anterior. Rămâne din ce în ce mai fixat pe direcția care-l pune, mai degrabă, pe un pilot automat, să-i zicem.

Din ce în ce mai multe zile încep să semene între ele.

Acest lucru devine rutină și îi asigură un fel de liniște, pentru că știe rezultatul fiecărei acțiuni, înainte de a o porni: aceleași mișcări dimineța la trezire, același drum spre serviciu,

același birou sau aceleași imagini obișnuite, zilnice etc. De-aici și până la consumarea, an după an, a aceluiași tip de situații nu mai rămâne nimic; nimic nou de explorat. Pentru că mintea e mulțumită, în liniștea ei robotizată prin consumarea, fără a-și da seama, a vieții proprii, de fapt.

Orice deraiere de la monotonia zilnică e eliminată, orice necunoscută e dată la o parte, pentru o vreme cât mai lungă.

E ca o somnolență, ca o trăire într-o stare de semiadormire. E acțiune la comandă sau numai replicând lucrurile din ziua anterioară.

Unde s-a dus curiozitatea? S-a consumat? Există, oare, o anumită cantitate de curiozitate astfel încât nu s-ar mai putea obține mai multă?

Când ajungem să ne întrebăm aceste lucruri, suntem pe calea cea bună. Pentru că curiozitatea poate reveni, însă condiția ar fi declanșarea dorinței de schimbare, de recompunere a vieții, de restructurare a ei.

Deoarece, chiar dacă avem impresia că putem să trăim continuu pe pilot automat, pierderea este enormă. Pentru noi înșine, mai întâi, și pentru ceilalți, ulterior, evident. Căci dacă, prin absurd, toți ne-am pierde curiozitatea, ne-am semna propria închidere într-o cutie lipsită de substanță și am pierde resursa, atât de importantă în viață, numită timp.

Oricât de mult am aștepta sfârșitul de săptămână pentru a face mulțimea de lucruri la care am renunțat pe parcurs, el nu va mai avea capacitatea de a-nlocui timpul oferit rutinei. Și, încet-încet, va fi și el doar o simplă pauză în rutină, o pauză din ce în ce mai puțin încăpătoare.

Iată, cât de departe s-a ajuns pornind de la pierderea constantă a curiozității.

Se transformă continuitatea vieții într-o alergare în cerc. Dar, tocmai pentru că am descoperit, teoretic, aici, acest lucru, păstrarea curiozității poate orienta continuitatea, modificând perspectiva. Deoarece curiozitatea are puterea de a face viața să continue prin capacitatea ei de a reinvia dorințe vechi pentru a fi, în sfârșit, urmate. Sau poate construiește dorințe noi, incitante, pentru a condimenta viața, a o revigora și, apoi, a o reorienta, ieșind din cercul în care se înscrisese, păcălită fiind de rutina, aparent liniștitoare, dar care e mereu perdantă.

BEN TODICĂ (Australia)

Ce este iubirea? De ce a fost creată?
(O reflecție cu elemente speculative și științifico-fantastice)

În tradițiile culturale și religioase, iubirea este înțeleasă ca o forță fundamentală care ordonează existența umană, relațiile sociale și sensul creației. Analogiei electrice — doi poli opuși care generează energie — i s-a atribuit adesea rolul de metaforă pentru complementaritatea dintre bărbat și femeie în viziunea tradițională asupra iubirii. Din această perspectivă, iubirea își găsește expresia plină în complementaritatea celor două sexe, idee prezentă în miturile fundamentale și în literatura universală.

Poezia a devenit, de-a lungul istoriei, mediul privilegiat prin care iubirea s-a exprimat, fie în misticismul lui Rumi, fie în erotica subtilă a lui Ovidiu (*Ars Amatoria*), în lirica lui Catullus, în vocea Sappho, sau în sensibilitatea marilor poeți români precum Eminescu, Nichita Stănescu și alții. Iubirea poetică, idealizată și totuși marcată de trăirile omenești, reprezintă o constantă a civilizației.

Teologia creștină distinge cinci tipuri de iubire:

Phileo – afecțiunea fraternă;

Epithymia – dorința pasională;

Storge – iubirea familială;

Eros – atracția romantică;

Agape – iubirea necondiționată, considerată forma supremă.

Narațiunea biblică a creației lui Adam și Eva reflectă un model antropologic în care omul este plămădit „din pământ”, în cadrul unei ordini divine. Însă, în contemporaneitate, această ordine este provocată de transformări rapide: revoluția

biotehnologică, ingineria genetică, inteligența artificială și explorarea spațială.

Demitizare, tehnologie și redefinirea condiției umane

Într-un discurs modern, se afirmă uneori că umanitatea „demolează mitul lui Dumnezeu” prin transferarea puterii creatoare către știință și tehnologie. Transformările identitare — redefinirea conceptelor de sex, de reproducere și de corporalitate — sunt motive de dezbatere etică și filozofică.

Ingineria genetică (de exemplu, tehnologia CRISPR) deschide posibilitatea modificării organismului uman pentru a elimina boli, pentru a crește rezistența biologică sau pentru a transforma radical fiziologia umană în vederea adaptării la alte planete. Aceste intervenții ridică întrebări fundamentale:

Este legitim să modificăm omul?

Există o limită morală a transformării biologice?

Ce se întâmplă cu noțiunea tradițională de „natură umană”?

Colonizarea spațiului și limitele biologice

Marte, una dintre destinațiile vizate de programele spațiale actuale, prezintă condiții extrem de ostile: radiații cosmice intense, gravitație redusă, sol toxic, lipsa unei atmosfere protectoare. Studiile arată efecte severe asupra ADN-ului, sistemului osos, muscular și nervos, precum și riscuri crescute de cancer. Comunicarea cu Terra este întârziată cu minute întregi, iar adaptarea psiho-biologică este problematică.

De aceea, se discută despre necesitatea unor modificări genetice complexe care să permită supraviețuirea în astfel de medii. Se explorează inclusiv ideea hibridizării cu gene provenite din organisme extremofile (insecte rezistente la radiații, organisme acvatice, plante capabile de fotosinteză).

Scenariul speculativ prevede extinderea vieții umane pe sute sau mii de ani și apariția unor noi forme ale corpului uman — adaptate condițiilor spațiale și nevoilor tehnologice.

Implicații etice și existențiale

O astfel de civilizație ridică dileme profunde:

Ce se întâmplă cu identitatea umană atunci când corpul devine complet „editabil”?

Dispare ideea de pereche biologică?

Poate exista iubire într-o societate construită artificial, fără vulnerabilitate, fără limite și fără tradiția umană a complementarității?

Ce se pierde în procesul de transformare?

Autorul textului evocă o temere esențială: că, în absența iubirii — înțeleasă ca legătura firească între două ființe complementare — omul va deveni o entitate tehnologică, eficientă, dar lipsită de sens.

Mai mult, se sugerează că dorința de a părăsi Pământul și de a construi o nouă lume reflectă nu progres, ci ruptură: pierderea recunoștinței față de „Grădina” originară și neînțelegerea propriei condiții. Istoria civilizațiilor anterioare, inclusiv miturile despre culturile care s-au jucat neînțelept cu genetica sau cu ordinea naturală, este invocată ca avertisment.

Concluzie

În locul unei goane tehnologice necontrolate, argumentul central propune întoarcerea la echilibru, la responsabilitate și la recunoașterea valorilor fundamentale: iubirea, demnitatea, identitatea, continuitatea umană și respectul față de planeta care ne susține viața.

În această viziune, progresul autentic nu înseamnă transformarea omului într-o ființă mecanică adaptată planetei Marte, ci îmbunătățirea condiției umane aici, pe Pământ.

O civilizație care aspiră să cucerească universul fără să fi atins pacea și bunăstarea în propria casă riscă să repete greșelile trecutului.

Ben Todică

(O reformulare Chat GPT a textului original.)

Gheorghe ȚICLETE

UNIUNEA EUROPEANĂ, viabilă și prosperă doar printr-o unitate în diversitate

Dacă despre țara Egiptului, se spunea că este

un dar al Nilului, atunci România este un dar al munților Carpați și al Dunării. O mare parte din teritoriul ei face parte din zona muntoasă unde s-au păstrat cele mai vechi și stabile sate românești. Aici s-au păstrat, de-a lungul veacurilor, cele mai vechi și curate tradiții și obiceiuri populare, care n-au putut fi denaturate de multiple-le influențe străine ce s-au perindat.

Pământul nostru românesc, pe drept cuvânt se zice că este binecuvântat de Dumnezeu, prin natura sa binefăcătoare, datorită munților semeți și câmpiilor roditoare deși în zilele noastre este ignorat și de cele mai multe ori chiar vitregit, prin nepăsare, uitare și dispreț...

Până acum s-a dovedit că originea poporului român are rădăcini în neamul tracilor, prin ramura dacică a acestora, și ancorarea lui din cele mai vechi timpuri, a rămas neschimbată în această regiune carpațo-dunăreană. Dârzenia, curajul și demnitatea acestui popor daco-roman, este cunoscută chiar prin mărturiile unor istorici, filozofi sau scriitori vechi. Așa de exemplu Herodot (istoric grec care a trăit între anii 484-425 î. Hr.), supranumit „Părintele istoriei”, îl consideră „cel mai mare neam din toată lumea, după cel al indienilor, mai ales prin faptul că a izbutit să țină piept atâtor năvăliri care s-au năpustit asupra pământului său, începând cu sciții în secolul al VII-lea î.Hr. și sfârșind cu tătarii în secolul XIII d.Hr.”

Cum era și firească, din legătura daco-romanilor cu diferitele neamuri năvălitoare, s-au produs influențe în ambele sensuri, dar firea acestui popor a rămas aceeași. Poate de aceea și învățatul german Albrecht Wirth scria în 1916, că poporul român „este cel mai trainic neam de oameni de pe fața pământului, asemănându-l cu unele pâraie din munții Jura, care curg pe distanțe lungi, ascunse sub pământ, pentru ca apoi să iasă la suprafață și a nu mai dispărea niciodată”. Profesorul Eugen Pittard (1867-1962) de la Universitatea din Geneva, scria în lucrarea sa: „Les races et l’Histoire” (Rasele și istoria) în 1924, că: „Icoana poporului român de astăzi ar fi însăși icoana poporului dacic din vechime, căci legiunile romane nu ar fi lăsat poporului cucerit decât limba...” (!?)

Să nu ignorăm faptul că există istorici care împrășcă ură și patimă, dar și cuvinte jignitoare

asupra poporului român. Să le reamintim acestora, că sunt nedrepti atunci când scriu astfel, căci împrejurările potrivnice nu au îngăduit, decât târziu, acestui popor, să fie liber. Cu toate acestea, ei au contribuit la faima și bogăția altor neamuri din preajma sa, prin personalități ce și le-au însușit sau chiar le-au asimilat. Cine a fost oare cel mai aprig apărător al creștinătății în secolul XV? Valahul Ioan (Iancu) de Hunedoara! Dar cel mai reprezentativ rege al Ungariei? Matei Corvin (1458-1490) fiul acestuia... Cultura și istoria literaturii maghiare se mândrește cu Nicolaus Olahus (1493-1568). Născut în Sibiu, fiul unui domnitor muntean, obligat să se refugieze în Ardeal, nefiind pe placul turcilor..., a fost unul dintre cei mai învățați oameni ai timpului său, poliglot și secretar, începând din 1522, al regelui Ungariei, Ludovic al II-lea și al reginei Maria de Habsburg. A fost episcop de Zagreb (din 1543) și arhiepiscop de Strigoni (1553), iar din 1562, regent (locțiitor al coroanei ungare) etc.

Poate fi oare ignorat Petru Movilă (1597-1647), care din 1633 devine mitropolit al Kievului și întemeietor al Academiei kievo-movileane? Putem să nu-l amintim pe Dimitrie Cantemir (1673-1723) care devine consilier și sfetnic al marelui țar al Rusiei Petru I (zis cel Mare) Alexeievici?

Dacă au existat (și mai există și astăzi) personalități politice sau istorice, care din motive străine sentimentului umanist, în adevăratul sens al cuvântului, amplifică anumite aspecte negative atribuite poporului român, (întemeiate sau nu) atunci pot fi recunoscuți și oameni nepărtinitori, neutri, care au observat calitățile poporului nostru. un exemplu edificator în acest sens, îl constituie profesorul (sas) Andreas Wellman, care la 1843 afirma că: „în națiunea română, zace sămânța bogată a unui popor, pe care îl așteaptă un viitor frumos și mare, dacă însușirile Sale de căpetenie, se vor dezvolta cum se cuvine”...

Dacă am reprodus mai sus anumite mărturii, ele constituie de fapt relatări istorice, repetate și eventual consemnate în mod tradițional, pentru a încerca să găsim calea sinuoasă și nu rareori amenințată de obstacolele pe care le-a parcurs poporul nostru. Cu alte cuvinte expresia „*relato*

refero” se referea la tradițiile, întâmplările și evenimentele ce se derulează de-a lungul timpului, în viața unui popor și a membrilor săi. Acest complex poate menține, dezvolta sau perima, importanța și ascendența oricărui popor, deci și al poporului nostru.

Întreaga activitate umană are rolul de a adăuga ceva la patrimoniul tradițiilor și culturii moștenite. De aici rezultă, în fapt, *dezvoltarea societății, definind totodată tradiția culturală a unui popor*. Ca atare, nici poporul nu poate face excepție de la această regulă, căci trecutul nu poate fi definit ca trecut și atât! Trecutul poate fi privit ca expirat, inutil și uitat, dar nu totdeauna și nu oricum. De ce? Simplu, pentru că trecutul conține și acele elemente indispensabile pentru a înțelege prezentul și pentru a contribui prin factorii săi la dezvoltarea viitorului.

Referindu-ne la poporul român, în contextul schimbărilor ce se succed astăzi cu repeziciune, ne putem convinge că, oriunde s-ar afla, românii își păstrează credința, limba și obiceiurile moștenite. Este adevărat că mulți încearcă să se distanțeze de datinile străbune și chiar să părăsească țara. Această tristă realitate este datorată însă nu sufletului, ci situației precare, materiale și morale în care se găsește societatea românească azi, accentuată după evenimentele din 1989. Atunci, oamenii au avut pentru o clipă iluzia că vor trăi mai bine și mai demn, că vor fi liberi și nu vor mai suferi de frig și de foame... Încet, la început chiar timid, unii au profitat de brambureala iscată, prin ambiguitatea legilor și a nerespectării acestora, fiind în postura de a profita în mod necinstit, fără frică de a fi trași la răspundere. *S-a creat astfel o nouă pătură de îmbogățiți și îmbuibați care-i ignoră pe cei din jurul lor*. Bravează cu avuții de neimaginat pentru omul obișnuit, risipitori fără discernământ, avari și lacomi. Aceștia nu mai respectă tradițiile și obiceiurile, decât în măsura în care li se face publicitate și li se aduc elogii, în vederea unor noi ascensiuni, spre glorie efemeră și creșterea bogăției, căci devin astfel și mai cunoscuți și mai popularizați fie de cei ce îi „admiră și-i susțin”, fie contra cost, chiar de mass-media. Scopul lor nu este de a venera, ci de a se etala ostentativ.

Pentru a stăvili acest fenomen al dezumanizării și al pervertirii spiritualizării, ar trebui legi aspre,

clare și de neignorată. Dar cel mai important este ca, odată aceste legi stabilite, să se și aplice, indiferent de situație. Cu alte cuvinte, „nimeni nu-i mai presus de lege...” dar mă întreb dacă acest lucru va fi posibil, într-un viitor mai apropiat?... și fără să vreau, mă gândesc la Nicolae Iorga, care într-una din conferințele sale istorice spunea: „*Noi votăm constituții și totuși schimbările sunt numai la suprafață; în fond este un instinct statornic, sprijinit pe anume obiceiuri foarte vechi...*”

Dacă ne gândim bine, unele obiceiuri la noi nu sunt așa vechi..., dar datorită evoluției accelerate din ultimii ani s-au perfecționat foarte rapid și-ți dau senzația că s-au învechit!

Unitatea sufletească a poporului român, în întreaga perioadă cât a fost osândit, de împrejurări vitrege să trăiască sub asprime și teroare *nu a putut fi înfrântă*, căci obiceiurile pământului și ceremoniile moștenite din bătrâni, s-au păstrat. Chiar dacă aceste elemente au fost lipsite de raza de lumină a conștiinței naționale, dar și de mijloacele de comunicație, între ținuturile românești, timp de aproape o mie de ani (până la Marea Unire de la 1918), puterea istorică a adevărului că suntem români, s-a adevărit.

Ce nu ne-a lipsit, a fost *patima dezbinării și a păgubitoarelor neînțelegeri între frați*, căci nici dacii nu au izbutit a se strânge laolaltă, decât în fața unor dușmani puternici, precum în timpul lui Burebista, care i-a chemat să lupte împreună împotriva celților, ori în timpul lui Decebal pentru a lupta contra legionarilor lui Traian.

Marele nostru filozof (oltean din satul Butoiești, situat în județul Mehedinți) C. Rădulescu-Motru, a fost preocupat în întreaga sa viață, de cunoașterea și înțelegerea sufletului românesc. Adesea avea gânduri triste, căci îl preocupa posibilitatea de a-l ridica pe român deasupra „indolenței orientale”, cum o numea el, dar nu avea mijloacele concrete pentru a acționa. Lipsa unei culturi sociale, bine direcționate, a dus adesea la greșeli, în organizarea muncii și risipirea energiilor individuale. El afirma că românul nu urăște munca, dar muncește după improvizatii de moment, care pot avea rezultate chiar păguboase. De aceea poate, zicătorile populare îl zugrăvesc pe român, ca pe un om care se apucă greu de un lucru, pentru ca mai apoi să

se lase mai ușor. Se spune că românul s-a născut poet, adică visător, fără simțul realității..., ceea ce cuprinde un sâmbure de adevăr (chiar în zilele noastre, dacă ne gândim la brambureala diriguitorilor, pe care am dori să-i vedem altfel...). Dacă stăm să judecăm „la rece” personalitatea românului și astăzi, prin modul de organizare, reprezintă o activitate destul de dezordonată, îmbinată cu nepriceperea și dorința de îmbogățire!

Iată că de aproape un an, ne zbatem pentru a supraviețui unei crize generale, pe care conducătorii au intuit-o mai înainte, dar fie au rămas indiferenți (știind că nu-i va afecta), fie că n-au vrut să se implice, pentru a nu-și periclita poziția... Această atitudine a celor meniți (sau aleși?!), se explică prin lipsa unei culturi sociale, politico-economice! Cum poate fi argumentată această afirmație? Simplu: dezvoltarea și progresul unei țări, a unui popor, nu poate avea loc atunci când consumul este mai mare decât producția! Dacă se asociază și cu o statistică publică mincinoasă, atunci rezultatele sunt fructele amare cu care trebuie să ne alimentăm noi azi... Abia acum se recunoaște, în sfârșit, că am ajuns să consumăm mai mult decât producem, deși acest fenomen era cunoscut. S-a preluat sistemul practicat înainte de 1989, acela de a raporta producții mari, succese pe toate direcțiile, deși deseori adevărul era cu totul altul... Cine se face vinovat (vinovați) de această situație, în care cei care suferă, nu sunt decât cei care au muncit cinstit și corect, dar au fost înșelați?

Pentru a putea răspunde la această nebuloasă, a degingoladei apărute după atâția ani de la evenimentele din decembrie 1989 (pe care mulți le numesc revoluție...?), ar trebui să privim faptele, intențiile și capacitatea celor care și-au asumat rolul conducătorilor de atunci și până astăzi! În acest caz este necesară o analiză obiectivă, nepărtinitoare, nepartinică, loială și cinstită. *Nu cumva, noi suntem un popor cu manifestări deseori subiective, care implică de cele mai multe ori o judecată de moment?* Dacă vrem să privim în ansamblu presa, vom observa că ea, de fapt, oglindește publicul, dându-i ceea ce dorește: evenimente și provocări ce pot fi lesne abandonate, de la o zi la alta. Se poate afirma, că există o orientare obiectivă, în

analizarea și redarea evenimentelor? De cele mai multe ori, presa prezintă „realitatea și adevărul”, funcție de orientarea dependentă față de „investitorul-patron”. Poate în acest fel, ne-am putea referi, în general și la cultura românească, cu particularități privind mentalitatea noastră, a românilor. În general, românul se prezintă ca un individualist, deși în realitate e un colectivist, așa cum observa Constantin Rădulescu-Motru prin anii 30 ai secolului douăzeci, căci în general aspiră spre progres și dezvoltare, dar sprijinindu-se de cele mai multe ori pe imitare.... Dacă privim în jurul nostru astăzi, firmele comerciale, reclamele de tot felul și chiar în relațiile sociale, se caută un limbaj pompos, pentru a face impresie sau chiar a se impune în fața partenerului, crezând astfel că va avea câștig de cauză, chiar dacă în detaliu nici nu stăpânește bine fondul argumentelor, acestea fiind evidente. Îmi vin în minte versurile poetului persan Firdousi

(Abdul Kasim Mansur, 920-1020):

*...Scris-am stihuri mărețe nu din dorul de isprăvi,
Ci a țării măreție s-o înalță mai sus de slăvi...*

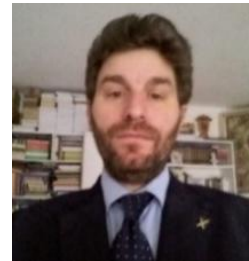
Aceste versuri, prin care-și exprimă dragostea de țară și respectul pentru poporul său, căzut sub ocupație arabă, în impresionanta sa epopee „sah-name” (Cronica șahilor). Motivul acestui popas în lumea poeziei este acela al dezamăgirii pricinuită de dorința multora de a deveni cât mai detașați și indiferenți față de poporul din care se trag. Pentru aceasta își uită și-și neagă originile. Argumentul invocat, pe drept cuvânt, este acela al lipsei de perspective și al nesiguranței, al nedreptății și al inechității sociale, așa cum se manifestă ele astăzi... Ar trebui ca, cei răspunzători de destinele acestei țări, în primul rând aleșii, să audă și să vadă tragedia exodului, spre toate zărilor, a multor categorii de oameni! Din păcate interesele înguste, meschine și egoiste, îi lasă indiferenți, fără a se teme de judecata istoriei... căci acești dezrădăcinați își pot pierde identitatea, limba și tradițiile. Își pot aminti poate din când în când că au părăsit o țară în care s-au născut, au copilărit, au primit o educație, o profesie și poate au ceva rude rămase... Dar copiii lor, nepoții? Vor face, poate, referiri fugare la locurile de unde au venit înaintașii lor. Vom mai putea vorbi, pentru ei, de

păstrarea tradițiilor în care s-au născut? Vor mai ști căruia popor (sau etnie) aparțin?

Am mai făcut referire în articolul „Cum apare și se dezvoltă sentimentul dragostei de țară”, publicat în nr. 19/2007, al revistei „Crinul satelor”, precum și în articolul „Evoluția benefică a globalizării, implică păstrarea și dezvoltarea identității culturale ca factor decisiv”, consemnat în nr.21 al aceleiași reviste „Crinul satelor”...

Consolidarea Uniunii Europene va trebui să aibă la bază Legitimitatea unității prin diversitate, căci altfel se va ajunge doar la satisfacerea utilului și o bunăstare materială, determinând lent, dar sigur, înăbușirea frumosului stimulator, în propria țară... Numai prin apropierea culturilor și păstrarea tradițiilor specifice fiecărui popor se va putea realiza o Uniune Europeană modernă și prosperă. Contrar, sunt posibile contradicții ce pot genera conflicte al căror deznodământ nu poate fi anticipat...

Dr. Stelian GOMBOȘ

Despre familia creștină între tradiția autentică a valorilor perene și modernitatea consumistă a gândirii trecătoare – Provocări și perspective...

Suntem datori să știm cu toții familia creștină prosperă și dăinuie (numai) sub harul Duhului Sfânt și sub legătura dragostei dintre cei doi tineri, bărbat și femeie, primită prin Sfânta Taină a Cununiei. Statul și Biserica au cooperat și s-au consultat în ceea ce privește necesitatea din domeniul legislației privind educația copiilor și tinerilor, în domeniul asistenței sociale privind copiii și părinții care au probleme majore de ordin social. Biserica Ortodoxă nu și-a schimbat și nu își va schimba vreodată viziunea asupra familiei, care are drept temei iubirea Sfintei

Treimi și icoană văzută Familia Sfântă, în care Fiul lui Dumnezeu a crescut cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni (Luca, 2:52). Rolul ei este acela de a susține și afirma valorile familiei și a întări poziția acesteia în societate.

Căci familia este parte a întregului, trup din trupul Bisericii. Familia este singura care înnoiește permanent lumea, aducând cu sine copiii care, mai apoi, vor deveni cei ce vor întemeia la rândul lor alte familii. Așadar, familia conferă prin structura sa unitate întregii societăți, dovada faptul că însuși Dumnezeu-Fiul s-a născut din femeie și a intrat în istorie ca un copil, crescut într-o familie. Cununia celor doi tineri (bărbat și femeie) este binecuvântată de Biserică în calitatea ei de icoană a iubirii dintre Iisus Hristos și Biserică, dintre Dumnezeu și umanitate, purtând în ea taina mântuirii și a vieții veșnice. De aceea, familia niciodată nu va putea fi redusă la aspectul biologic, juridic, psihologic, social sau cultural, fiindcă ea este mai mult decât toate acestea laolaltă și le transcende pentru că are vocația de a fi în lume icoana iubirii divine veșnice.

Dintre toate Tainele pe care le are Biserica, singura care nu a fost instituită de către Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos este aceasta a familiei. Ea a fost instituită de Însuși Dumnezeu în grădina Eden când a binecuvântat Dumnezeu pe Adam și pe Eva zicând: „Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și-l stăpâniți” (Facerea 1:28). Din acel moment cei doi (bărbatul și femeia) au devenit un singur trup, fiind alături la bine dar și la rău, la bucurii dar și la necazuri, la rugăciune dar și în momentele de rătăcire și slăbire a credinței, ajutându-se reciproc pentru întărirea acesteia, precum ne arată și Sfântul Apostol Pavel în prima Epistolă către Corinteni: „Căci bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios” (1 Corinteni 7:12-14). Însușirile familie creștine sunt: unitatea și egalitatea între cei doi; dragostea și buna învoire dintre soți; curăția; sfințenia, care trebuie să sălășluiască în fiecare familie pentru că Taina Cununiei mare este după cum ne relatează și Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Efeseni: „Taina aceasta

mare este; iar eu zic în Hristos și în Biserică” (Efeseni 5:32); și trăinicia căsătoriei, adică ca cei doi să se păstreze împreună curat și cuviincios pentru întreaga lor viață: „Dar de la începutul făpturii, bărbat și femeie i-a făcut Dumnezeu. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa. Și vor fi amândoi un trup; așa că nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ceea ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu mai despartă” (Marcu 10:6-9).

După cum vedem, căsătoria presupune multă jertfă, precum și Apostolul Neamurilor, Sfântul Pavel, și împreună cu el mulți părinți ai Bisericii vorbesc adesea despre căsătorie, arătând scopul acesteia, acela de înmulțire. În ziua de azi însă în societatea în care trăim imaginea întâlnirii trupești dintre bărbat și femeie a fost pervertită. Societatea noastră trece printr-o criză în ceea ce privește familia. Totdeauna au existat crize în familie. Astăzi însă familia naturală, tradițională, se află în criză profundă, în mutație spre un viitor confuz și incert, pentru că auzim în ultima vreme de multe familii destrămate sau dezorganizate care lasă în urmă copii vagabonzi, copii ai străzii, copii dependenți de droguri și alcool care devin criminali înainte de vreme. Toate aceste categorii menționate nu sunt altceva decât o problemă care ne privește pe noi pe toți chemându-ne în întâmpinare, spre a ne implica și coresponsabiliza în ameliorarea lor, prin acte caritabile și filantropice, prin dragoste și prin stăruință în rugăciune pentru ei. O altă problemă gravă din cadrul familiei este rata ridicată a avorturilor. Multe femei alegă la medicul „măcelar”, care cu brutalitate sfășie trupul plătând al copilului nevinovat ce nu are puterea de a se apăra. Aceasta nu este altceva decât o alergare spre crimă pentru că sufletul se unește cu trupul în clipa cea sfântă și binecuvântată, adică în momentul concepției și procreației, după cum ne învață Sfinții Părinți încă din primele veacuri ale creștinismului. Odată zămislit, cel din pântec devine o persoană umană alcătuită din trup și din suflet, care are drepturi civile iar tu ca mamă îl arunci la gunoi. În aceste condiții misiunea duhovnicească este extrem de dificilă. Întâi de toate noi preoții și voi părinții trebuie să explicați tinerilor că pentru a întemeia o familie îți trebuie în primul rând credință în Dumnezeu. Cu toate

acestea însă, Criza familiei de astăzi nu poate fi totuși mai puternică decât binecuvântarea lui Dumnezeu Creatorul care a zis: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul!” (Facere 1:28). Dacă îți pui nădejdea în Domnul Dumnezeu această criză poate deveni o binecuvântare pentru că și necazurile și greutățile ne dau o lecție de viață prin intermediul căreia de multe ori iubirea dintre cei doi crește. Căsnicia este mai mult decât împlinirea unei conviețuiri sociale. Ea este o cale spre împărăție cu nimic mai prejos decât drumul monahului.

Referitor la tradiție și modernitate în familia creștină, privită și abordată fiind din perspectiva existenței umane, familia reprezintă un adevărat izvor de viață. Familia este singura care înnoiește permanent lumea, aducând cu sine copii care, mai apoi, vor deveni cei ce vor întemeia la rândul lor alte familii. Așadar, familia conferă prin structura sa unitate întregii societăți. Astăzi, rolul și importanța acordate familiei sunt tot mai mult diminuate. „Biserica Ortodoxă nu și-a schimbat și nu își va schimba vreodată viziunea asupra familiei, care are drept temei iubirea Sfintei Treimi și icoană văzută Familia Sfântă, în care Fiul lui Dumnezeu a crescut «cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni» (Luca 2, 52). Rolul său este acela de a susține și afirma valorile familiei și a întări poziția acesteia în societate. Familia este parte a întregului, trup din trupul Bisericii. Dacă Regula Mare a Bisericii este valabilă în egală măsură și pentru biserica mică, se aplică și reciproc. De aceea, responsabilitatea și grija pe care statul, toate celelalte instituții și fiecare dintre noi în parte trebuie să le manifestăm față de ea constituie o necesitate ce se impune de urgență în zilele noastre.

Învățătura Bisericii Ortodoxe definește familia, care ia ființă prin Sfânta Taină a Nunții sau a Căsătoriei, drept biserica cea mică, sau biserica domestică. La baza uniunii naturale a bărbatului cu femeia stă Taina Iubirii, așa cum mai este numită plastic Căsătoria, iar scopul urmărit este acela al trăirii unei vieți creștine și al procreării. Pentru că această uniune se face “în Hristos și în Biserică”, ea primește chipul unirii dintre Iisus Hristos și Biserică. Prin unirea tainei, cele două părți devin indisolubile și convergente.

Prin asimilare și reciprocitate, Regula Bisericii Mari devine regula bisericii de acasă, iar împlinirea ei face vie și lucrătoare Evanghelia în Biserică și în lume. Și tot în virtutea acestei uniri, modul de manifestare în raportul cu lumea al Sfintei Treimi devine modelul de manifestare al familiei creștine, după cum susținea și Părintele Profesor Dumitru Stăniloae.

La nici o săptămână de la începutul anului civil avem marea sărbătoare a Botezului Domnului sau Epifania (arătarea sau descoperirea Sfintei Treimi). Cu acest prilej vedem cum Tatăl mărturisește despre Fiul: “Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit” (Mat. 3, 17). Pe tot timpul propovăduirii Sale, Mântuitorul nostru Iisus Hristos subliniază: “Cuvintele pe care vi le spun nu le vorbesc de la Mine, ci Tatăl – Care rămâne întru Mine – face lucrările Lui” (In. 14, 10). Iar despre Duhul Sfânt, spune: “Și Eu Voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac... Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu” (In. 14, 16; 26). El este “Duhul înfierii, prin care strigăm: Avva! Părinte! și Duhul însuși mărturisește împreună cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu” (Rom. 8, 15-16). Acest chip al comuniunii intertreimice este și trebuie să rămână modelul familiei creștine. În felul acesta, tatăl trebuie să fie preocupat să afirme autoritatea mamei în fața copiilor. Mama trebuie să se străduiască și să le arate copiilor iubirea plină de grijă și ocrotire a tatălui. Copiii trebuie să vadă unitatea iubirii părinților și toate darurile pe care le primesc din aceasta. Iată valorile definitorii ale familiei creștine. Că aceste valori au fost comentate în diverse timpuri, că s-au accentuat anumite laturi, după “nevoile vremii”, căutându-se mai tot timpul diluarea importanței lor, se vede cel mai clar în contemporaneitate.

Dacă în urmă cu peste 77 de ani, la 10 decembrie anul 1948, se statua în Declarația fundamentală a drepturilor omului, art. 16, c. 3 că “familia este nucleul natural și fundamental al societății și are dreptul de a fi protejată de societate și stat” se observă că politicile actuale sunt contrare acestei declarații. Prin metode de exacerbare și extrapolare a unor principii bine definite prin termeni consacrați s-a ajuns la inventarea de noi termeni, prinși într-un limbaj

lipsit de consistență și axat doar pe satisfacția imediată și egoistă. În foarte multe studii de specialitate se recunoaște rolul de participant activ al familiei în cristalizarea economiei, valorilor și comportamentelor moderne. În același timp, aceste valori sunt scoase din mediul lor firesc – familia, și puse pe seama unor realizatori externi – sisteme, politici, necesități de multe ori inventate și incapabile să răspundă nevoilor concrete ale familiei. S-a ajuns astfel să se vorbească tot mai mult și total indefinit despre procesul de modernizare a “instituției” familiei. Este drept că, recunoscându-i-se, de-a lungul timpului, statutul de subiect social specific și esențial pentru viața publică, familia poate fi privită și ca “instituție”, dar, comparativ cu ceea ce înțelegem astăzi prin acest termen, este de preferat cel simplu, de biserică mică. Iar aceasta, deoarece atitudinea actuală este una și aceeași cu a tendințelor manifeste ale sistemelor, politicilor și necesităților imediate în care se întrevăd trei mari tendințe distructive pentru familie, și anume: cea privitoare la responsabilități, cea a delimitării și izolării familiei de societate și cea a alternativelor propuse să înlocuiască familia.

Conștienți fiind că suntem responsabili mai întâi familiei și abia apoi societății, altfel spus, în raport cu responsabilitățile tradiționale ale părinților întreolaltă și față de copii, ale copiilor față de părinți, care formează coeziunea și comuniunea în familie și care sunt reduse uneori, tendențios, la unul de subordonare dictatorială, tiranică chiar, observăm că se vorbește tot mai mult despre responsabilitățile indivizilor, a persoanelor în familie. Familia nu mai este împreună responsabilă pentru membrii săi, iar aceștia nu mai sunt datori întâi familiei în ce privește coresponsabilitatea, ci societății sau, mai precis, instituțiilor abilitate. Această tendință a condus în unele legislații de aiurea și conduce treptat, dacă se va merge pe acest șablon, spre pierderea personalității juridice a familiei, diminuându-se rolul său social. Astfel s-au diminuat și chiar pierdut legăturile intime din familie, legăturile cu cei din același neam (alternativa românească pentru clan, un cuvânt străin folosit frecvent în studiile de specialitate; de ce oare?!), legăturile cu cei din comunitate. Rolul soților se rezumă nu la o viață împreună, ci

la rezolvarea separată a problemei fiecăruia în privința carierei. Carierismul clamat ca o realitate de sine și perceput ca atare la nivel individual conduce la indiferență față de problemele familiei. Funcțiile tradiționale ale familiei: de creștere a copiilor și de îngrijire a bătrânilor sunt pe cale de dispariție. Ele sunt împărțite cu alte instituții sociale, total diferite de familie și de căldura acesteia. Socializarea se rezumă fie la întâlniri protocolare, fie la unele de descătușare a unor inhibări personale ca rezultat al însingurării. La modul acesta, familia devine doar un loc de refugiu afectiv-mizantropic ca reacție la stresul cotidian.

O altă direcție de diminuare a importanței și rolului familiei este cea a delimitării și izolării ei de societate. În tot mai multe lucrări de sociologie, psihologie, psihopedagogie etc., lucrări ce observă și notează tendințele actuale în e(in)voluția familiei, o consideră pe aceasta drept locul unor simple legături și interese private. Nimic din ceea ce “produce, provoacă și generează” familia nu este absolut necesar societății în forma sa structural-instituțională. Ea este o desfășurare de trăiri și concepte cu valabilitate internă, care nu produc efecte în afara arealului său. Ca un revers al acestei atitudini vedem cum pentru diverși indivizi, constituiți într-o uniune de interese, iar nu într-o unitate de comuniune, așa cum este familia, primul și ultimul scop este “să ne fie nouă bine”.

Bine știind că familia nu este locul unor simple legături și interese private, vom afirma și susține că o a treia direcție, la fel de păgubitoare, este aceea prin care familia este înțeleasă ca o simplă coabitare, lăsându-se cale liberă concubinajului sau, cum se spune mai nou, uniunilor consensuale (contract care se încheie prin simplul acord de voință al părților). Drept urmare, se lasă a se înțelege că familia, redusă la cuplu, este o alegere oarecare, bazată pe așa-zisa “potrivire”: gusturi comune, opțiuni, aranjamente în funcție de interese private, fără angajamente sau responsabilitate publică. În sprijinul unei asemenea stări de lucruri sunt aduse motivații precum: lipsa veniturilor, a unei locuințe, a unei persoane protectoare sau chiar a atracției fizice. În felul acesta, problema “spinoasă” a divorțului dispăre cu totul. Din cele de mai sus, se observă

că locul familiei creștine (tradițională la noi) – comuniune de iubire – este luat de individualismul egocentric. Structura și funcțiile familiei în raport cu importanța sa socială sunt diminuate, total schimbate sau chiar pervertite. Toate aceste modificări s-au produs și se produc cu aportul major al ceea ce numim informație. Pentru că a pierdut exercițiul dialogului, accident care a avut loc încă din momentul căderii lui Adam, omul modern a devenit în egală măsură omul receptor și omul monologic. Își împrăștiă extrem de ușor atitudini induse, iar finalitatea eșuată nu este niciodată împărtășită. Adevărul este că nu poți împărtăși (oferi și dăru) ceea ce nu ai. Ca orice fals, este doar împrăștiată, răspândită. Cu alte cuvinte, Biserica Ortodoxă nu și-a schimbat și nu își va schimba vreodată viziunea asupra familiei, ce are drept temei iubirea Sfintei Treimi și icoană văzută Familia Sfântă, în care Fiul lui Dumnezeu a crescut “cu înțelepciunea și cu vârsta și cu harul la Dumnezeu și la oameni” (Luca, 2, 52). Fiindcă, după cum am spus și la începutul acestui material, rolul ei este acela de a susține și afirma valorile familiei și a întări poziția acesteia în societate. Familia este parte a întregului, trup din trupul Bisericii. Dacă Regula Mare a Bisericii este valabilă în egală măsură și pentru biserica mică, se aplică și reciproc.

Referindu-ne la pastorația familiei care trebuie să înceapă din scaunul spovedaniei vom susține cu toată tăria și convingerea că prin metodele sale pastorale Biserica trebuie să lucreze permanent la întărirea familiei. Parohia este comunitatea familiilor aflate în comuniune harică de credință și mărturisire. La rândul lor, comunitățile “care mărturisesc pe Dumnezeu în Sfânta Treime, pe temeiul Sfintei Scripturi și al Sfintei Tradiții și participă la viața Bisericii prin aceleași Sfinte Taine, slujbe liturgice și rânduieli canonice”, formează comunitatea creștinilor ortodocși care este Biserica Ortodoxă Română (Statutul BOR, art. 1). În virtutea acestei responsabilități, fiecare slujitor al Bisericii trebuie să caute cele mai adecvate metode de pastorație pentru familie. Departate de a cuprinde întreaga varietate a acestora, credem că ele trebuie să se raporteze concret tocmai la tendințele de disoluție enunțate. Prin urmare,

pastorația familiei trebuie să înceapă din scaunul spovedaniei. Spun Părinții Bisericii că, așa cum nu putem să avem mai mulți părinți trupești, nu putem să avem nici mai mulți părinți duhovnicești. Și cum cei doi părinți trupești devin una prin Taina Nunții, la fel și părintele duhovnicesc, prin unicitatea sa, ni se face născător spre Împărăția lui Dumnezeu, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel: “Căci de ați avea zeci de mii de învățători în Iisus Hristos, totuși nu aveți mulți părinți. Căci eu v-am născut prin Evanghelie în Iisus Hristos” (I Cor. 4, 15). De aceea, preotul duhovnic este primul responsabil de îndrumarea fiecăruia în parte și a tuturor laolaltă. Importanța mărturisirii soților la același duhovnic (con)stă în faptul că acesta poate să medieze și să prevină orice conflict latent care ar apărea între aceștia, că poate să le dea sfaturi, îndemnuri și chiar porunci care să păstreze unitatea de gândire și acțiune, că în același părinte duhovnicesc își găsesc ei înșiși împăcarea, mulțumirea și împlinirea de sine, manifestându-se plenar ca persoane și păstrând în același timp unitatea familiei în duhul lui Iisus Hristos. La fel de important este ca părinții să fie conștientizați și îndrumați de către preot asupra modului de creștere duhovnicească a copiilor lor. Să fie aduși de mici la biserică, să fie împărtășiți, iar odată cu creșterea vârstei, să se spovedească la același duhovnic la care merg și părinții lor pentru considerentele expuse mai sus. În felul acesta, părinții devin modele pentru copii și se evită mult mediatul vedetism.

O altă metodă pastorală este aceea a implicării fiecărei familii în viața comunității, parohiei. Mediile familiale diferă într-o comunitate tocmai prin unicitatea lor. Astfel se manifestă în mod vizibil, unic și plenar Taina Căsătoriei, care începe cu binecuvântarea din Biserică și se desăvârșește în Împărăția lui Dumnezeu. A găsi rostul fiecărei familii într-o comunitate înseamnă împlinirea sufletească a fiecăreia în parte, afirmarea și conștientizarea rolului social pe care îl au și împlinirea lor eshatologică. Responsabilitatea cea mai mare a preotului în problema familiei stă în a explica fiecărui cuplu de tineri în parte importanța Tainei Nunții sau a Căsătoriei. Atenția lui trebuie să fie îndreptată în special asupra a ceea ce se prezintă

în mod eronat, deformat și fals despre familie prin diferitele canale media. Faptul că aceasta nu este o simplă înțelegere, care poate fi încălcată oricând ori abordată oricum. Că se face pentru veșnicie, și nu pentru o perioadă anume, un timp dat sau o vreme oarecare. Se face pentru împreună-mântuirea celor doi și a celor ce iau ființă prin ei, și nu pentru alte scopuri (I Cor. 7, 14). Că relația de concubinaj înainte de căsătorie lasă răni adânci și greu de vindecat nu doar în viața celor doi, ci și în cea a urmașilor lor. Că Logodna nu substituie și, deci, nu ține locul Cununiei. Că preotul nu poate “dezlega” ceea ce este nefiresc și în afara Tainei. Ca atare, rolul preotului și al comunității credincioșilor este acela de a susține și întări familia, de a-i da importanța cuvenită, subliniind faptul că ea este centrul spre care se îndreaptă și prin care se propovăduiește în lume Evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și în care sălășluiește de-a pururi Sfânta Treime: “Că unde sunt doi sau trei uniți în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Mat. 18, 20).

Învieria Domnului nostru Iisus Hristos!

Sunt multe clipe, momente și evenimente însemnate în istoria lumii, în istoria umanității însă, cel mai important, de departe, este cel al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos!...

Așadar, Învieria Lui este, cu adevărat, cel mai deosebit eveniment în istoria Creștinismului fiindcă este, între multe altele, sursa și resursa Învierii noastre, a întâlnirii noastre, cu Dumnezeu, cu semenii noștri și cu noi înșine, este praznicul aducător și generator de multă bucurie și (de) sinceră fericire!...

Altfel spus, **Învieria Domnului** provoacă Învieria omului, Învieria Mântuitorului aduce, în lume, înviera lumii, înviera noastră, a oamenilor, înviera sufletelor, cugetelor, inimilor, minților și a trupurilor noastre!...

Învieria lui Hristos este dătătoare sau născătoare a învierii noastre trupești, sufletești, spirituale și duhovnicești, vremelnice dar, mai ales, veșnice!... Învieria Mântuitorului izvorăște înviera și izbăvirea noastră din păcat, viciu, patimă și boală, din amortire și din nesimțire, din lene și din trândăvie, din întristare și suspinare, din egoism și frustrare, din marginalizare și din

izolare, din comoditate, orgoliu și slava deșartă, din amăgire și dezamăgire și, din multe alte stări, ipostaze, împrejurări și situații, total nefavorabile, defavorabile și absolut distructive în viața omului, în sine sau în special precum și în cea a umanității întregi, în general!...

De aceea, așteptăm, cu atâta bucurie, nerăbdare, nădejde, credință și speranță, evenimentul și sărbătoarea Învierii Hristice fiindcă, odată cu Învieria Fiului lui Dumnezeu, înviază totul, în noi și în preajma ori, în jurul nostru, inclusiv natura înconjurătoare, pe lângă natura umană, cea coplesită de multe griji, afectată de multe gânduri, invadată de multe neputințe, acaparată de nenumărate slăbiciuni, posedată de multe păcate și asediată de multe patimi!...

În viața noastră avem ocazii, prilejuri și șanse minunate, extraordinare și, chiar, excepționale, în care ne întâlnim cu Învieria, atunci când ieșim ori scăpăm dintr-o boală cumplită, dintr-un accident grav, dintr-o încercare sensibilă, dintr-o situație fragilă, vulnerabilă ori delicată, când, practic, ne aflăm în fața unei descoperiri speciale și revelații deosebite!...

Așa cum moartea, ca fenomen real, poate fi de natură fizică, psihică, morală și spirituală, vremelnică dar, din păcate, și veșnică, tot astfel și Învieria, ca fenomen unic, real, adevărat și incontestabil dacă nu, chiar și inconfundabil, este, poate fi de natură fizică, psihică, trupească, sufletească, morală, spirituală sau duhovnicească! Cu alte cuvinte, Domnul nostru cel răstignit dar, mai ales, Înviat, ne dăruiește multe ocazii și ne oferă diverse prilejuri, toate binecuvântate, de întoarcere și revenire la viață, la, adevărată Viață, cea veșnică, veritabilă și autentică!...

În fond și, la urma urmei, Învieria nu este altceva decât trecerea noastră de la moarte la Viață, de pe pământ la Cer!...

Prin urmare, Dumnezeu să ne ajute ca Învieria Lui să fie și înviera noastră, Învieria Domnului, a Fiului Omului să fie (și) înviera omului, ca Învieria Mântuitorului să fie și înviera neamului și al poporului, totdeauna, acum și pururea și, în vecii vecilor! Amin!

În loc de epilog!...

Ziua, luminoasă și luminată a Învierii...

Mai avem puțin și, iată, cu toții, după toată jertfa/osteneala Postului și a Săptămânii celei

Mari, vom ajunge, plini de har, curaj și (de) adevăr, la momentul biruinței Vieții asupra morții, la Învierea Răscumpărătorului, Izbăvitorului și Mântuitorului nostru - Iisus Hristos Domnul!...

Să dea Bunul Dumnezeu ca, Învierea Lui să aducă, aievea, învierea noastră, ieșirea ori eliberarea noastră din mormântul stricăcios al robiei, al suferinței, neputinței, păcatului, slăbiciunii, patimii și al morții, celei sufletești, duhovnicești și veșnice la lumina cea neapusă/neinserată a Slavei și Împărăției Sale!...

Altfel spus, să ne ajute Domnul ca, cel mai mare Praznic și Eveniment al Creștinismului să (ne) aducă nouă mângâiere duhovnicească, vindecare trupească și alinare/tămăduire spirituală!...

Învierea Hristică să producă/să genereze, cu adevărat, învierea umanității noastre, cea (de)căzută în latura degradării/deteriorării și în umbra întunericii sau a morții!...

Așadar, întâlnirea cu El să fie (re)întâlnirea cu noi, Învierea Lui să fie învierea noastră, personală și obștească, lumina Lui să fie lumina și (i)luminarea noastră, Viața Lui să fie viața și (con)viețuirea noastră!...

Și încă ceva: să iertăm tuturor toate pentru Slăvita Lui Înviere!...

Sărbătorile pascale să le petreceți, neîncetat, cu lumină și biruință deplină, cu multă bucurie, pace și prosperitate, belșug și binecuvântare!...Hristos a Înviat!

Elena BUICĂ (Buni-Canada)

Ucigătoarea ură

Nu îmi face nicio plăcere să scriu despre ură, acest sentiment cu nume scurt, dar cu o mare și grea încărcătură. Pentru că sunt prin excelență o fire solară, dornică de armonie și de frumos,

întunecimea acestui sentiment nu își găsește locul în preajma mea. Dacă urăsc ceva, urăsc această blestemată ură, considerată cea mai dezolantă și mai periculoasă dintre toate trăirile omenești. Nu e prea ușor să scrii despre un asemenea sentiment atât de virulent, capabil să-ți înghețe sângele în vene, un sentiment care nu se vindecă, nu trece, nu dispăre, dar în același timp este deosebit de subtil, de greu de surprins în profunzime...

Aceste rânduri poate nu le-aș fi așternut niciodată, de nu m-ar fi întâmpinat recent ura devastatoare cu chip de om. Au fost momente uluitoare create de un tumult verbal vecin cu imbecilitatea agresivă. De necrezut că atâta mizerie umană poate fi adunată într-un singur om. Era un clocot de ură întunecată care se revărsa asupra mea ca o avalanșă nestăvilă. Abisul urii părea fără fund, nu se zărea nicio crăpătură prin care să se strecoare o zare de lumină sau o boare de aer respirabil.

Astfel s-a născut în mine dorința de a-mi limpezi mie însămi niște gânduri despre ură, sentimentul acesta cutremurător. Înțelegând-o, poți păstra mai bine distanța, mi-am zis. Este o adevărată provocare să nu te lași contaminat de urâtenia și răutatea unora, dar dacă reușești, satisfacția este pe măsură.

Așadar, am vrut să cobor în adâncime, la sorgintea ei, fără pretenția că voi descoperi noutăți care n-au încăput în miile de tomuri cu descrierea acestui reprobabil sentiment. Am încercat să îmi explic virulența corosivă împinsă până la anulare totală, și, dacă i s-ar fi ivit un alibi temeinic, chiar prin asasinare.

Pentru a-l înțelege, m-am aplecat asupra mai multor pagini scrise de specialiști pe această temă. De la bun început, cauți răspuns la întrebarea de ce urâm? Ura se naște din răutate, sau răutatea din ură? Psihologii spun că ura este sentimentul vieții neîmplinite, e o boală, e o suferință determinată de un eșec major, produsul unui amor propriu rănit, de suferința unei reprimări consumată la rece, constant, de un puternic complex de inferioritate pervertit adesea în teribilism. Ei descriu acest sentiment ca pe un fel de sete oarbă, care nu se poate potoli, se hrănește din ea însăși și sfârșește în violență. Cel stăpânit de ură are sufletul răvășit de neîmpliniri, de deznădejdi, pentru că și-a stabilit greșit

coordonatele vieții, și în final îl dau peste cap. Mulțumirea și fericirea sunt stări de spirit autocâștigate prin alegerile pe care le facem de-a lungul vieții. O altă cauză ar fi invidia care îl determină pe individ să urască, pentru că nu poate avea parte de ceea ce-și dorește, văzându-le la altul, și luptă să îl deposedeze pe el care are. Cel care urăște este în același timp și un mare ticălos, că nu face altceva decât să lupte din rășputeri ca să te doboare la treapta lui și să te infecteze cu boala de care suferă el.

Sunt unii oameni care nu-și găsesc reazim în propriile lor coordonate de viață și, bătui de vânturi în toate direcțiile, trebuie să găsească ceva pe care să se poată răzbuna. Roși de neputință și sufocați de invidie, luptă din rășputeri să se scuture de asemenea năpăstuirii, și atunci, debusolați cum le este plămada, sar în extrema cealaltă, pun pe ei vopselele stridente ale teribilismului, umflu-și pielea ca un balon gata să pleznească. Se socotesc polieficienți, din ce în ce mai strident, pe măsură ce clocotul interior arde tot mai puternic. Pun stăpânire pe ei orgolii nemăsurate și o furibundă lăcomie. Singura fereastră prin care mai respiră este ura, fără ea s-ar sufoca. Treptat ura se înscrie definitiv în datele lor fundamentale și, exersată neîntrerupt și cu forță, ura devine o fibră puternică și începe să funcționeze de la sine. Cu timpul, ura sapă tot mai mult, tot mai adânc, cu tot mai multă înverșunare, se agravează, se cronicizează și omul nu mai poate fi vindecat. Ura se transformă într-o plăcere, devine o hrană a sufletului și, ca o urmare firească, omul începe să fie stăpânit de orgolii și de lăcomie nestăvilită.

Dialogul devine lipsit de bun simț, rațiunea este stăpânită de porniri sălbatice, animalice, de agresivitate, spiritul este în totală dezordine. Ura nu te mai întreabă de nimic, ea dorește doar produsul finit pe care mintea sufocată de răutate îl naște în camera întunecată și murdară a propriilor frustrări. Persoana cuprinsă de ură, oriunde s-ar duce, orice ar face, odată contaminată, va purta pentru totdeauna stigmatul omului cuprins de un asemenea sentiment.

Pe măsură ce reflectam asupra acestor trăsături caracteristice urii, tot mai evident le găseam înscrise pe fața și în comportamentul preopinientului meu care își construise din ură un

zid mental de care se izbea mereu cu capul. Se citea pe fața lui cum sorbea cu mare plăcere ura. Era o ură plămădită de-a lungul timpului, ură care s-a transformat în hrană sufletească tot mai arzătoare și într-o combusie frenetică pentru căpătuiala care să-i permită să se umfle în pene. În tinerețe, acest om arăta altă față. Nu de puține ori, m-am cutremurat văzând cât de scurtă este calea de la noblețea sentimentelor din tinerețe, la mizeria morală în care clocotește ura de moarte. M-am întrebat de atâtea ori, cu ce a putut fi presărată o astfel de cale care poate duce la o atât de întunecată alunecare? Cum a ajuns întruchiparea acelui tip de om care urcă pe meterezele vieții pentru a atinge topul urii și rădăcinile sufletului să-i rămână ancorate tot într-un spațiu terifiant al urii?

De buna seamă că psihologia lui s-a conturat după ceea ce și-a propus să devină prin autoconstruire. Și când construcția interioară nu are baze solide, când ordinea bunului simț și a celei impuse de societate lipsesc, urmează mari răsturnări în adâncul ființei, și în final îl duc la prăbușire. Abaterea de la calea bună nu poate duce la ceva bun, nu pentru că o spun eu, este o lege inexorabilă. Cei ce urăsc nu pot fi niciodată fericiți.

Preopinientul meu mărturisea cu vocea aproape sugrumată "sunt profund nefericit pe toate planurile". Striga în el o disperare fără margini, dar o disperare joasă, în contradicție totală cu o mare admirație de sine pe care o flutura cu dezinvoltura prostului fudul.

Mintea sa era mereu în priză și într-o perpetuă acrobație, dând naștere unor rostogoliri de năstrușnice fantasmagorii. Mergea pe principiul că minciuna repetată devine adevăr. Am citit undeva că e posibil ca oamenii, care nu-și recunosc răutățile și minciunile și au sistemul de valori dat peste cap, să sufere de un fel de demență, aflându-se într-un declin continuu al creierului cu toate funcțiile sale.

Nici școala, nici familia, nici poziția socială nu ajută la nimic, dacă nu ai o minte sănătoasă și dacă încalci principiile omeniei și ale bunului simț. Cui are în zestrea sa cutremurătoarea URĂ, aceluia îi lipsește calitatea de OM. Există în toate lucrurile o măsură, un adevăr intim și, dacă le încalci, vei suporta consecințele.

Nu vorbesc de pe poziția omului fără greșeli, nici nu vreau să mă constituie într-un reper moral. Fiecare om își are limitele și neîmplinirile lui. Toți oamenii aparținem aceleiași societăți umane, dar nu toți gândim și ne manifestăm la fel, chiar dacă ne purtăm fiecare povara propriilor erori.

E impresionant cât de firească li se pare unora lipsa de omenie. Suntem ființe atât de neînsemnate și, din păcate, nu conștientizăm cât de lipsiți de importanță suntem, la nivel macrocosmic, cât de repede trecătoare ne e viața pe care o călcăm în picioare.

La despărțirea de acest om-neom, am ridicat ochii spre seninul cerului și am rostit în gând versurile Magdei Isanos :

"Și-mi pare-așa ciudat că se mai poate/ găsi atâta vreme pentru ură,/ când viața e de-abia o picătură/ între minutu-acesta care bate// și celălalt și-mi pare ne-nțeleș/ și trist că nu privim la cer mai des,/ că nu culegem flori și nu zâmbim,/ noi, care-așa de repede murim..."

Notă: Fragment din vol. "Pe cărările vieții".

Caty Urucu

Doar să ai răbdare!

Mama – eternul spirit, care nu recunoaște alt simțământ decât dragostea, naște și ea tot un copil. La rândul ei, prin acest început, va cunoaște lumina sau întunericul locului în care s-a născut, sărăcia sau bogăția, primăvera sau visolul locului. Va primi, fără să știe asta, lecții permanente de devenire a viitoarei mămică, chiar de la propria mamă. Așa cum primește hrana trupului din sânul mamei, așa o va dăru și ea copilului ei. Dacă laptele mamei va fi însoțit de un cântec de leagăn, micuța va percepe hrana

materiala, împletită cu armonia hranei spirituale. Ea va simți căldura trupului matern, mângâierile, ca pe o normalitate. Vocea mamei, clopoțelul odihnitor, o va însoți tot restul vieții, în subconștientul ei. Dar, dacă lacrimile mamei sale vor uda obrajii triști, ele vor ajunge în inima micuței, semănând nefericirea, ca niște ghinde de stejari, care vor crește pe nesimțite, odată cu micuța nefericită. Dacă laptele va izvorii dintr-o inimă liniștită și mulțumită de existența fericirii. Apoi, viitoarea mămică, va face cunoștință cu frățiorii ei. Poate că vor fi încântați de micuța, privind-o ca pe o căprioară răsfățată. Dar, dacă fetița va fi văzută ca un obstacol în fața celorlalți, ea va primi reacții dure din partea celor cu care împarte același sânge și aceeași dorința de iubire părintească. Toate acestea, fără ca micuța să le înțeleagă, le trăiește. Vor fi lecții zilnice, vor fi o stare de normalitate a ei, pe care o va accepta, neștiind că, dincolo de locul în care s-a născut, există și mângâieri, iubire, unitate a familiei, sacrificiu comun. Mămăica de mai târziu, va cunoaște la grădiniță, la școală sau pe stradă, oameni diferiți. Personalitatea ei, tipicul comportamental, se vor împleti în așa fel, încât va atrage sau va fi atrasă de oameni asemeni condițiilor în care s-a născut și s-a dezvoltat. Însăși Alfred Adler ne spune în geniala sa lucrare "Sensul vieții" că "Opinia noastră cu privire la faptele mari și importante ale vieții, depinde de stilul nostru de viață". Prin urmare, viitoarea mămică, își va alege tatăl copiilor săi, în funcție de prisma gândirii și simțirii ei, în funcție de exemplul primit "cu linguriță" de la mama, bunica și străbunica ei.

Așa că, mă gândesc de multe ori, cu mare grijă la viitorul copiilor tarii noastre. Văd din ce în ce mai mulți copii, care se nasc în promiscuitate. Văd părinți iresponsabili, care pregătesc cu sârguință și temeinicie, foarte mulți alți părinți ignoranți, ca niște buruieni rele. Societatea are deja prea multe "hectare de pălămidă". Plantă asta perenă, asemenea prostiei și îndărătniciei omului neinstruit, arată rău, asfixiază plantele de cultură și nu are nevoie de îngrijire. Se dezvoltă singură, se întinde uimitor de repede și, la cea mai mică atingere, îți va răspunde cu o înțepătură dureroasă. Când eram mică, mama mi-a arătat plantă aceasta, de care mi-a spus că nu trebuie să-

mi fie frică. M-a privit și mi-a spus între două drumuri grăbite printre florile pe care le uda: “Buruiana asta este un rău de care nu trebuie să te temi. Ori o smulgi din rădăcina, atunci când încă e mică, ori îi pui un ierbicid puternic. Dacă e tarlăua prea mare și costul deștelerii este uriaș, aplici o metodă simplă și naturală. Există o plantă parazită, cunoscută în popor cu numele de cârcel. Arunci acest cârcel peste cancerul asta de pălămidă și totul se rezolvă de la sine. Doar să ai răbdare!”.

Acad. Gheorghe PĂUN – 75

Domnul Gheorghe PĂUN este matematician și informatician, cercetător în domeniul teoriei limbajelor formale, lingvisticii computaționale și biocalculabilității (DNA computing și membrane computing). Este membru titular al Academiei Române, membru al Academiei Europene, Președinte de onoare al International Membrane Computing Society. De curând a împlinit 75 de trepte de lumină și viață exemplară. S-a născut la 6 decembrie 1950, în comuna Cicănești, județul Argeș. A urmat cursurile Școlii generale din Cicănești, apoi pe cele liceale la Liceul „Vlaicu-Vodă” din Curtea de Argeș. A fost student al Facultății de Matematică a Universității din București, în perioada 1969-1974. În anul 1977 a obținut titlul de doctor cu o teză coordonată de profesorul Solomon Marcus, *Simularea unor procese economice cu ajutorul teoriei limbajelor formale*.

Matematician la Centrul de Calcul CEPECA între anii 1974-1978. În perioada 1978-1987 a fost cercetător al Colectivului de Studiul Sistemelor al Universității din București, iar între 1987-1990, analist la Centrul de Calcul al Universității din București.

Din 1990-2015 a fost cercetător principal la Institutul de Matematică al Academiei Române. A fost beneficiar al unor burse de studiu, printre care Bursă Humboldt-Germania și Bursă Ramon i Cajal-Spania, participând la stagii de cercetare în țări din Europa (Finlanda, Olanda, Franța, Italia, Polonia, Ungaria, Austria) și din spațiul extraeuropean: Canada, SUA, Japonia, China.

Este inițiatorul calculului celular/*membrane computing*, ale cărui modele sunt numite *sisteme P*. În prezent, domeniului îi sunt consacrate revista *Journal of Membrane Computing*, editată de Springer-Verlag, mai multe conferințe internaționale de profil, monografiile, numere speciale de reviste, un handbook, peste 120 de teze de doctorat, peste 3000 de articole, aplicații, un limbaj de programare dedicat, *P-lingua*.

Este co-fondator al teoriei sistemelor de gramatici, o ramură a teoriei limbajelor formale, și co-inițiator al studiului secvențelor infinite auto-generate numite secvențe *Păun-Saloma*; inventator al gramaticilor cu valențe, autor sau co-autor a peste cincisprezece modele universale de calcul pe bază de ADN, printre care automatele Watson-Crick, sistemele „sticker” și cele de inserție-ștergere, inițiatorul abordării calculului „prin sculptare”, potrivit calculului cu ADN și care poate identifica limbaje care nu sunt calculabile Turing; contribuții fundamentale la studiul gramaticilor contextuale Marcus; o serie de extensiuni și variante introduse de Gheorghe Păun (uneori în colaborare cu cercetători din Vietnam, România, Olanda, Finlanda, Spania) sunt acum centrale în această arie.

A introdus în România jocul de GO, fiind primul președinte al Federației Române de GO, înființată în 1990.

Din anul 2005 este *honorary visiting professor* al Huazhong University of Science and Technology (HUST), Wuhan, China. A ținut conferințe la peste 120 de universități și a avut numeroase invitații la conferințe internaționale.

Domenii de cercetare: teoria limbajelor formale, teoria automatelor, combinatorică pe cuvinte, cercetări operaționale, semiotică și lingvistică computațională, calcul natural de inspirație biologică, gramaticile cu restricții în derivare, gramaticile contextuale, sisteme de gramatici, calculul cu ADN.

Membru

- Membru al Uniunii Scriitorilor din România, 1990
- Membru al Academiei Europei, aprilie 2006
- Membru al International Academy of Mathematical Chemistry, 2010
- Membru titular al Academiei Române din anul 2012 (membru corespondent din 1997)
- Membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, 2015
- Președinte de onoare al International Membrane Computing Society (IMCS)
- Membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei din anul 2023

Monografii de specialitate

- 1980 *Mecanisme generative ale proceselor economice*, Editura Tehnică
- 1981 *Gramatici matriciale*, Editura Științifică și Enciclopedică
- 1982 *Gramatici contextuale*, Editura Academiei Republicii Socialiste România
- 1984 *Probleme actuale în teoria limbajelor formale*, Editura Științifică și Enciclopedică
- 1987 *Paradoxurile clasamentelor*, Editura Științifică și Enciclopedică
- 1989 *Regulated Rewriting in Formal Language Theory*, în colaborare cu J. Dassow, Akademie-Verlag, Berlin, și Springer-Verlag, Berlin, Heidelberg
- 1994 *Grammar Systems. A Grammatical Approach to Distribution and Cooperation*, în colaborare cu E. Csuhaaj-Varju, J. Dassow, J. Kelemen, în *Gordon and Breach*, seria *Topics in Computer Mathematics*, London
- 1997 *Marcus Contextual Grammars*, Kluwer, Boston, Dordrecht, London
- 1998 *DNA Computing. New Computing Paradigms*, în colaborare cu G. Rozenberg, A. Salomaa, Springer-Verlag, Heidelberg, Springer-Verlag, Tokyo, 1999 (traducere în japoneză), Mir, Moscova, 2004 (traducere în rusă), Tsinghua Univ. Press, Beijing, 2004 (traducere în chineză)
- 2000 *Computing with Cells and Atoms. An Introduction to Quantum, DNA and Membrane Computing*, Francis and Taylor, London
- 2002 *Membrane Computing. An Introduction*, Springer-Verlag, Berlin (tradusă în chineză în 2012)

Volume de cultură științifică

- 1982 *Modelul matematic - instrument și punct de vedere*, în colaborare cu C. Calude, Editura Științifică și Enciclopedică
- 1983 *Din spectacolul matematicii*, Editura Albatros
- 1986 *Între matematică și jocuri*, Editura Albatros; reeditată sub titlul *Jocuri și matematică*, vol. I, Editura Tehnică, 2000
- 2000 *Matematica? Un spectacol!*, Editura Științifică și Enciclopedică
- 2000 *Jocuri și matematică*, vol. II, Editura Tehnică; vol. III, 2001
- 2025 *Inteligența artificială în context istoric. Puncte de vedere*, Editura Eikon, București.

Volume de literatură

- Sfera paralelă*, Editura Albatros, Colecția Fantastic Club, București, 1984 (povestiri).
- Generoasele cercuri*, Editura Albatros, București, 1989 (povestiri).
- O mie nouă sute nouăzeci și patru (Schimbarea care nu schimbă nimic)*, continuare a romanului *1984* de G. Orwell), Editura Ecce Homo, București, 1993 (roman; traducere în engleză, Nineteen Ninety-Four, or The Changeless Change, Minerva Press, Londra, 1997, și în maghiară, 1994. Avagy a változás, amely nem változtat semmit, Ed. Pont Kiado, Budapesta, 2008).
- Oglinzi mișcătoare*, Editura Scripta, București, 1994 (roman).
- Hotel Anghila*, Editura Scripta, București, 1994 (roman).
- Nemiloasele cercuri*, Editura Meșterul Manole, Curtea de Argeș, 2004 (povestiri, selecție din *Sfera paralelă* și *Generoasele cercuri*).
- Lotta*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005 (roman; traducere în italiană în 2013).
- Ultima saună*, Editura Dacpress, Curtea de Argeș, 2006 (roman).
- Inscripții pe un bilet de tren*, Editura Fundației Orient-Occident, București, 2007 (poeme în proză).
- Teama de toamnă*, Editura Tiparg, Pitești, 2009 (versuri).
- De-a viața*, Editura Tiparg, Pitești, 2009 (versuri).
- Haina arlechinului/L'habit de l'arlequin*, Editura Tiparg, Pitești, 2009 (volum bilingv, româno-francez, selecție din volumele anterioare și traducere de Paula Romanescu).

Guadalquiviria, Editura Vergiliu, București, 2009 (versuri, volum bilingv, româno-spaniol, cu traducerea în limba spaniolă de Maria Calleya).

Lumea văzută de un matematician, Editura Arefeana, București, 2009 (eseuri).

Privind peste umăr. Memorii premature, Editura Tiparg, Pitești, 2010.

Cactus de veghe, Editura Tiparg, Pitești, 2011 (epigrame, împreună cu caricaturi de Cucu Ureche).

Cărți și autori, Editura Tiparg, Pitești, 2012 (cronici de carte).

De trecere și petrecere, Editura Tiparg, Pitești, 2013 (versuri).

Vedere de pe Dealul Olarilor, Editura Ars Docendi, București, 2014 (tablete critic-umoristice).

Cactus de veghe II, Editura Tiparg, Pitești, 2014 (epigrame, împreună cu caricaturi de Cucu Ureche).

Ceasornicar de curcubeie, Editura Detectiv Literar, București, 2014 (versuri, antologie).

Seniori ai culturii, I, (ed.), Editura Tiparg, Pitești, 2014.

Vedere de pe Dealul Olarilor II, Editura Ars Docendi, București, 2016 (tablete critic-umoristice).

Cactus de veghe III, Editura Tiparg, Pitești, 2016 (epigrame, împreună cu caricaturi de Cucu Ureche).

77 de editoriale, Editura Tiparg, Pitești, 2017 (editoriale apărute în revista *Curtea de la Argeș*).

Vedere de pe Dealul Olarilor III, Ed. Ars Docendi, București, 2018 (tablete critic-umoristice).

Seniori ai culturii, II (ed.), Editura Tiparg, Pitești, 2019.

Lacrima Anei. Antologie (ed.), Editura Tiparg, Pitești, 2019,

La curtea lui Urmuz, I, Editura Argeș Expres, Pitești, 2020.

La curtea lui Urmuz, II, Editura Argeșul, Pitești, 2021

La curtea lui Urmuz, III, Editura Biscara, București, 2022

Seniori ai culturii, III (ed.), Editura Tiparg, Pitești, 2022.

URMUZ, Pâlnia și Stamate X 24 (ed.), Editura Bibliostar, Râmnicu Vâlcea, 2022.

Anul Urmuz 2023, Editura Biscara, București, 2023. *Alte 77 de editoriale*, Editura Eikon, București, 2023 (editoriale apărute în revista *Curtea de la Argeș*).

Cărți de jocuri logice

1985 *Inițiere în GO*, Recoop (cinci ediții succesive din 1986-2017)

1987 *Soluții pentru 50 de jocuri logice solitare*, Recoop; ediția a II-a, 1989

1987 *250 de probleme de GO*, Recoop; ediția a II-a, 1989

1988 *Cartea jocurilor*, coordonator și coautor, Recoop

1989 *Jocuri logice competitive*, Editura Sport-Turism

1993 *40 de jocuri în BASIC*, în colaborare cu I. Diamandi, Recoop

1999 *Teoria chibritului. 234,5 probleme logico-distractive*, Editura Tehnică

2000 *Logică distractivă. 256 de probleme*, Editura Tehnică

2000 *Jocuri cu cărți*, Editura Tehnică

2010 *Printre frații mai mici ai GO-ului. Cinci-în-rând, GO-Moku, Renju, Pente*, Editura Limes

Activitate editorială

Membru în colectivul de redacție al revistelor: Seria *Matematică-Informatică* a „Analelor Universității din București”; „Journal of Universal Computer Science” (Springer-Verlag) - revistă cotate ISI; „Journal of Automata, Languages and Combinatorics”, Universitatea din Magdeburg, Germania; „Grammars, Kluwer Academic Publishing”; „Fundamenta Informaticae”, Academia Poloneză, Varșovia - cotate ISI; „Romanian Journal of Information Science and Technology”, Academia Română - revistă cotate ISI; „Computer Science Journal of Moldova, Academia Moldovei”, Chișinău; „International Journal of Foundations of Computer Science” (World Scientific) - cotate ISI; „International Journal of Computer Mathematics” (Gordon and Breach) - asociat editor 2002-2005 - cotate ISI; „Natural Computing. An International Journal” (Springer-Verlag) - cotate ISI; „Soft Computing” (Springer) - Area editor (DNA and membrane computing) - cotate ISI; „BioSystems” (Elsevier) - cotate ISI; „Theoretical Computer Science. Natural Computing Series” (Elsevier) - cotate ISI;

„International Journal of Unconventional Computing“; „New Generation Computing“ (Springer și Omsha Japonia) - cotată ISI; „Progress in Natural Science (Elsevier and Science in China Press)“ - cotată ISI; „Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research“, Academia de Studii Economice; „International Journal of Computers, Communication, and Control“, Universitatea din Oradea - cotată ISI.

Premii, titluri și distincții

Premiul „Gheorghe Lazăr“ al Academiei Române, 1983

Nominalizat pentru Premiul de Excelență în Cultura Românească, ediția I, 1999.

Doctor Honoris Causa și membru de onoare al Academiei Internaționale de Informatizare de pe lângă ONU, filiala Chișinău, din 1998.

Honorary visiting professor al HUST (Huazhong University of Science and Technology), Wuhan, China, din 2005.

Doctor honoris causa al Universității Sileziene din Opava, Cehia, din 2008.

Premiul anual de informatică „Gr.C. Moșil” al ASE București (2009).

Doctor honoris causa al Universității din Pitești din 2010

Doctor honoris causa al Universității Agora din Oradea din 2015

Doctor honoris causa al Universității de Vest din Timișoara din 2016

Doctor honoris causa al Universității Apollonia din Iași din 2017

Decorat cu Ordinul naț. „Steaua României” în grad de cavaler (2016)

Medalia „Sfântul Voievod Neagoe Basarab” a Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului (2020)

Medalia „Dimitrie Cantemir” a Academiei de Științe a Moldovei (2020).

Cetățean de onoare al orașului Curtea de Argeș (1999), cetățean de onoare al județului Argeș (2007), cetățean de onoare al comunei Cicănești (2009).

Domnul Acad. GHEORGHE PĂUN este un autor prolific și complex, a publicat peste 500 de articole științifice multe dintre ele în colaborare cu peste 100 de cercetători din țară și din lume, și peste 60 de cărți: 11 cărți de matematică și informatică, 5 cărți de popularizare a științei, 10

cărți despre jocuri logice, 35 de cărți de literatură (SF, romane, memorii și poezie, eseuri). A editat peste 120 de volume colective de specialitate și cărți de cultură. Unele dintre cărțile sale au fost traduse în limbile japoneză, chineză, rusă, engleză, maghiară, italiană. În luna februarie 2009 a fost inclus de ISI în categoria *Highly Cited Scientists*.

În prezent, este redactorul-șef al revistei lunare de cultură *Curtea de la Argeș*, sub egida căreia editează Biblioteca Revistei *Curtea de la Argeș* (până la finalul anului 2025, au apărut 46 de volume în această serie). A fost sau este membru în colectivele editoriale a peste 25 de reviste internaționale.

În anul 2025 a fost invitat de onoare la Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, ediția a XIV-a, ținut la Palatul Brătianu din București în ziua de 24 iunie 2025. Întreaga audiență a fost impresionantă de excepționala activitate științifică și culturală depusă în folosul românilor și promovarea identității românești în lume. La mulți, rodnici și binecuvântați ani!

Publicist Ionel MARIN

Felix-Mircea BREHAR: Doctor minune – 50

Dr. Felix Mircea BREHAR, născut la 01.03.1976, este Medic primar neurochirurg, șef de secție Neurochirurgie la Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar-Arseni” din București. Este Doctor în medicină, cercetător științific, Șef de Lucrări la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București. A urmat mai multe stagii de pregătire în țară și în lume, precum:
*În perioada anilor 2005-2008 la Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar-Arseni”, Secția I Neurochirurgie, Neurochirurgie pediatrica

(traumatologia cranio-cerebrala a copilului, patologia tumorală pediatrică, hidrocefalie, malformații cranio;

*În anul 2006 la Spitalul Universitar Marburg din Germania: Neurochirurgia tumorală cerebrală, cerebrală vasculară și neurochirurgia bazei craniului; Tot în anul 2006 Cursuri de pregătire a trialurilor clinice "Good Clinical Practice-Training"; Universitatea Virginia, Charlottesville, SUA, Departamentul de Neurochirurgie și de patologie a tumorilor cerebrale;

*La Clinica Universitară Grosshadern, Munich, Germania(2008) Training în neurochirurgia stereotactică: biopsia leziunilor cerebrale în scop diagnostic, evacuarea chisturilor și abceselor cerebrale în scop terapeutic, implantarea intratumorală cerebrală a radioizotopilor (brahiterapie interstitală), terapia fotodinamică laser în tumorile.

* În perioada 17-19 Mai, 2018, Curs "Endoscopy in Neurosurgery", Guy's, King's and St. Thomas' School of Medical Education, Londra, Anglia.

* În perioada 7-9 Februarie, 2019, Curs al societății Europene de neurochirurgie stereotactică și funcțională (ESSFN), Hands-on Course on Epilepsy, Ghent, Belgia.

*În perioada 10-12 Februarie, 2020, Curs al societății Europene de neurochirurgie stereotactică și funcțională (ESSFN), ESSFN Hands-On Course on Movement Disorders, Amsterdam.

*În perioada 11-13 Mai 2023, Curs Advanced Hands-on Course in Skull Base Surgery, Duesseldorf, Germania.

Conf. Univ. Dr. Felix-Mircea BREHAR stăpânește la perfecție tehnologia modernă – de la neuronavigație la chirurgie robotică – schimbă radical tratamentul tumorilor cerebrale și al afecțiunilor neurologice, și de ce cercetarea moleculară promite terapii personalizate care pot crește semnificativ speranța și calitatea vieții pacienților.

Desigur „tumorile cerebrale reprezintă o patologie neurochirurgicală foarte importantă, cu o frecvență în creștere în ultimele decenii și cu un impact major asupra stării de sănătate a populației. La nivelul creierului se întâlnesc două mari categorii de tumori: tumori cerebrale primare, cu origine la nivelul țesutului nervos

cerebral și tumori cerebrale secundare sau metastaze, cu origine la nivelul unor tumori maligne localizate extracranian (cancer de sân, cancer pulmonar, melanom, etc) care pe parcursul evoluției diseminează și la nivel cerebral.

În cadrul tumorilor cerebrale primare se pot întâlni și tumori benigne (clasificate ca tumori gradul I de către Organizația Mondială a Sănătății), cum ar fi marea majoritate a meningioamele sau astrocitoamele pilocitice, care pot fi vindecate în cazul în care este posibilă rezecția lor completă. Din nefericire, acestea sunt în proporție de doar 20-30%, procentul de 70-80% aparținând tumorilor maligne cerebrale (tumori gradul III și IV), care sunt din ce în ce mai frecvente în ultimii ani atât în România cât și la nivel mondial.

Recent am avut ocazia și plăcerea să-l cunosc pe domnul Dr. Felix-Mircea BREHAR, medicul cu „mâini de aur”, de mare finețe sufletească și ca excepțional profesionist în domeniul Neurochirurgiei. Spitalul „Baltasar-Arseni” abordează întreaga patologie traumatică, tumorală, vasculară, malformativă, craniană, degenerativă și spinală. Aici pacienții beneficiază de o abordare pluridisciplinară și de cele mai noi strategii de diagnostic și tratament.

Activități clinice NEUROCHIRURGICALE. Domnul Dr. Felix-Mircea BREHAR posedă o vastă experiență în domeniul Neurochirurgiei realizând peste 1000 de operații, proceduri speciale, aducând sănătate semenilor și bucuria de a trăi, dispunând de:

1. Experiență în efectuarea procedurilor de neurochirurgie stereotactică – procedura minim invazivă (peste 500 de proceduri efectuate până în prezent) cu indicație în:

– biopsia tumorilor cerebrale în scop diagnostic, evitând astfel riscurile unei intervenții de mare anvergură neurochirurgicală

– evacuarea chisturilor tumorale și abceselor cerebrale în scop terapeutic

2. Patologia tumorală neurochirurgicală: peste 200 de cazuri de tumori cerebrale primare benigne și maligne, metastaze cerebrale operate până în prezent.

3. Discopatia vertebrală cervicală: hernie de disc cervicală, stenoza canalului cervicală.

4. Discopatia vertebrală lombară: hernie de disc lombară, stenoza canalului lombar
5. Hidrocefalia copilului și adultului.
6. Patologia traumatică neurochirurgicală: fracturi craniene, hematom extradural, subdural, intraparenchimos.
7. Patologia vasculară cerebrală: anevrisme intracraniene, cavernoame cerebrale.
8. Patologia infecțioasă cerebrală: empiem, abcese cerebrale.

Cărți de medicină publicate

1. Carte: Neurochirurgia stereotactică, Dr. Felix Brehar, Prof. Mircea Gorgan, Editura Medicală, 2014, București
2. Carte: Ghid de patologie tumorală neurochirurgicală, Prof. Mircea Gorgan, Dr. F. Brehar, Editura Medicală, 2014.
3. Carte: Experimental models in glioblastoma research, Felix Brehar, Mircea Gorgan, Nova Science Publishers (Editura indexata ISI), Inc, New York, USA, 2015

De asemeni în anii 2010 și 2011 a publicat mai multe teze, lucrări de specialitate precum:

“Elemente de genetică și biologie moleculară în tumorile cerebrale primare”, în *Tratatul de Neurochirurgie*, Vol. I, Coordonator Prof. Dr. Alexandru Vlad Ciurea, Editura Medicală, București, 2010.

“Actualități și perspective în neurochirurgie”, în *Tratatul de Neurochirurgie*, Vol. I, Coordonator Prof. Dr. Alexandru Vlad Ciurea, Editura Medicală, București, 2010.

“Stereotaxia”, în *Tratatul de Neurochirurgie*, Vol. II, Coordonator Prof. Dr. Alexandru Vlad Ciurea, Editura Medicală, București, 2011.

“Patologie moleculară și genetica în tumorile cerebrale primare”, în *Actualități în Tumorile Intracraniene*, Coordonatori Prof. Dr. A.V. Ciurea, Dr. St.M. Iencean, Editura Universitară, 2011.

Domnul Dr. Felix BREHAR, Cercetător științific, membru de bază în diverse echipe de cercetare, șef, responsabil de proiecte medicale a contribuit și contribuie esențial la ridicarea prestigiului medicinei românești, promovând:

Banca de Tumori Cerebrale, Viasan 225 / 2003-2005 – proiect susținut de Academia de Științe Medicale; CEEEX 176/2006, Studii Experimentale Asupra Celulelor Stem Mezenchimale Umane

Transfectate În Scopul Dezvoltării Unei Strategii Terapeutice Inovative A Glioblastomului. Gliostemcel, (2006-2008).

Coordonator Științific; PNCDI II, 41_035/2007, Celulele stem neurale tumorale: O nouă țintă terapeutică în cadrul tratamentului multimodal al gliomelor cerebrale maligne. Acronim: Tumorstem, 2007-2010, Coordonator Științific; PNCDI II, 42149/2008, Imagini ale traiectelor nervoase (Diffusion Tensor Imaging) integrate unui model anatomic 3D – instrument de diagnostic și tratament, acronim DDTI, 2008-2011, Membru; PNCDI II, 12-122/2008, Sistem integrat de asistare pentru pacienții cu afecțiuni neuromotorii severe Acronim: ASISTSYS, 2008-2011, membru; Partener asociat în proiect european: P7-Infrastructures-2007-1 Programm Biobanking and Biomolecular Resources Research Infrastructure (BBMRI) grant no. 212111/02.2008 (2008-2011);

ICCTI: International Consortium for Cell Therapy and Immunotherapy, finanțat prin programul FP7, CZ.1.07/2.3.00/20.0012 și Ministerul Educației din Cehia, 2011-2014 și multe altele.

Dr. BREHAR, doctor performant, este eroul care alături de alți medici, asistenți medicali fac zilnic minuni. În fiecare zi se confruntă cu numeroase probleme și la care trebuie să le găsească soluții și răspunsuri adecvate. Domnia sa este mai mult decât un doctor strălucit, este un OM de excepție, cu virtuți alese, o inimă mare și iubitoare de profesie și semeni, o punte către infinit. Vă respectăm, prețuim și iubim! În pragul celor 50 de ani de existență luminoasă vă îmbrățișăm și vă dorim viață lungă și fericită! La mulți și binecuvântați ani!

Ionel MARIN

Dumitru V. Marin – Medalion literar aniversar la 85 de ani

La împlinirea venerabilei vârste de 85 de ani, personalitatea lui **Dumitru V. Marin**, directorul ziarului *Meridianul*, se conturează ca una dintre figurile emblematice ale jurnalismului cultural românesc din diaspora. Activitatea sa publicistică, desfășurată pe parcursul a mai multe

decenii, ilustrează vocația unei conștiințe editoriale dedicate valorilor identitare, dialogului intercultural și solidarității românești de peste hotare.

Născut în anul 1941, Dumitru V. Marin aparține generației formate în climatul tensionat al postbelicului românesc, perioadă în care presa și cultura au fost supuse unor presiuni ideologice constante. Experiența acestei epoci a contribuit decisiv la cristalizarea unei atitudini ferme în favoarea libertății de expresie și a pluralismului opiniilor, principii pe care le va cultiva ulterior în activitatea sa editorială.

Dumitru V. Marin a fondat și condus publicația *Meridianul*, transformând-o într-o platformă de afirmare a spiritului românesc în afara granițelor țării. Sub direcția sa, ziarul a devenit nu doar un organ de informare, ci și un spațiu de dezbateră culturală, istorică și civică.

Activitatea sa la conducerea ziarului *Meridianul* se distinge prin câteva coordonate fundamentale: Promovarea culturii române – Publicarea constantă de articole, cronică literare, eseuri și evocări dedicate scriitorilor din țară și din diaspora. Memoria istorică – Recuperarea unor pagini mai puțin cunoscute din istoria națională și a destinelor românești marcate de exil. Dialogul intercultural – Deschiderea către realitățile societății de adopție, favorizând integrarea fără pierderea identității. Spiritul comunitar – Consolidarea legăturilor dintre românii din diferite state, printr-o rețea simbolică a solidarității culturale.

În acest sens, Dumitru V. Marin poate fi considerat un mediator cultural, un „arhitect al

punților” între generații și spații geografice distincte.

Discursul editorial al lui Dumitru V. Marin se caracterizează prin: claritate argumentativă; echilibru între factual și reflexiv; ton ponderat, dar ferm în chestiuni identitare; fidelitate față de valorile democratice.

Textele sale evită excesele retorice, mizând pe coerență, rigoare și responsabilitate morală. În numeroase editoriale, se remarcă dimensiunea formativă a demersului său: presa este înțeleasă nu doar ca instrument informativ, ci ca factor educativ și modelator de conștiință.

La 85 de ani, Dumitru V. Marin reprezintă tipologia intelectualului-jurnalist pentru care profesia este o formă de misiune. Perseverența sa în menținerea unei publicații de limbă română în diaspora, într-un context adesea dificil din punct de vedere financiar și logistic, indică o vocație a responsabilității culturale.

Meritul său major constă în: continuitatea editorială pe termen lung; coagularea unei comunități culturale active; păstrarea limbii române ca spațiu al memoriei și identității.

Aniversarea celor 85 de ani nu este doar un moment biografic, ci și unul simbolic: ea marchează rezistența prin cultură și credința în forța cuvântului tipărit. Într-o epocă dominată de volatilitatea informației digitale, exemplul lui Dumitru V. Marin reafirmă valoarea presei ca instituție de durată și responsabilitate.

Prin întreaga sa activitate, Dumitru V. Marin se înscrie în galeria editorilor care au înțeles că identitatea națională nu este un dat static, ci o construcție permanentă, între memorie și actualitate.

La ceas aniversar, Dumitru V. Marin poate fi omagiat ca: jurnalist al demnității, ditor al continuității, promotor al culturii române în lume.

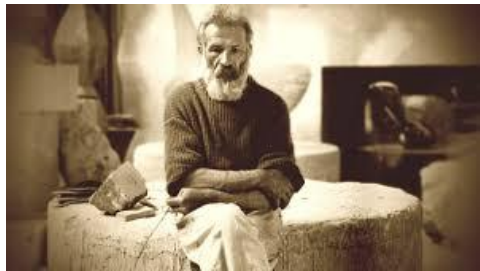
Cei 85 de ani devin astfel nu doar cifra unei vieți, ci măsura unei opere publicistice întemeiate pe credință, perseverență și responsabilitate civică.

Al. Florin Țene,

Președintele internațional al Ligii Scriitorilor
Membru al Academiei Americane Române de cultură și știință

Președintele în viață a Zilei Limbii Române

In memoriam: Sculptorul creștin și român Constantin Brâncuși

Constantin Brâncuși născut în data de 19 februarie 1876, adică, în urmă cu 150 de ani, este al șaselea copil al lui Nicolae și Maria Brâncuși. Prima clasă primară o face la Peștișani, județul Gorj, apoi continuă școala la Brădiceni. Copilăria este marcată de dese plecări de acasă și ani lungi de ucenicie în ateliere de boiangeri și prăvălii.

După ce a urmat Școala de Arte și Meserii în Craiova (1894 – 1898) vine la București unde absolvă Școala de Belle-Arte în anul 1902. În timpul studenției, chiar în primul an, în anul 1898, lucrarea sa Bustul lui Vitellius obține „mențiune onorabilă”, Cap al lui Laocoon din anul 1900 obține medalia de bronz, iar Studiul din anul 1901, câștigă medalia de argint.

Timp de doi ani, între anii 1900 și 1902, cu ajutorul doctorului Dimitrie Gerota, realizează „Ecorșeu”, un studiu pentru reprezentarea corpului omenesc, lucrare căreia i se atribuie o medalie de bronz. Precizia detaliilor acestei lucrări va face ca Ecorșeu să fie folosit în școlile românești de medicină, după ce se vor face câteva copii, iar Marcel Duchamp va include fotografia Ecorșeuului în expoziția pe care o va organiza la sfârșitul anului 1933 la Galeria Brummer din New York City.

În anul 1903, primește prima comandă a unui monument public, bustul generalului medic Carol Davila, care va fi instalat la Spitalul Militar din București și reprezintă singurul monument public al lui Constantin Brâncuși din București. Pleacă în anul 1904 la studii la München, dar după șase luni o pornește pe jos prin Bavaria, Elveția până la Langres, în Franța, de unde ia trenul până la Paris. În anul 1905 reușește la concursul de admitere la prestigioasa École

Nationale Supérieure des Beaux-Arts, unde lucrează în atelierul lui Antonin Mercié până în anul 1906 când, atingând limita de vârstă, părăsește școala. Refuză să lucreze ca practician în atelierul lui Auguste Rodin, rostind cuvintele devenite celebre, „Rien ne pousse à l'ombre des grands arbres” (La umbra marilor copaci nu crește nimic).

Expune pentru prima dată la Société Nationale des Beaux-Arts și la Salon d'Automne din Paris în anul 1906. Creează în anul 1907 prima versiune a Sărutului, temă pe care o va relua sub diferite forme până în anul 1940, culminând cu Poarta Sărutului parte a Ansamblul Monumental din Târgu Jiu. În anul 1907 închiriaza un atelier în Rue de Montparnasse și intră în contact cu avangarda artistică pariziană, împrietenându-se cu Guillaume Apollinaire, Fernand Léger, Amedeo Modigliani, Marcel Duchamp. Va începe lucrul la Rugăciunea, o comandă pentru un monument funerar ce va fi expusă în Cimitirul „Dumbrava” de la Buzău.

În anul 1909 revine pentru scurt timp în România și participă la „Expoziția oficială de pictură, sculptură și arhitectură”. Juriul Expoziției, prezidat de Spiru Haret acordă premiul II ex aequo lui Constantin Brâncuși, Paciurea, Steriadi, Petrașcu, Theodorescu-Sion. Colecționarul de artă Anastase Simu îi cumpără sculptura Somnul iar bustul în ghips al pictorului Nicolae Dărăscu este achiziționat de Ministerul Instrucțiunii Publice.

Până în anul 1914, participă cu regularitate la expoziții colective din Paris și București, inaugurând ciclurile Păsări Măiestre, Muza adormită, Domnișoara Pogany.

În anul 1914, Constantin Brâncuși deschide prima expoziție în Statele Unite ale Americii la Photo Seession Gallery din New York City, care provoacă o enormă senzație. Colecționarul american John Quinn îi cumpără mai multe sculpturi, asigurându-i o existență materială prielnică creației artistice. În același an, ministrul de interne al României respinge proiectul monumentului lui Spiru Haret comandat cu un an înainte. Brâncuși va păstra lucrarea în atelier și o va intitula Fântâna lui Narcis.

În anul 1915, începe să execute primele lucrări în lemn: 2 Cariatide, Fiul risipitor etc. La

Paris, în anul 1919, apare volumul „La Roumanie en images” cu cinci reproduceri după lucrări ale lui Brâncuși. Un an mai târziu, participă la expoziția grupării „La Section d’Or” în Franța, la expoziția grupării „Arta română” la invitația lui Camil Ressu în România, la „Festivalul Dada”, unde semnează manifestul intitulat Contre Cubisme, contre Dadaisme. În revista Little Review din New York, apare, în anul 1921, primul studiu de amploare cu 24 de reproduceri din opera lui Constantin Brâncuși, semnat de poetul american Ezra Pound. De altfel, sculptorul avea să realizeze ulterior un celebru portret al acestuia.

Participă la o mișcare de protest contra lui André Breton și în apărarea lui Tristan Tzara. La 30 noiembrie 1924, expune la Prima expoziție internațională a grupării „Contemporanul” din București. Doi ani mai târziu, la Wildenstein Galleries, din New York, se deschide cea de-a doua expoziție personală a sa.

Până în anul 1940, activitatea creatoare a lui Constantin Brâncuși se desfășoară în toată amploarea ei. Operele sale de seamă din ciclul Pasărea în văzduh, ciclul Ovoidului precum și sculpturile în lemn datează din această perioadă. În același timp, Constantin Brâncuși participă la cele mai importante expoziții colective de sculptură din Statele Unite ale Americii, Franța, Elveția, Olanda, Anglia.

În atelierul său din Impasse Ronsin, în inima Parisului, Constantin Brâncuși și-a creat o lume a lui, cu un cadru și o atmosferă românească. Muzeul Național de Artă Modernă din Paris (Centre Pompidou) are un număr important de lucrări ale lui Constantin Brâncuși, lăsate prin testament moștenire României, dar acceptate cu bucurie de Franța, împreună cu tot ce se afla în atelierul său, după refuzul guvernului comunist al României anilor 1950 de a accepta lucrările lui Constantin Brâncuși după moartea sculptorului.

În România, în epoca realismului socialist, Constantin Brâncuși a fost contestat ca unul din reprezentanții formalismului burghez cosmopolit. Totuși, în decembrie 1956, la Muzeul de Artă al Republicii din București s-a deschis prima expoziție personală Brâncuși din Europa. Abia în anul 1964 Constantin Brâncuși a fost

„redescoperit” în România ca un geniu național și, în consecință, ansamblul monumental de la Târgu Jiu cu Coloana (recunoștinței) fără sfârșit, Masa tăcerii și Poarta sărutului a putut fi amenajat și îngrijit, după ce a fost lăsat în paragină un sfert de veac și fusese foarte aproape de a fi fost dărâmat.

Locul lui Constantin Brâncuși în sculptură precum și mesajul spiritual al acesteia

Constantin Brâncuși a eliberat sculptura de preponderența imitației mecanice a naturii, a refuzat reprezentarea figurativă a realității, a preconizat exprimarea esenței lucrurilor, a vitalității formei, a creat unitatea dintre sensibil și spiritual. În opera sa, Constantin Brâncuși a oglindit felul de a gândi lumea a țaranului român. Prin obârșia sa țărănească, și-a aflat rădăcinile adânci ale operei sale în tradițiile, miturile și funcția magică a artei populare românești. Constantin Brâncuși a relevat lumii occidentale dimensiunea sacră, spirituală a realității.

Figură centrală în mișcarea artistică modernă, Constantin Brâncuși este considerat unul din cei mai mari sculptori ai secolului al XX-lea.

Sculpturile sale se remarcă prin eleganța formei și utilizarea sensibilă a materialelor, combinând simplitatea artei populare românești cu rafinamentul avangardei pariziene.

Verticalitatea, orizontalitatea, greutatea, densitatea cât și importanța acordată luminii și spațiului sunt trăsăturile caracteristice ale creației lui Constantin Brâncuși.

Opera sa a influențat profund conceptul modern de formă în sculptură, pictură și desen.

În anul 1957, Constantin Brâncuși îl cheamă pe arhiepiscopul Teofil Ionescu, slujitor la biserica ortodoxă românească, se spovedește și se împărtășește, apoi îi mărturisește că moare „cu inima tristă pentru că nu mă pot întoarce în țara mea” .

La data de 16 martie 1957, Constantin Brâncuși se stingea din viață la ora 2 dimineața, iar în data de 19 martie este înmormântat la cimitirul Montparnasse din Paris.

Dumnezeu să-l ierte, să-l așeze cu dreptții și să-l numere cu aleșii Săi!...

Veșnică să-i fie amintirea și pomenirea sa! Amin!

Dr. Stelian GOMBOȘ

In memoriam: Traian Tandin
(07.03.1945-09.05.2020)

COMISARUL TANDIN, POLIȚISTUL- SCRIITOR

Traian Tandin. S-a impus cititorilor prin calitate și prolificitate. Mărturie cele 44 de cărți, multe adevărate bestseller – uri, care au avut un real succes de librărie și de prestigiu, dacă n-ar fi să amintim decât: *Enigmele căpitanului Roman*, *Bolidul verde* sau fascinanta poveste a unui câine polițist intitulată *Adio, Ringo*. La vremea respectivă, presa de specialitate a elogiat reușitele autorului pe tărâmul scrisului. Trebuie să spunem că **Traian Tandin** aduce, cu fiecare povestire, desprinsă din experiența proprie, suflul proaspăt al adevărului și al autenticității faptelor relatate, profesia lui fiind similară cu cea a eroilor cărora le dă viață. Cu ei se identifică total, întrucât le cunoaște munca, el însuși fiind ofițer de poliție ajuns la apogeul carierei sale. Tandin a devenit locotenent de miliție la numai 20 de ani, când Dumnezeu i-a hărăzit o uriașă șansă, aceea de a-l cunoaște și a lucra împreună cu colonelul Dumitru Ceacănica, un nume pe merit intrat în legendă, astăzi general de brigadă post-mortem. De la el a învățat secretul punții ce trebuie să existe între aplicarea prevederilor legii și omenie. Afirm aceasta deoarece, la rându-mi am avut prilejul de a-i fi aproape câțiva ani, când l-am avut colaborator la un ciclu de activități: Din însemnările unui experimentat criminalit, desfășurate la Casa de Cultură a M.I., prin anii '80. Prelegerile ținute s-au concretizat apoi într-o tulburătoare carte cu titlul omonim.

Odată, la un pahar de taină, venind vorba despre Traian Tandin pe care la rându-mi îl admiram, mi-a mărturisit: „Dacă literatura nu i-ar roade sufletul acestui minunat comisar T.T., judiciaristul din el l-ar ucide”!...

Aceste frumoase și adevărate cuvinte pot fi regăsite și pe ultima copertă a cărții lui Traian

Tandin intitulată: *Din jurnalul unui polițist*, prima carte polițistă apărută după revoluție care s-a bucurat de un magnific succes; o carte a unui expert în probleme judiciare, jurnalul unui mare criminalist, înălțându-și perenitatea în timp pe întâmplările trăite pe altarul judiciarului, reînviindu-le convingător, grație înzestrării sale literare, a celei de-a doua vocații, care i-a adus reale bucurii, dar și multe neazuri din partea fostei conduceri a Miliției, în vechiul regim.

Nu pot să nu amintesc faptul că aparițiile editoriale purtând semnătura sa au fost elogiate pe posturile de televiziune, îndeosebi OTV, prin rubrici de profil avându-l, în mai multe rânduri, invitat special. Plus sute de articole și reportaje publicate în revistele Ministerului de Interne („Pentru Patrie” și „Poliția Română”) etc.

Recunoașterea de după 1989 atât a meritelor profesionale dar și literare s-au concretizat în gestul firesc al conducerii Inspectoratului General de Poliție (I.G.P.), care i-a încredințat funcția de redactor-șef al publicațiilor săptămânale „Poliția Română”. I-am fost coleg și subaltern și pot mărturisi că am trăit partea de „lumină” a activității mele profesionale.

Ar mai fi încă multe de spus, dar mă opresc aici. În final, am să fac o mărturisire: am convingerea că astfel de întâlniri, într-o deplină transparență, pot contribui la armonizare, înțelegere și pace socială.

Asta pentru că, prin astfel de întâlniri, facem pași spre dobândirea celor șase puteri ale luminii: a face binele, a iubi necondiționat, de sacrificiu, de a înțelege, de a conștientiza și, mai ales, de a da. (Prof. GEO CĂLUGĂRU)

In memoriam:
Domnitorul ALEXANDRU IOAN CUZA
(20.03.1820-15.05.1873)

Alexandru Ioan Cuza a fost unul dintre românii de excepție care au marcat istoria modernă a României. Pe data de 20 martie 2026 s-au împlinit 206 de ani de la nașterea sa.

Colonelul Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al Principatelor Române și al statului național România, a fost nu doar o personalitate istorică unificatoare, dar și, la fel de important, una reformatoare. Reformele lui Cuza au vizat:

sistemul politic, sistemul sanitar, instituția Poștei, armata, Biserica, învățământul, justiția, fiscalitatea, serviciul vamal etc. Tot în timpul domniei lui Cuza au fost înființate primele două universități românești: la Iași, în 1860 și la București, în 1864.

Domnitorul A.I. Cuza, a dus o susținută activitate politică și diplomatică pentru recunoașterea unirii Moldovei și Țării Românești de către Puterea suzerană și Puterile Garante și apoi pentru desăvârșirea unirii Principatelor Române pe calea înfăptuirii unității constituționale și administrative, care s-a realizat în ianuarie 1862, când Moldova și Țara Românească au format un stat unitar, adoptând oficial, în 1862, numele de România și formând statul român modern, cu capitala la București, cu o singură adunare și un singur guvern. După realizarea unirii, domnitorul Alexandru Ioan Cuza și colaboratorul său cel mai apropiat, Mihail Kogălniceanu (ministru, apoi prim-ministru al României), inițiază importante reforme interne: secularizarea averilor mănăstirești (1863), reforma agrară (1864), reforma învățământului (1864), reforma justiției (1864) ș.a., care au fixat un cadru modern de dezvoltare al țării. Întâmpinând rezistență din partea guvernului și a Adunării Legiuitoare, alcătuite din reprezentanți ai boierimii și ai marii burghezii, precum și a bisericii, în înfăptuirea unor reforme, Cuza formează, în 1863, un guvern sub conducerea lui Mihail Kogălniceanu, care supune aprobării poporului, prin plebiscit, o nouă constituție și o nouă lege electorală, menită să asigure parlamentului o bază mai largă, și decretează (14 august 1864) legea rurală concepută de Kogălniceanu. În timpul domniei lui Cuza a fost conceput codul civil și Codul penal de inspirație franceză, legea pentru obligativitatea învățământului primar, tot în această perioadă a fost organizată și armata naț.

Reforma fiscală a fost materializată prin instituirea impozitului personal și a contribuției pentru drumuri, generalizată asupra tuturor bărbaților majori, printr-o nouă lege a patentelor, prin instituirea impozitului funciar și alte măsuri care au făcut ca la sfârșitul anului 1861, în preajma deplinei lor unificări administrativ-politice, Principatele Unite Române să fie dotate cu un sistem fiscal modern. Ar putea fi adăugată, pe plan cultural, „importanta inițiativă a guvernului moldovean al lui Mihail Kogălniceanu, care a instituit, în toamna anului 1860, prima universitate a țării, cea ieșeană.” Dezbaterile înverșunate care au avut loc în vara anului 1862 în privința proiectului de reformă agrară propus de conservatori și adoptat de majoritate, dar nesancționat de domnitor, au dovedit că maleabilitatea de care dădeau dovadă o bună parte dintre conservatori, în privința adoptării unui program general de reforme, nu concorda cu acceptarea de către ei a unei reforme agrare în sensul programelor revoluționare de la 1848. De aceea, în anii imediat următori unificării administrative, nu s-a putut trece brusc la reforma agrară, ci s-a continuat, pentru o perioadă de timp, să se adopte reforme pe linia organizării moderne a statului. Din momentul în care conducerea guvernului a fost preluată de Mihail Kogălniceanu, aducerea din nou în dezbatere a reformei agrare a dus la izbucnirea unui violent conflict între guvern și majoritatea adunării. A urmat lovitura de stat de la 2 mai 1864 când deputații au fost evacuați din sală de un detașament militar și Adunarea Legiuitoare dizolvată. Această lovitură a sporit puterea domnitorului Cuza.

Prin Legea rurală din 14/26 august 1864, peste 400.000 de familii de țărani au fost împroprietărite cu loturi de teren agricol, iar aproape alți 60.000 de săteni au primit locuri de casă și de grădină. Țăranii împroprietăriți au devenit contribuabili la bugetul de stat, rezultând astfel o lărgire a bazei de impozitare. Fragmentarea terenurilor și lipsa utilajelor agricole moderne au dus la scăderea producției agricole în următorii ani, dar repartizarea ei a fost mai echitabilă. Reforma agrară din 1864, a cărei aplicare s-a încheiat în linii mari în 1865, a satisfăcut în parte dorința de pământ a țăranilor, a

desființat servituțile și relațiile feudale, dând un impuls însemnat dezvoltării capitalismului. După desființarea Adunării Legiuitoare, Cuza pierde sprijinul tuturor partidelor politice și, pentru a putea governa, se înconjoară de o camarilă formată din funcționari corupți care primesc funcții și contracte cu statul; corupția și sifonarea banului public mai ales în lucrări de infrastructură ating cote ridicate. Apoi au fost elaborate și promulgate Legea contabilității, Legea consiliilor județene, Codul Penal și Legea instrucțiunii publice, precum și crearea Consiliului de Stat. Tot acum se înființează Școala Națională de Arte Frumoase, la București, la conducerea căreia este desemnat Theodor Aman și este inaugurată, în premieră, o Școală de Medicină Veterinară. Analizând suita de evenimente, unele cu caracter realmente revoluționar, se poate spune că sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza au fost puse bazele statului unitar român modern. Practic, nu există domeniu de activitate economică, social-politică, culturală, administrativă sau militară din țară, în care Cuza să nu fi adus îmbunătățiri și înnoiri organizatorice pe baza noilor cerințe ale epocii moderne. În septembrie 1865, Alexandru Ioan Cuza a acordat companiei engleze Barkley-Stanisforth construirea liniei ferate București-Filaret-Giurgiu (fiind calea cea mai scurtă care lega capitala țării cu Dunărea și astfel cu restul lumii). Lungimea liniei avea 70 km, la un preț de construcție de 196.500 franci pe kilometru. La 19/31 octombrie 1869 regele Carol I al României face inaugurarea acestei primei linii de cale ferată, care avea să fie prelungită în 1870 cu încă 2,6 km până la Smârda. Una dintre cerințele des întâlnite și în programele revoluționarilor de la 1848 a fost reformarea învățământului românesc. Proiectul de lege "asupra organizării instrucțiunii publice din România" a fost votat încă din 16/28 martie 1864. După numeroase amânări, legea asupra instrucțiunii publice a fost promulgată de către Cuza la 25 noiembrie/7 decembrie 1864, după ce în prealabil a trecut prin Consiliul de Stat. Pe 10/11 februarie 1866, Cuza a fost detronat și alungat din țară în urma unui complot al cărui principal regizor a fost Ion C. Brătianu. A fost obligat să semneze actul de abdicare în care se afirma că, potrivit „dorinței naționale”, depunea

„cîrma guvernului în mîna unei Locotenente Domnești și a Ministerului ales de popor”.

Domnul Cuza a spus cuvintele: „Să dea Dumnezeu să-i meargă țării mai bine fără mine, decît cu mine. Trăiască România!”. Fără să-și mai revadă țara, A. I. Cuza a murit, pe data de 15 mai 1873, la Heidelberg, vegheat de soția sa, doamna Elena Cuza. Pe patul de moarte, Cuza și-a exprimat dorința de a fi înmormântat la moșia Ruginoasa. Așa s-a și făcut. La 1944, însă, rămășițele sale pământești au fost mutate la Curtea de Argeș, iar la 1946 au fost mutate din nou, la Biserica Trei Ierarhi din Iași, unde odihnesc și acum.

Domnia lui Alexandru Ioan Cuza, deși scurtă (1859-1866), a fost perioada de maximă dezvoltare a României moderne. Prin recunoașterea Unirii depline, crearea primului Parlament unic al României și al primului guvern unitar, prin reformele sale: adoptarea primei Constituții românești, reforma electorală, reforma agrară, a învățământului, domnia lui Alexandru Ioan Cuza a pus bazele dezvoltării moderne a României. Primul pas important pe calea înfăptuirii statului național unitar român a fost făcut la 24 ianuarie 1859, dar Marea Unire a avut loc în Alba Iulia, la 1 Decembrie 1918, când s-a realizat unirea tuturor românilor și a teritoriilor locuite de ei, ROMÂNIA MARE. Veșnică pomenire! Dumnezeu să-l odihnească în Împărăția Sa!

Ionel MARIN

Harta României Mari la anul 1938

Poezia pe cărări de timp

Mihai EMINESCU
(15.01.1850-15.06.1889)

Floare albastră

- Iar te-ai cufundat în stele
Și în nori și-n ceruri nalte?
De nu m-ai uita încalte,
Sufletul vieții mele.

În zadar râuri în soare
Grămădești-n a ta gândire
Și câmpiile asire
Și întunecata mare;

Piramidele-nvechite
Urcă-n cer vârful lor mare -
Nu căta în depărtare
Fericirea ta, iubite!

Astfel zise mititica,
Dulce netezindu-mi părul.
Ah! ea spuse adevărul;
Eu am râs, n-am zis nimica.

- Hai în codrul cu verdeață,
Und-izvoare plâng în vale,
Stânca stă să se prăvale
În prăpastia măreață.

Acolo-n ochi de pădure,
Lângă balta cea senină
Și sub trestia cea lină
Vom șede în foi de mure.

Și mi-i spune-atunci povești
Și minciuni cu-a ta guriță,
Eu pe-un fir de romaniță
Voi cerca de mă iubești.

Și de-a soarelui căldură
Voi fi roșie ca mărul,
Mi-oi desface de-aur părul,
Să-ți astup cu dânsul gura.

De mi-i da o sărutare,
Nime-n lume n-a s-o știe,
Căci va fi sub pălărie -
Ș-apoi cine treabă are!

Când prin crengi s-a fi ivit
Luna-n noaptea cea de vară,
Mi-i ținea de subsuoară,
Te-oi ținea de după gât.

Pe cărare-n bolți de frunze,
Apucând spre sat în vale,
Ne-om da sărutări pe cale,
Dulci ca florile ascunse.

Și sosind l-al porții prag,
Vom vorbi-n întunecime:
Grija noastră n-aib-o nime,
Cui ce-i pasă că-mi ești drag?

Înc-o gură și dispăre...
Ca un stâlp eu stam în lună!
Ce frumoasă, ce nebună
E albastra-mi, dulce floare!

Și te-ai dus, dulce minune,
Ș-a murit iubirea noastră -
Floare-albastră! floare-albastră!...
Totuși este trist în lume!

Eleonora STAMATE
(01.03.1953-31.07.2024)

Lumina LUI

Ca o ploaie de netăceri,
am ascuns întunericul
în castane,
sub frunți însingurate,
în doruri de piatră,
sub negre măști de ceară,
sub un cer sângeriu,
printre șoapte și amintiri
printre ploi,
printre mestecenii viselor
pe marginea dintre cuvinte!...
De prea multă liniște,
încep a desluși zgomotul
clopotelor de seară...
Ele-mi șoptesc: Ți-am adus lumina...
Domnu' coboară cerul în noi...
iar Lumina Lui
ne deschide sufletul,
a câta oară?

Pe cărarea Domnului

Ai ascultat vreodată o piatră
cum doinește,
cum plânge
cum se lasă mângâiată de apa izvorului,
cum se bucură de liniștea șoaptelor
cum adoră lumina
și cum se vaită de întuneric?
Ele, pietrele, se bucură de caii ce le calcă
și le trezesc amintiri,
iar urmele pașilor mei
le aduc alinare...
„Doamna noastră iubește lumina”, zic ele
„nu ne uită niciodată!”

Noaptea, pe cărări, urmele mele
Luminează cărarea Domnului!

Nicolae ROTARU
(28.03.1950-30.03.2024)

Vis de Poet

Mi-asortez mintea cu norii
Unde-mi stă capul de bard,
Privesc înaltul printre aripi
De îngeri ș-al raiului gard
Se-ndepărtează morganatic,
Iar dincolo văd o femeie,
E muza mea ce-n carul mare
O duce-un sfânt pe căi lactee...

Zăbave reci

Meditație la țărâna alor noștri

Cei ce-n cimitir s-au dus și pier,
Iarna și-o petrec fără urări,
Printre cruci nu-i loc de leri-ler,
La morminte nu-s colindători.

Câteodată, vreun rămas sărman,
Cu tămâie și c-o lumânare,
Vin când se mai gată câte-un an,
C-o lacrimă ascunsă și c-o floare.

Cei din humă nu renasc, îi vezi
Stând pe piatră, în poza lor ovală,
Sunt zăbava rece sub zăpezi,
O tăcere albă, mormântală.

Ca un codru negru, cu năluci,

Pare urbea tihnei când iernează
Sub povara sutelor de cruci,
În eternitatea ce durează...

Renasc muguri, suie-n arbori seve,
Peste tot stă verdele la pândă,
Neaua moare și în loc, aieve,
Viața printr duși vine plăpândă!

Când toate-s vechi

Eternității noastre, Mihai, tu faci safteaua,
Luceafăr din înalturi ori o făclie-n șfeșnic,
Lumină din lumină ca-n ruga ta la steaua-
Cel Visător, cel Unic, cel Mare și cel Veșnic,

Din profunzimea tainei, la Cartea tu mă-nchin
Și printr-o rimă pură, mă-nvrednicesc de-onor
Căci tot la fel ca tine, iubitul meu Emin,
În lumea de himere mai am un singur dor.

Salcâmi, plopi fără număr și gingașii tăi tei,
Ne amintesc de tine, îndrăgostitul bard,
Când, la mijloc de codru, prin înălțimi de stei,
Torni în tipar de stanțe și ultimul hazard.

Când toate-s vechi, cum, și noi, toate sunt,
În dulcea Românie, unde o Doina-i plâns,
Fecem recurs la tine, etern și tainic sfânt,
Să ne înmoi durutul din suferințe strâns...

Cum fac Poeții

Curge peste mine, ca din duș, în scaldă,
Din înalt de ceruri, pace grea și caldă,
Stele-și încordează spinii lor fierbinți,
Albi ca într-o gură știrbă, vreo doi dinți.

Stă pe masă halbagoală de licori,
Când se tor adună turmele de nori,
Făcând să se vadă și-auzind cum sună
Icosarul galben, când plătesc cu lună.

Ori îi beau lichidul blond, clocotitor,
Stors din țevi de ploaie toarse dintr-un nor,
Cum fac toți poeții năuciți în noapte,
Deșirând din aștri fire lungide șoapte!

21 martie - ZIUA MONDIALĂ A POEZIEI!

Ziua Internațională a Poeziei sărbătorită anual, pe data de 21 martie, a fost declarată de UNESCO, începând din anul 1999, ca o recunoaștere a faptului că oamenii de litere și de cultură, poeții și scriitorii din întreaga lume și-au adus o contribuție remarcabilă la îmbogățirea culturii și spiritualității universale. UNESCO recunoaște capacitatea unică a poeziei de a surprinde spiritul creativ al minții umane. Unul dintre obiectivele principale ale zilei este de a susține diversitatea lingvistică prin intermediul expresiei poetice și de a oferi limbilor, pe cale de dispariție, posibilitatea de a fi auzite în cadrul comunităților lor.

De asemenea, "**Ziua internațională a poeziei**" are ca scop principal susținerea creației poetice, stabilirea unui dialog între poezie și alte genuri ale creației, editarea și promovarea poeziei ca artă a sensibilității și frumosului interior. Poezia trebuie promovată în mass-media, astfel încât această formă de artă să nu mai fie considerată învechită, ci să fie văzută ca un mijloc de afirmare a identității unei societăți. Se impune și stimularea creației la elevi și tineri prin susținerea financiară de către Guvern a Festivalurilor și concursurilor naționale și din domeniul literaturii.

Ca să înțelegem mai bine fenomenul poetic trebuie să definim poezia și să facem referiri la poeți, la acei oameni care zămislesc creațiile poetice. **Ce este poezia?** Iată o întrebare care încearcă să prindă în plasa răspunsului inefabilul sufletului. "Poate că poezia este o stare de înger a sufletului omenesc, pentru că numai în atelierile îngerilor se migălesc aceste bijuterii prin razele cuvântului divin iar poeții sunt ucenicii îngerilor care toarnă Cuvântul făurit din raze în tiparele poeziei, prelucrat la temperatura incandescentă a sufletului lor. Dar poezia mai este și zborul metaforei ca un fluture de lumină cu aripi de vânt sau zborul fulgului de nea alintat de suflarea crivățului. În trăirile sale, dar mai ales în simțirea sa, poetul trebuie să se lase cuprins de acest zbor și să intre în jocul său zglobiu. Numai așa sufletul său va vibra intens, cuprins de magia poeziei. Dacă însă va încerca să prindă cu mintea fluturii-metafore sau acei fulgi de nea și dacă va încerca

să le direcționeze zborul cu suflul gândirii, mirajul poeziei va dispărea. Atunci fluturii-metafore vor muri, fulgii de nea se vor topi și vor cădea în mocirla prozei care murdărește poezia.

"A fi poet este o condiție și nu o profesie." afirma **Robert Frost** și astăzi este mai necesară ca oricând, în condițiile globalizării forțate a vieții umane, uniformizării existenței pe planeta noastră.

Pentru mine Poezia reprezintă Cerul cu "versul" său care poartă lacrima netimpului cu trup de lumină. Este pasărea măiastră sculptată în gând și care poartă misterul, vraja iubirii către porțile eternității. Poezia, magia cuvintelor, este un zbor dincolo de colinele albastre, o strălucire a inimii și a sufletului ce dă culoare lumii, tărie omului și frumusețe vieții. Prin Poezie se transmit, cel mai sigur și într-o manieră plăcută cele mai mari valori ale culturii universale.

"Poetii sunt stăpânii noștri, ai oamenilor obișnuiți, în privința cunoașterii minții, întrucât ei sorbesc din izvoare pe care noi nu le-am făcut încă accesibile științei." afirma **Sigmund Freud**. Poetul, șlefuitor de cuvinte pe altarul limbii materne este: **doctor-** fiindcă vindecă, alină, mângâie; **filozof-** fiindcă ne prezintă sugestiv concepții, atitudini despre lume, viață, univers; **istoric** - este omul epocii, scoate în evidență adevărul istoric; **vizionar** - ceea ce scrie poate deveni realitate, **războinic** - luptă împotriva violenței, nerușinării, nedreptăților de orice fel...Poezia clasică, contemporană, sub toate formele rămâne necesară pentru înfrumusețarea vieții, pentru însănătoșirea vieții pe Terra, pentru educarea copiilor, tinerei generații în spiritul armoniei și buneii înțelegeri. Din fericire în ultimii ani au crescut substanțial numărul proiectelor ce vizează promovarea poeziei române contemporane. În majoritatea orașelor au avut loc lecturi publice, recitaluri poetice a unor poeți contemporani dar și din creațiile poezilor trecuți în eternitate, precum: M. Eminescu, Grigore Vieru, A. Păunescu, N. Stănescu, T. Arghezi și alții. O întregă pleiadă de poeți români din țară și diaspora, prin creațiile lor, contribuie la ridicarea prestigiului culturii române, a marilor valori umane în lume. Tuturor poezilor, felicitări! Trăiască POEZIA!

Poetul Ionel MARIN

Medalion LIRIC

Cristian Petru BĂLAN (SUA)

SUS ȚARA MEA, MĂREAȚĂ ROMÂNIE!

Sus, Țara mea, Măreață Românie!
Noi, fiii tăi uniți din glie-n glie.
Vrem ca s-ajungi din nou pe-nalte creste,
Precum ai fost odată ca-n poveste,

Căci se mândreau cu tine toți Carpații
Și toți românii ce se-aveau ca frații.
Deșteaptă-te din somnul cel de moarte
Împinsă de vrăjmașii de departe!

Aceasta ni-e dorința strămoșească:
Și jubilăm că-ncerci să se-mplinească,
Văzând cum mult te zbați de-o vreme-ntreagă
Să-ți rupi ultimul lanț care te leagă!

*
* *

Azi multe milioane de vieți
dinamizate
Pornesc mai ferm să lupte, căci vor iar Libertate.
Tu, Țara mea, ascultă ce-ți spune Dumnezeu:
„CURAJ, VREAU SĂ TE-AJUT! CU TINE
SUNT ȘI EU!”

MĂRIEI SALE EMINESCU

Măria Ta, Preaînțeleptule Mihai,
 Iată, a venit timpul ca un poet român de peste
 mări și țări
 să cuteze a-ți adăuga la valurile laudelor ce le
 primești mereu,
 alte slăviri în plus ce vor să fie și ele o verigă
 nouă pentru nesfârșitele poeme
 ori peste transpoeziile ce vor urma cu siguranță în
 secolele care știm azi că vor veni...
 Maria Ta,
 Răvășitoare, vocea ta unică și perenă, de Rege a
 poeziei române,
 de Mareșal al spiritului conductor al limbii și
 liricii noastre,
 de Poet universal, de mare prozator, de filosof și
 jurnalist,
 voce plină de glorie ori de un legitim pesimism,
 dar și de patriotic optimism,
 noi știm că vei rămâne-n veșnicii
 motorul principal al limbii noastre daco-romane
 pe care tu ai armonizat-o în simfonii patetice,
 modulând-o în toate gamele de rime orbitoare...
 Tot ce altor condeieri li se părea că-s sunete non-
 sonore
 tu le-ai dat aripi sonore de foc, transformându-le
 în melodii eterne
 care-au despicat cerurile inimilor noastre!
 Cu parfumul și voalurile lor, tu ai îmbrăcat în
 melodioase și înălțătoare cantate
 toate femeile frumoase, dar și sufletele suferinde
 ale celor nenorocoși, ocoliți de iubirea de care
 erau flămânzi și însetați.
 Ai scris rânduri neîntrecute de nimeni!
 De aceea, peste sufletele de gheață feminine ai
 presărat cu tristețe
 pulberi amare și diafane de umbre fumurii
 pieritoare, fără să le jignești.
 pe care apoi am văzut că le-ai ridicat cu gesturi
 iertătoare,
 ca să faci loc pe paginile tale
 odelor luminoase cu care apoi ai luminat istoria
 proslăvind gloriile radiante ale trecutului nostru
 impunător,
 înviindu-i de sub straturile primitoare ale
 plaiurilor mioritice
 pe întâii stătători uriași ai națiunii noastre nobile,
 până ni i-ai făcut pe fiecare contemporan cu noi

și aducându-i pe toți aici să ne îmbărbăteze și
 chiar să ne arate ce-i de făcut.
 Așa ne-am trezit între noi cu Decebal și Traian,
 cu Iancu și Horia,
 cu Țepeș și Tudor, cu Ștefan și Mihai ori cu
 Domnul Cuza pe care l-ai și vizitat...
 Iar ei toți, prin tine, ne-au vorbit părintește, spre a
 ne aminti cu mândrie
 cine am fost, cine putem fi și ce-i de făcut, pentru
 ca Țara
 să devină pe veci de veci liberă și mare, de la
 Nistru până la Tisa,
 lovind în dușmani, în trădători, în fanfaroni și
 hoți...
 Tu ne-ai sfătuit prin vers ca atunci când ne va fi
 greu,
 să privim spre cer chemând în ajutor pe
 Dumnezeu !
 Ce fel de furtuni și uragane
 au trecut prin tine, Măria Ta Mihai Preastrălucite,
 de ai ajuns să pătimești cumplit atunci când
 demonii străini de neam și de Țară,
 au pornit turbați să-ți devasteze în totalitate
 sufletul tău de arhanghel?
 Ce mari suferințe ai îndurat pe nedrept,
 că în afară de luminați admiratori,
 s-au năpustit spre tine și o ciurdă de corbi
 răpitori,
 cărora nu le plăceau chemările tale spre libertate
 ori să-ți audă critice tale patriotice de la
 „Timpul”, nici săgețile tale de foc,
 mai ales că, văzându-te luminat de filosofie și de
 studiile tale savante în occident,
 plin de speranțe, ai îndemnat poporul să lupte
 ca România să devină puternică și mare, o forță
 între țări,
 alipind de grabă Ardealul și aruncând afară liftele
 locale și străine care ne sufocau.
 Asta nu le-a plăcut nemernicilor din jurul tău, i-a
 speriat și nu te-au iertat,
 învinuindu-te că ești nebun și pedepsindu-te
 cumplit,
 după care s-au grăbit să te martirizeze fără milă.
 Dar nici mort nu te-au iertat, însă Cerul a făcut ca
 mormântul tău
 să devină deodată un vulcan luminos care a
 zguduit tot pământul !
 Dacă Măria Ta a făcut totul pentru noi,
 iată că noi nu am făcut chiar totul pentru tine.

Noi, umilii tăi urmași, nu am reușit nici acum să
 captăm în totalitate
 iubirea ta oferită în poezii geniale, scrise cu
 fulgere de foc,
 într-o fierbere energetică deasupra haosului,
 așa cum tu ni le-ai dăruit din adâncul oceanului
 din sufletul tău.
 În schimb, noi, nu o dată, am devenit deplorabili.
 Noi, cei mândri că stăpânim impecabil
 calculatoarele și telefoanele năzdrăvane
 care, nemiloase și, evident, indispensabile, ne
 predomină existența,
 în loc ca tu să ai prioritate.
 Noi, cei din era nucleară a inteligenței artificiale,
 a programatoarelor și rachetelor aproape
 simultane,
 care am scurtat spațiile terestre și extraterestre,
 iată că noi încă nu am fost în stare
 nici prin mutații genetice, nici prin 5 G-uri
 coplesitoare de creiere
 să-ți descifrăm în totalitate
 exultanța romantică ascunsă în murmurul de
 izvor
 al muzicii polifonice înălțătoare
 din versurile tale beethoveniene complexe și nu o
 dată pline de lacrimi!
 Bieții de noi, n-am putut ajunge nici astăzi
 să-ți punem în ecuații inteligibile
 miezul geniului tău, pasiunea dragostei tale
 revărsată peste culmile Carpaților,
 peste câmpiile cu flori infinite
 ori peste codrii de argint din împărăția căroră, de
 lângă căprioare,
 se înalță spre ceruri trilurile de aur ale
 înaripatelor binecuvântate.
 Iar acum noi nu mai găsim deloc timp
 pentru asemenea scufundări în lumină,
 deoarece acum nouă ne pasă de întunecoasele
 drame contemporane,
 iar pe tine tot mai sus te plasăm în abstracte
 înălțimi și asta nu e bine!
 De aceea ni se pare că tu,
 cu cât mai eliberat ești, cu atât de izolezi mai
 mult
 în anelopa ta de Luceafăr-legendă.
 Și cu atât mai mult trebuie să facem eforturi
 să te readucem integral între noi, căci avem de
 tine nevoie mai mult ca oricând
 în vremea noastră de compromisuri și dureri.

Deci coboară lin din focul care te-a ars și te-a
 călit
 și vino Preaînțeleptule între noi
 cu surplusul tău de energii nedescărcate pe care
 n-ai avut timp să ni le lași,
 și revarsă-le ca o explozie nucleară deasupra
 noastră,
 să zguduie tot spațiul mioritic și tot ce-i
 împrejurul lui,
 să ne incendiezi și inimile și mințile somnolente
 strivite de alienări multiple.
 Te dorim și te așteptăm, Măria Ta,
 să reinventezi iubirea romantică și pură,
 să înțelegem iarăși frumusețea și filozofia razelor
 de lună,
 să răscolești cenușa nesimțirilor noastre
 spre a regăsi cărbunii reci ai conștiinței ca să-i
 reaprinzi
 și apoi să ne anunți că L-ai văzut pe Iisus din
 poemele tale
 cum se pregătește să vină să-i reînvie pe toți cei
 adormiți sub glie
 din care primul credem că vei fi chiar tu care,
 drept mulțumire,
 Îi vei dedica un nou „Luceafăr” la fel de strălucit.
 Iar noi muritorii de rând, până atunci,
 vom scruta cu drag și cu dor de tine tot cerul,
 privind încrezători mai sus de stele...
Glen Ellyn City, cu completări în 12 ian. 2026

Mircea Dorin ISTRATE

Divinul picurat de Dumnezeu

Lângă malul cel cu trestii, ce foșnesc în legănare,
 O bărcuță-nsingurată, e și ea în tremurare,
 Că păzește-n faptul seri, ca luminile la sfinți
 O codană și un tânăr, visători și-ndrăgostiți,

Ce-s ascunși în păpurișuri, ca-ntr-un cuib de rai
ceresc,
Cum îmi sunt la ceea vreme, tinerii ce se iubesc.

Vie seara, vie noaptea vie toată veșnicia,
Tot acol' să mi-i găsească, facă-și dar ucenicia,
Uite totul, uite lumea, uite vremea pământescă,
Și ca flacăra-n văpaie, arză-n ce-a dumnezeiască,
Până s-or topi ca ceara lumânări-n lăcrimare,
Și atunci să-nceapă iară, la a dorului chemare.

*

Că așa e tinerețea, când înmuguresc iubiri,
Mi te-aprinzi ca focul sacru, să te ardă în pieiri
Și-ntr-o clipă uiți de lume și te lași în legănarea
Lui Morfeu, cu a lui vise, ce te duce pe cărarea,
Îndulcitelor clipite ce te-ademenesc mereu
Și te-nvăluie-n divinul, picurat pe... heleșteu.

A noastră străvechime

Eram PRUNCUȚ de-o șchioapă, când moșu-mi
povestea,
Cum în acele vremuri, un prunc când se năștea,
La ȘOȘU porții încă și-n stânga la porțiță,
Mi se puna să crească o tânără JORDIȚĂ,
De-ACĂȚ, din ea să-i facă la cele nou venit,
Un COPĂRȘĂU când dânsul, de-aici s-o
ISPRĂVIT,
Iară sub pragul porții, ceva de BEUTURĂ
Să fie la POMELNIC, sfințita UDĂTURĂ.

Așa era pe-atuncea, cu cap făcute toate,
Să țină cele DATINI prin timpuri cât se poate,
De-odată cu cea LIMBĂ, cu sfânta cea
CREINȚĂ,
Ne fie STĂLCHI de viață și lungă
STĂRUINȚĂ,
Mereu asupra vremii cu toate ce le are,
Ce vrea să le TOPEASCĂ, în dulcea ei, uitare.

**

Un sfat le dau acuma la cei ce mă urmează :
Păstrați ca sfinte MOAȘTE și țineți vie, trează,
O DATINĂ străveche, un OBICEI ce-i bun,
TRADIȚII de când lumea, lăsate de străbun,
Tot ceea ce în vreme mi-s sfinte obiceiuri
Și încă ce rămas-au, din nestemate GRAIURI.

Așa, el, neamul nostru, rămâie românesc,

Cu rădăcini înfipte adânc, în strămoșesc,
Și-om fi în fața lumii vecie SRĂTĂTORI,
Aici, pe HUMA noastră, la nimănu datori.

Prof. GEO CĂLUGĂRU

AMARĂ – DULCE RĂSTIGNIRE

Amară – dulce răstignire
Să-ncărunțești între cuvinte
Și să le fii pe viață mire,
Cu toate că te scot din minte.

Amară-dulce răstignire
Pe crucea verbului a fi,
Să intri-n cartea de citire
A neamului, ce te-o iubi.

Amară-dulce răstignire
Limba-ți sfântă de la mamă,
Cum e a codrului foșnire -
Când, la umbra lui te cheamă

Amară-dulce răstignire,
Pe care ți-o dorești mereu,
Între cuvinte-ncărunțire
Blestem ce l-am ales și eu.

Să lași în urmă-ți, în cuvinte,
Din dulce-amara-ți răstignire,
Ceva spre-aducere aminte -
Păstrat în cartea de citire.

**Nu locuiești într-o țară, locuiești
într-o limbă - Emil Cioran**

Gheorghe VĂDUVA

CUVÂNT PE GÂND

Îmi pun în gând să spun doar un cuvânt,
Atunci când n-ar mai fi nimic de spus,
Când vorba lumii-n vorbe a ajuns,
Precum un gând în lumea lui de gând.

Dar gândul uită-ades ce-n el am pus,
C-așa e gândul, mare și uituc,
Și nu știu pe ce cale s-o apuc...
Cuvântu-i gol, când nu-i nimic de spus...

De aceea, azi, aș prefera să tac,
Să las cuvântul singur și pierdut,
Să fac din el ce gândul n-a făcut
Și, din tăceri, un nou cuvânt să fac.

Cuvântul lumii nu-i pogon de lut,
Nu-l sapi, nu-l uzi și nu-l frământa ușor,
Și nu e nici ca apa de izvor,
Din care, poate, viața s-a născut...

Dar, câteodată, multu-i prea puțin,
Hotar ce n-apartine nimănui,
Noian de necuvinte puse-n cui
Când vorbele prin vorbe se-întrețin.

Cuvântul este gând și gându-i precuvânt,
Nu pot să le despart nici să le-adun,
Pe unu-l iau pe altul doar îl pun
Acolo unde timpul stă la rând.

Când este doar întunecos și gol,
Cuvântul se desprinde de pământ,
Plutește ca o frunză dusă-n vânt
Și-adună piatră, iarbă și nămol.

Dar, uneori, e luminos și plin
Își umple ochii care văd și dor,
Aduce-n casă gândul călător,

Dar are gust de frunză de pelin.

Când vorba lumii-i un cărbune stins,
Pământ secat, cu vreascuri și ciulini,
Cuvântul nu mai prinde rădăcini,
Căci, peste gând, deșertul s-a cuprins.

Și rătăcește singur și stingher
Pe unde-a fost, pe unde n-a ajuns,
Prin locu-n care alt cuvânt l-a dus,
Când mai era și el cuvânt sub cer.

Cuvântul e cuvânt și gându-i gând,
Nu vreau să le separ, nici să le-adun,
Nici la vreun test nebun să le supun,
Căci ceru-i cer, pământul doar pământ.

Maria FILIPOIU

Doamne, înfrățește-i pe români!

Doamne, înfrățește-i pe români
Și în vechea glie fă-i stăpâni!
Că lacrimi se scurg în izvoare,
De la frați ce-s peste hotare.

Spre trecut nefast întoarce rău,
Unind București și Chișinău!
Că munți de sare, lacrimi topesc
De dor, când frații nu se-ntâlnesc.

Români dintre Tisa și Nistru
Duc viața în coșmar sinistru,
Că vor în România Mare,
Să scape de discriminare.

Uniți să fie-n grai strămoșesc,
Pe pământul cu neam românesc,
Din chipuri fac scut la hotare;
Cât Prutul se varsă în Mare.

Siretul cu Nistrul și Prutul
Spre a se înfrăți cu Oltul,
Dunărea duce doru-n valuri,
La frați cu-aceleași idealuri.

Imnul va răsună în Carpați,
De patrioți români adunați,
Când pe basarabeni în cheamă
Frații din România-mamă.

Dă, Doamne, pe românescul plai,
Pacea Ta, ca pe un colț de Rai!
Urmașii să aibă-n hotare,
Străvechea Românie Mare!

Monica IONESCU

GLAS STRABUN

Astăzi istoria ne-nvață că-n luptă au căzut eroi,
Că s-au jefit cu demnitate de-atuncea pentru noi.
Și azi se mai aude glasul copiilor îndurerăți
Ca un ecou, a lor mahnire, răsună prin Carpați.

Dar nu degeaba plânge marea în valul de durere,
Că au murit eroi se știe și cerul tot mai cere.
Și cer strămoșii onoarea lor, strivită azi de noi.
O cer prin ordin sacerdot s-o aducem înapoi.

Vuiește vie conștiința a unui neam erou
Că nu a dispărut credința de a-l renvia din nou.
N-a dispărut nici simțământul de dragoste de țară,
Când unii ne șoptesc adesea, că pâinea-i prea amară.

Un foșnet ca de taină în codrii se adună,
Când picură pământul o lacrimă bătrână
A celui ultim dac, ce țara și-a aflat,

Strivită sub călcâiul străinului bogat.

-Priviți voi, oameni drepti, pământul iar ne
ceartă!

Că am lăsat dușmanul, un neam ca să-l despartă.
Că am uitat ce-i bine, iar răul cere slavă,
Și zilnic ne îmbie cu-o cupă de otravă.

Voi cereți în tăcere, nevoile de-o viață.
Ei cer doar viața voastră, lipsită de speranță
Deși-s puțin la număr puterea lor e mare,
Și vă urzește ura din munte pân' la mare.

Dar voi, stați și vegheați și nu lăsați să cadă,
Asupra voastră norul tenebrei de pradă.
Și cântăriți dreptatea cu fața către soare
Ca raza-i de lumină pe mâini să vă coboare.

-Căci ce lucrare a minții se poate fără mâini?
Ele zidesc și monștri și mândri serafimi.
Voi... nu primiți nici ura, nici pizma înapoi
Să-și modeleze chipul dușmanului prin voi.

Și câte și mai câte, cuvinte-n șir răsună,
La cei, puțin la număr, ce gloata o adună.
Ca să înalțe ziduri din minți neînțelese
Vestind că n-aveți țară de care să vă pese.

Nu ascultați chemarea de luptă, contra voastră,
Ea nu v-aduce pace ci suflete de piatră.
Ca-apoi să le simțiți, povară viața toată,
Spre amintirea a ceea ce n-a fost niciodată.

Căci n-a fost nici lumina nici noaptea veșniciei
A fost doar visul vostru jefit nimicniciei
Creat în mintea voastră, croind destine amare
Tărate prin infernul figurilor bizare

Dar, cumpăniți prea bine la ceea ce vă-ndeamnă,
Să n-auziți de glasul, a țării voastră mamă.
Ea va deschide marea din care v-ați născut,
Pe brațe poarta munții ca să vă fie scut.

N-o părăsiți de dragul a ce-i peste hotare,
Sperând că veți avea o lume la picioare.
Nu vă-ncrunțați spre cer, spunând că-i blestemat,
Pământu-n care neamul eroii și-a-ngropat.

Și-apoi, la ce-au trudit în jale și război

Acei ce și-au dat viața și pacea pentru voi?
Doar ca în file vechi, istoria să-i închidă,
Si-o veșnică uitare pe toți să va cuprindă?

Uitați-vă la munte și-apoi priviți câmpia,
E leagănul din care născută-i România
Șoptiți ușor la prunci o doină din bătrâni,
Că să-nțeleagă versul iubirii din străbuni.

Tot astăzi se vorbește de holdele bogate,
Pe care țara voastră, le-avea nemăsurate.
Și-acum stau vestejite, doar cerul le mai udă,
Inert e brațul care, cândva muncea cu trudă.

-O noi... fii de eroi uniți printr-o credință!
Lăsăm să ne cuprindă atâta umilință.
Răpuși de trândăvie, ne-am dat tot ce-am avut
Și plini de lăcomie ne vindem pe-un sărut.

Dumitru ICHIM

Străneamul tăcerii

Străneamul tăcerii îmi calcă azi pragul
venind dintr-un mâine, trecând printr-un ieri
cu trupuri din umbra părutei păreri;
să-aprind rouratul - în candelă - fragul!

Si iată străvinul din scorburi de stâncă
ascuns în burdufuri de bunii străbuni
din vremi cu balauri arzând în goruni -
e ora înaltă în taina adâncă.

Din neamul tăcerii obârștii coboară,
un zbor hieratic e numele meu,
să taci pentru mine păduri curcubeu

și eu îți voi tace izvor de izvoare.

Simt pădurile

Dă-mi în cuibul meu sonor
o tăcere să Te-ascult,
mi-a fost scris atotdemult
să-mi pierd codrii pe ulcior

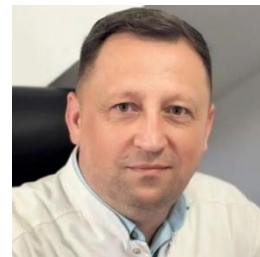
adormiți prin smalț de blid
ca un scris în lemn de porți.
Pentru ce se-aruncă sorți
când nu pot să mă deschid?

Peste trup un șarpe brâu
necunoașterii cuprins.
N-am putut să fiu învins
rezumat în spic de grâu.

În ulcior e somn de gol -
plăsmuire de olar.
Inflorește-mi în cântar
un cuvânt peste nămol.

Tu în mine coborând
eu prin este mă înalț.
Simt pădurile din smalț
viorindu-mi rând pe rând.

Adrian Nicolae POPESCU

Nicicând altfel

Nicicând în altă parte
nu aș putea trăi...
și nici din altă carte
nu cred a ști citi
acele vorbe care

simt că trăiesc în mine...
 Oricât de *lonely* aş fi
 la *dor*...doar *dor* pot spune...
 și când cu-a mea spinare
 zidiri noi zămislesc
 pe frunte am... *sudoare*,
 nu *sweat* cum ei numesc
 ce schimb acum în bani...
 Fără a ști că poate
 schimba-voi peste ani
 sudoarea-n sănătate.
 Iar când la noi acasă
 de sărbători creștine
 ne adunăm la masă
 și ne e cald și bine,
 la geam un cânt se-aude...
 nu-i *carol*, ci...*colindă*
 cu liniște și pace
 vrând iar să ne cuprindă.
 Și cât ai mei albaștri,
 lucind pe cerul mare
 printre ai lumii aștri
 vor desluși un soare,
 cinsti-voi a mea limbă
 și n-oi purta alt grai,
 iar *heaven* niciodată
 n-o fi...*gură de rai!*

Dincolo de sufix

Erai un punct...
 printre milioane de secunde albe
 și ai fugit din curcubeu
 ca să devii rima noastră...
 multicoloră...
 Derutați de atâta tinerețe,
 ne-am dezvelit tălpile
 încă nesărutate de ploaia buzelor
 și ne strigam,
 printre degete răsfirate
 în formă de evantai
 dreptul la timp...
 Adunându-ne firavi,
 la izvorul necuvintelor,
 ne-ai transformat pe toți
 în „trimbulinzi”;
 Tu, cel care
 șiruind din condei ca un „ – escu”

ai scrijelit simplu,
 pe-al meu suflet
 ...Nichita...

Victoria SOREA

Brâncuși

Ai sculptat cu dalta-n piatră
 De parcă-ai împletit la pâine
 Măiestrele tale-au prins viață,
 Coloana privește spre cer la ziua de mâine.

La Poarta Sărutului se fac jurăminte
 Tinerii deschid la viață uși
 Peste timp amintiri, neuitate cuvinte
 Își vor spune: ne-a unit Brâncuși!

La Masa Tăcerii apostolii așteaptă
 Încă o Cină de taină, dar fără trădător
 Pe alee Domnișoara Pogani, maiestroasă, dreaptă
 Trece spre Jiu cuprinsă de dor.

Tu ai zburat spre zări să poți privi departe
 Pietrele tale încă macină timpul
 Ai pus în cremene sensibilitate
 Cu ochii inimii ai căutat infinitul!

Îți dau timpul meu

Autor Victoria Sorea
 Aș vrea să-ți dau tot timpul meu
 Tu știi să-l folosești mai bine
 Și-aș vrea în timpul de la mine

Să fii tu tot ce n-am fost eu.
 Să fii iubire, dor, să fii plăcere,
 Să fii-mplinire în necunoscut
 Să lași în urmă vorba ce-a durut
 Și să vorbești, să nu fii o tăcere.
 Aș vrea să-ți dau tot timpul meu

Îți pun și inima-ntr-un buzunar
Tic-tac-ul ei ești tu și arde jar,
Iubirea mea, suflet de curcubeu.

Fără trecut și fără viitor
Trăim prezentul arzând ca torța vie
Ne doare tot ce e și ce va fi să fie,
Ne arde același dor mistuitor.

Îți dau în dar tot timpul meu
Eu să mă simt scânteie-n ochii tăi
Să lacrimezi cu lacrima ochilor mei
Doar privirea lor ne-a împreunat mereu.

Constanța CORNILĂ

Am vrut

Am vrut mereu
Să fiu o dulcinee
Iubirea să mă plimbe
Prin zori, în chip de zee.

Să mi se facă-n rime
Chiar zeci de complimente,
Să pot trăi în clipa
De „Dolce farniente”.

Don Quijote mândru
Să mă perceapă vie
Și chiar să-mi ceară mâna,
În vis...să-i fiu soție...

Aș ocoli extempore
O mică melodramă
Pe care viața, sigur,
N-o ia deloc în seamă.

Aș deveni iconul
Femeilor iubite

Și toată fericirea
Ar fi...pe...nesfârșite...

Ocroțește-mă!

Ocroțește-mă, Doamne,
De cuvântul ce-mi fuge,
Din coasta gândirii
Și face ocol printre semeni,
Când fără să vreau
Tot din vina-mi ajunge
Să-mi tremure umbra
Din unghiul privirii.
Rostind adevărul
Care-nțeapă sau unge.
Cuvintele arse livresc
Au plumb în silabe
Și-n tâmpile lovesc

Simțindu-mi durere
În puterile-mi slabe,
Ocroțește-mă, Doamne,
Cu atomul tău magic,
Când poverile vieții
Devin grele sudalme,
Mai concret și mai tragic
Și-n hambarele lumii
Văd cum se subțiază
Felia de pâine
Și zâmbetul glumii.

Despre avere

Când te rătăcești
În frazele vieții
Și vei visa trei nopti
La rând, același vis,
Cu privirile iscoditoare
Ale unui Tarabostes
Învățându-te lecția
Despre avere și vis,
Că va fi perforată
De același timp
Și va scurta cu grija ei
Orice...putere...
Va coborî un înger
Din Muntele Olimp

Se va-mbrăca în negru
Într-o albă zi
Luându-ți tot ce ai
Când nici nu vei mai ști...

Ion DULUGEAC

Poezia

Iată-i noapte e târziu
și toți nechemații scriu
eu prind pixu-ncep a scrie
pasta-n pix e cenușie
hârtia-i tot cenușie
pare moartă, ci nu vie
și-o astfel de grozăvie
nu-i primită-n veșnicie
nici nu merge-n veșnicie
acu-i altă socoteală
și-i prea mare-nghesuială.

Doamne poezia.. doare

Arunc pixul și iau tocul
dar se stinge-n mine focul
lovesc tocul ca berbecul
iartă-mă se stinge becul
mi se uscă buzele
râd de mine muzele
vin la mine și-mi șoptesc
Poezia omule:

este har Dumnezeiesc
harul sfânt, harul sfințit
am simțit când l-am primit
să-l lăsăm că-a adormit
eu dormeam visam balauri
brontozauri, dinozauri
că-mi puneam pe frunte lauri
și aveam în mâna mea pixuri frânte
și niciunul nu scria
muza mea iar îmi șoptea
„poezia îți spune eu

e har de la Dumnezeu
arunc pixul și iau tocul
chiar cu harul cel mai mare
dat de bunul Dumnezeu
cine-l are scrie greu”
m-am trezit cu ochii-n soare
și pe frunte-aveam fierbinți
numai boabe de sudoare
Doamne poezia.. doare

Nepotriviri

Credeam că o să mergem
pe-aceleași paralele
dar tu mergeai pe ale tale
iar eu mergeam pe ale mele
când le vedeam alt-dată-mi
bătea mai iute cordul
dar mie-mi place Sudul
iar ție-ți place Nordul
azi ție-ți place dealul
iar mie-mi place șesul
de-aceea îmi scăzu
la zero interesul

Notă: Poeme din vol. „Sub partafirul dragostei”

Laurențiu DRĂGUȘIN

Balsam de lumină

Se trece iar dintr-o câmpie în alta
cu tot grâul și macii neaprinși
ca-ntr-o poveste smălțuită de dalta
unor aripi de fluturi neaprinși.
Și trecem prin mări de hârtie
cu ce mai este din ce nu va fi.
O umbră în mers, parcă vie
sărută câmpia pe care o știi.

E una din cele ce nu e.
Nefirescul se prinde din mers.
Blestemul se zbate în cuie
pe zidul acesta neșters.

Doar Ielele știu locul pădurii
unde ursitoare bătrâne zidesc
o iarnă neștiută arsurii,
balsam de lumină, ceresc.

Hulubii nopții

Hulubii nopții caută în zori
când împletim din doi în doi răcoare,
peregrinari uitate în culori
mistuitoare flăcări născătoare.

Și mi se face sete de prea mult.
Un dor năprasnic încă se ascute.
Bat vânturi ruginite de demult.
Pe sub pământ izvoarele sunt mute.

Mi-e dor de toate și de tot, cumplit,
de parcă n-aș mai fi în firul ierbii.
Mătasea din cuvinte s-a lipit
și adăpost în mine-și fac toți cerbii.

Doar fluturii din ultima grădină
de veghe stau pe culmile uitate,
când împletim curata jumătate,
hulubii nopții, sunt doar ei de vină.

Corina Matei GHERMAN

Muzeul timpului

Sub cetate străvechi demnități flori rare sfere de
ploaie
se deschid și privesc absent trecutul evadat din
viață

transformat în muzeul timpului.

Sub razele lunii

Ce ascunde noaptea sub atâta întuneric umbra
pădurii
sub greutatea razelor de lună străzi liniște luciul
unui lac trecuta furtună case în care dorm
strălucite chipuri vise aprinse.

Statui tăcute

Chip oxigenul aerului mângâie statuile vremii ce
refuză tăcerea
eternă nu-mi amintesc memoria bobului de lună
în acest chip
tinerețe până la rădăcini.

Mâinile Mamei

Mâinile mamei daltă de sculptor care a cioplit în
piatra
trupului meu mâinile mamei daltă divină a
sufletului
lacrimile mamei surâsul Giocondei.

Nori sculptați

Vreau să stau cu ploaia dimineții sub greutatea
roșie a
noriilor sculptați de coroana discului solar aud
cum
ziua pictează pânza nopții drumul timpului.

Lorica MIHĂILĂ

Așteptând să treacă iarna

La mine-n suflet astăzi e furtună și nori de
gânduri și multă oboseală,
da-n toate astea e și-o veste bună,

un pas mai e și-i iarăși primăvară.
 Chiar dacă vântul suflă cu putere și gerul vrea
 sub tâmpile să se-așeze,
 există-n piept o tainică plăcere, să lași lumina iar
 să te ghideze.

Sub stratul gros de gheață și de teamă, zâmbesc
 semințe gata să învie,
 Iar viața, ca și glasul cald de mamă, să îți
 șoptească..., sunt aici, sunt vie"
 Mai rabdă-un pic și norii or să plece, lăsând în
 urmă cerul de cristal,
 căci nicio iarnă, oricât ar fi de rece, nu va opri un
 mugur, e vital!
 Așa că lasă viscolul să sune, să spele tot ce-i
 vechi și te apasă,
 din cioburile gândurilor bune, să-ți reclădești în
 inimă o casă.
 Nu-i oboseala semn de renunțare, ci doar popasul
 scurt, de veghe mută,
 Raza caldă ce mângâie o floare, ce-ți va șopti că
 iarna e trecută.

.....
 „Uneori, sufletul are nevoie de o iarnă lungă și de
 o furtună pe măsură, nu ca să se stingă, ci ca să
 curețe drumul pentru o primăvară pe care n-o va
 mai putea ofili nimeni. Oboseala nu e sfârșitul, ci
 e prețul pe care îl plătește inima pentru a învăța
 din nou să înflorească.”

Libertatea dinlăuntru

Pe trupul meu am pus zăvoare, doar spiritul-mi
 mai zboară-n zări,
 și lanțuri am pus la picioare, nu vreau s-ajung pe
 nicăieri.
 Cu mâinile întinse-a rugă cerând să-mi fie numai
 soare,
 spre alte zări aș vrea să fugă tristețea ce astăzi mă
 doare.

Dar gândul zboară în tăcere și rupe lanțul
 nevăzut,
 că nu există în cădere un drum fără de început.

Și-n mine arde o chemare mai veche decât orice
 dor,

și-mi port poveri tot mai ușoare, că nu mă pot
 opri din zbor.

Toți știm că trupul stă închis, dar sufletul-mi nu
 vrea zăbrele,
 el scrie-n zbor ca într-un vis, un drum ce duce
 către stele
 Și chiar de pașii nu mă țin și timpul parcă mă
 apasă,
 pe buze picură venin și-un gând de zbor
 către acasă.

.....
 Uneori nu plecăm nicăieri și totuși ajungem
 departe.
 Când trupul se oprește, începe adevărata
 călătorie!

Ionel MARIN

Poezia

Rană de cuvinte
 Ce vindecă tăcerea clipei,
 Cu fulgi de lumină
 Netopiți de vise.
 Umbră subțire,
 În rug ceresc sângerând
 Luminează,
 Cu flacăra inimii,
 Freamătul viu al netimpului.

Poetul

Torent de bunătate,
 Trubadur cu rană din iubire,
 Poetul,
 Vindecător tăcut al clipei,
 Aduce dorul mai aproape.

Cu soarele în privire,
 deschide ferestrele candorii,
 Cu fiorii viselor, ai inimii
 Topește gheața lumii!
 Umbră sângerândă, freamăt,
 Cascadă de taine și mistere
 Deschide porți cerești,
 Luminând poteci către altare.
 Obsedat nu de Sine,
 Nici de templul timpului, ci de
 Izvorul bătrân, nesfârșit...
 Vibrează cu trupul anilor,
 Dăruind armonie, tandrețe.
 Poetul pictează pe chipuri
 Aripi din cuvinte.
 Poetul rămâne ecoul viu,
 Umbra fascinantă a... clopotului
 Și neliniștea din cuvânt.

Planeta iubirii

Plămădit din bulgări de lumină,
 Candelă vie de lut ceresc,
 OMUL, lacrimă a lumii,
 Clepsidră de doruri și vise ce-nfloresc,
 La umbra Stăpânului,
 Scânteie cosmică, tainică suflare,
 Omul părticică vie din Purtătorul de viață,
 Nu s-a ridicat, încă, la înălțimea,
 Darurilor sfinte și nemuritoare.

Între oameni, națiuni și pe Terra,
 Nu domnește înțelegerea, pacea și iubirea.
 Fugim de supremul Adevăr, ne adâncim,
 În întuneric, în păcate grele și vrajbă.
 Taine sfinte sângerează și plâng...
 Iartă-ne Doamne, ajută-ne să vedem,
 S-auzim, înțelege și respecta Cuvintele Tale,
 Păzi cu dragoste poruncile Dumnezeiești,
 Dătătoare de viață, tărie și bucurie.

Doamne sfinte mereu ne dăruiești și ajuți,
 Recunoștința a ajuns floare rară...
 Deschide-ne inima, ochii, întărește-ne,
 Într-u fapte bune, în înțelepciune, omenie,
 Pentru îndepărtarea fărădelegilor, a războaielor...
 Pacea, armonia, înțelegerea să devină, pentru toți,
 Pâine a zilei, hrană vie și sfântă.

Și rupând lanțurile nerușinării, lăcomiei,
 desfrâului,
 Să redevenim ascultători, dreپți și iubitori.

Singuri nu putem reuși, Atotputernice,
 Părinte ceresc, de aceea Te rugăm,
 Ridică-ne din noroiul vieții, transformă
 Planeta Pământ într-o Planetă a iubirii,
 În care oamenii să trăiască ca buni frați,
 În pace, bunăstare, bunătate și bucurie.
 Adevărul, omenia, dreptatea să devină,
 Pentru fiecare lumina zilei și a faptelor,
 Și sufletul să-nflorească în veșnicie.

Ioan MICLĂU

Melodii din Univers

Line sunete eterne,
 Melodii din Univers,
 Vin duios și melancolic,
 Iar auzu-mi fin le cerne
 Așezându-le pe vers.

Freamăte viori de vânt
 Cu suspine-n loc de graiuri,
 Par chemari ale iubirii
 Unor depărtate raiuri,
 Cu grădini ca pe Pământ.
 Lui Ikarus i-am dat gândul,
 Și chemat-am pe Orfeu,
 Acel Trac, zeul cântării,
 Taina s-o dezlege-i cer,
 Taina ce o poartă cântul...!

Prin stejari înalte lire
 Ce-ntind corzile de ramuri,
 Lăsând frunzele să sune
 A Naturii idealuri;

Zeul răspundea subțire:
Vrei tu dar, urmaș nevrednic,
Să vezi ce ochiul nu vede,
Ce urechea nu-nțelege?
-Geamăn codrului te prinde
Și alege-ți-l de sfetnic.

-Ce e-n jurul tău e-n toate,
Cu același plin în spațiu,
De vibrații se mișcă piatra,
Crapă-n melodii și-n luciuri
Al Creației dulci șoapte.

Dar în toate stă cel Sfânt,
Duh al vieții unduioase,
Iar întunecimea-i somnul,
Unei nopți orgolioase
Pe Pământul nostru strâmt.

Line sunete eterne,
Melodii din Univers
Vin duios și melancolic,
Iar auzul le discerne,
Așezându-le pe vers.

Florica

Pe o stradă ce sfârșește,
Drept în fundul unei văi,
Locuia cândva Florica,
Pentru-a cărei ochi și buze,
Așternut-am multe căi.

Apoi, câte-s azi sub soare,
Lumi de basme și minuni,
Toate-am zis că-s ale mele
Și-mpletindu-le cununi,
Le-am depus la a ei picioare!

Ea zâmbea ca zâna albă,
Iar eu adunam din cer,
Stelele și doi luceferi,
Să le-nșir ca pe mărgelile,
Lăsând lumea în frig și ger!

Însfârșit, n-a fost degeaba,
Dacă aceste sfinte versuri,
Le-nchin nuntei de argint,

Ei, soției cu trei fete,
Cu-n buchet de flori din șezuri!

- Oh, zici poate că nu-s multe,
Din câte aștepta ea?
Dar, Vă jur, căci pe vecie,
Eu i-am dat inima mea,
Și trei fete Dumnezeu!

CALISTRAT ROBU

O altă singurătate

Golgota timpului urc fără rost
Iar singurătatea o duc ca pe cruce
Pătrund cuiele vremilor toate
În palme și rostuiesc așchii mărunte
Iar în tălpi pătrund ascuțișuri haine
Ale lutului ars în cuptorul din Soare
Durerile cuprind în singurătate
Ritmuri de inimi plecate
Profundă durerea în coaste
Și lacrimile curg în șoapte
Neiubirile sparte
De ieri și de azi
Mor în inimă toate
În ochiul beteag strălucește o lacrimă surdă
Văd prin ia singurătatea ta
Ca pe o boală dureros de lungă
Golgota timpului e trecută prin mine
Ca o cruce străbate trupul căzut.
În lutul lipsit de iubire!

Nu mă vezi

Nu mă vezi?
Acum erai prinsă în raza de lumină

Pluteai
Dorul uitat undeva în spațiu trecut
Suspina!
Ca orice lumină erai deja plecată
Fără nimic
Fără vise lăsate să moară
Doar Dorul suspină
„Prin toate ascunzișurile sufletului”
Bântuia suferința ca o regină!

Mioara Mihaela PROFIROIU

Simt gândul cum vibrează

Simt gândul cum vibrează către tine,
Și în zadar încerc să îi schimb drumul.
A poposit pe-o creangă, dar e bine.
Apoi, își reia zborul precum fumul.

Te caută la orele din noapte
Să-ți fie-alături, tare mult dorește .
Iar drept cadou să-ți dea, buchet de șoapte...
Atâta vrea, căci sincer, te iubește!

Și, dacă te găsește, cu finețe,
Pe frunte te sărută cu ardoare,
De te-ai trezit, sfios îți dă binețe,
La pieptu- ți se ascunde, ca o floare

Nimic în lumea asta nu-l oprește
Pe gândul meu, ce-i îmbătat de tine
Pe nimeni și nimic nu mai dorește
Căci a plecat în primul rând, din mine!...

-Te- ntoarce gândul meu, te-aștept acasă!
Eu am rămas săracă fără tine.
Cafea ți-am pregătit și e pe masă!
Nici când nu m-am simțit atât de bine...

Nicolae MĂTCAȘ

**Coroană de sonete
ÎN ZIUA-N CARE-OM DA DE-ACEA
COMOARĂ**

X

Cum nu-și închide pleoapele izvorul,
Nici râurile nu-și apleacă geana,
Cum n-ațipește-n vârf de munte stana
Ori santinela n-ar lăsa vizorul;
Cum, fals străjer, la post de pază-i rana
Ori cordul nu-și slăbește-un pic motorul,
Cum nu ne lasă-n umbră Ziditorul,
Venind mereu cu-ndemnul sau dojana,

Exact la fel să ne iubim, viu, plaiul,
Să nu lăsăm să lăncezească graiul,
Să-l bage apatia în mormânt;

S-avem belciuge când le calomnie
Ori când le sapă-n piept, la temelie -
N-a fost un alt - mai mare - jurământ.

XI

N-a fost un alt - mai mare - jurământ:
Să n-o împărtim, Țara,-n nx părți,
Să n-o mai răstignim pe nx hărți,
Să nu-mpărțim în șapte-aceiași cânt.

Aceleași scris s-avem și-aceleași cărți,
Aceleași grai străbun cu nume sfânt,
Aceleași neam să fim cu crezământ
Și pus în drept de-aceleași acte-cărți.

Să nu mimăm în hore Re-Unirea,
Chit c-am sălta-ntr-un cuget toți piciorul.
S-o construim cu fapta și simțirea.

Nu la fâgada mare, cu canopa,

Să-ntâmpinăm Unirea-n Europa.
Să le-ntregim, dar: Țara și poporul!
XII

Să le-ntregim, dar: Țara și poporul,
Fățiș, nu criptonim și anonim,
Chiar de ne-ndeamnă șefii s-o pornim
Cumva mai moale, mai cu-ncețișorul,

Să nu smomim vreun urs sau vreun rechin,
Vreo avalanșă-n hău să nu-și ia zborul:
Mai marii lumii votul plebei voru-l?
Ar fi-n UE vreun bai să ne unim?

Unirea nu-i un val împins de altul,
Chiar de-l simțim cum vălură, asaltul,
Și zi de zi își ia mereu avânt.

Să n-așteptăm să vină-n șa, călare.
Prin fapta sa s-o facă fiecare –
E idealul nostru cel mai sfânt.

XIII

E idealul nostru cel mai sfânt
S-o confirmăm, istorica Unire,
Înfăptuind reala Re-ntregire
A neamului și-a Țării,-ntr-un cuvânt.

De data asta pentru nemurire,
Coloană-n ceruri în regal veșmânt,
Și nu există-n lume vărsământ
Ori, pe pământ, o altă-acoperire
Decât a generațiilor jertfire
În numele acestui ideal,
Ce l-au purtat părinții-n simț și-n gând

În timpuri de restriști și urgisire,
Încredințându-ni-l, dar tainic, ancestral:
Un vis măreț și-un falnic legământ.

XIV

Un vis măreț și-un falnic legământ
Ne leagă de strămoși și de urmași.
Cu ei, în stâlpii minciunirii, crași,
Al dreptului pumnal azi îl împlânt.

Am fost mințiți, trădați sau, poate, lași
Când, incapabili de apărământ,

Rămas-am nu doar fără-astrucământ,
Ci fără hălci din Țară și sămași.

Nu mai răbdăm. În sânge-s trandafirii,
Iar clipa cea astrală luce-n zare.
Și parcă văd cum fâlfâie să zboare

La mult râvnita Horă-a Re-ntregirii,
În soare, mare, sânge, Tricolorul.
Ne leagă de strămoși nu numai dorul..

XV

Ne leagă de strămoși nu numai dorul
De-‘nalt, purtat spre cer, de ciocârlie.
Mistuitoar, s-a-nfipt în veșnicie
Al libertății, dulcele, fiorul.

Mandatul lor l-am dus cu cerbicie,
Nu l-am pierdut din ochi, nepieritorul,
Nici când struneam rachetei,-n cosmos, zborul,
Nici roibii,-n drum spre Alba, din târlie.

Nu poți nega, în tururi sau returnuri,
Că aripi prind realele contururi
Ca Phoenix din cenușă renăscând.

Și nu va fi, oglindă, oglinjoară,
Mai fericită țară-n lume când
Răznilul neam l-om strânge grămăjoară.

XVI

Răznilul neam l-om strânge grămăjoară,
Ne-om împlini și Țara, dodoloață,
În ziua-n care-om da de-acea comoară,

Că nu-n zadar săpatu-am o viață.
Pe Dumnezeu îl văd cum se pogoară,
Văd îngerii cum fac horă la hotară.

Sublim tablou cum rare-s pe pământ!
Să nu cedăm pân’ n-om găsi ulciorul
Cum nu-și închide pleoapele izvorul.
N-a fost un alt - mai mare - jurământ.

Să le-ntregim, dar: Țara și poporul,
Ni-i idealul nostru-august și sfânt,
Un vis măreț și-un falnic legământ.
Ne leagă de strămoși nu numai dorul...

Poezii umoristice

Viorel MARTIN
(19.05.1953-16.12.2025)

IARBA

Mereu îmi vindec rănilile cu iarbă,
Când toate înserările mă dor;
Din inimă îmi crește fir de iarbă,
Cu liniște de iarbă mă-mpresor.
Și vin și scriu cu degete de iarbă,
Pe fire lungi de iarbă vin și scriu;
Cât botul căprioarei simte iarbă,
Mai simt și eu că sunt întreg și viu.
Mai scot câte-o ediție de iarbă,
În fiecare primăvară scot ;
Îmbrățișez cu brațele de iarbă
Fânețele din deal, cu deal cu tot,
Și ard mereu cu flacăra de iarbă,
La jar de iarbă litere-ncălzesc ;
Ascult cum sună vorbele de iarbă
Când firele de iarbă povestesc.
Doar părul tău se despletește-n iarbă
Și umple întunericul din văi;
Mă simt încătușat de-această iarbă,
Ce-și caută izvor în ochii tăi.
Îmi șterg cu lama neaua de pe barbă
În asfințit de lacrimă de iarbă.

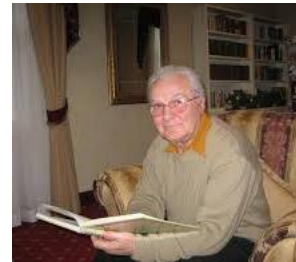
Destin

Cad anii ca fulgere negre-n grădină.
De floare, ce grei au fost pomii cândva;
O pasăre albă pe lume cânta
Și plină de roade sta vara să vină.
Dar viața e nor, prăbușire de stea
Și-n lucruri domnește o foame canină,
De râpe adânci și căderi de cortină;
În fiecă naștere moare ceva.

E timpul ce-n sine se surpă tăcut,

Sfârșitul înseamnă un nou început,
Albastrele gânduri străbat depărtări,

Din orice răspuns izvorăsc întrebări...
Nu știu, poezia, la care mă-nchin,
Vremelnică umbră îmi e... sau destin?

Ioan Miclău-Gepianu**CUVINTE DE MINTE**

- Binecuvântați și iubiți cartea noastră românească, fiindcă aceasta păstrează” șiragul de nestemate” al Limbii noastre, în care ne regăsim ființa și neamul.
- Bibliotecile arse de războaiele omenirii, dovedesc cea mai imensă crimă împotriva Istoriei, dovedesc rătăcire și rupere de timpul și spațiul acesteia.
- Binele când l-ai realizat, îngenunchează și zi o rugăciune de mulțumire lui Dumnezeu.
- Binele fără rău dacă ar fi – ca o mâncare grasă fără acritură.
- Banii fac la mulți oameni albeață pe ochi, vinovate fiind lenea și flămânzenia, dar banii câștigați prin hărnicie aduc și luminarea minții și limpezirea ochilor.
- Binele și bunătatea sunt frați buni.
- Binele și răul stau într-o axiologie naturală și divină, omul are libertatea minții sale, ca ființă creată să se miște înspre ce direcție îl duce mintea lui, dar crucea lui și-o face.
- Bogăția furată nu are durată.
- Bogățiile românești nu le are orice țară, dar românii s-au făcut toți diplomați, critici, literați, poeți și călători, lăsând altora chivernisirea bogățiilor! Și ne mai mirăm de corupție!
- Bucură-te de iubirea aproapelui mai mult decât de avuția străinului, care te privește cu insinuare.

Notă: Din vol. „Cuvinte de Minte”.

PROZĂ SCURTĂ**Nicolae VASILE****Profesorii noștri**

Când, Richard Feynman (laureat al Premiului Nobel pentru fizică în anul 1965, mare pedagog, caracter liber și excentric, muzician, scriitor) preda studenților fizica, și nu numai, prin anii '60, ca și cum ar reinventa-o de fiecare dată în fața acestora, sunt convins că acesta credea că a inventat o nouă metodă de predare. Se dovedea a fi o metodă foarte eficientă, mai ales ținând cont că în perioada respectivă tinerii americani treceau prin momente de căutări, de redefiniri, ce îi făcea refractari la multe din modelele care li se ofereau.

În realitate, fără nici ce mai mică bănuială de influență, marele profesor american făcea ceea ce, cu trei decenii mai devreme, făcuse la București un alt mare profesor, de data aceasta român, Nae Ionescu. Mă voi referi doar la meritele deosebite în filozofia didactică, pentru a nu cădea în disputele interminabile legate de filozofia politică, care, prin preluarea de către unii politicieni extremiști, a condus la rezultate respinse de societate și, ulterior, blamate de istorie. Având o educație de stil german, unde își făcuse doctoratul într-un domeniu interdisciplinar și foarte delicat - este vorba de Epistemologie - cu o teză numită "Epistemologia iubirii", devenise cel mai mare reprezentant al epocii în domeniul logicii filozofice, cu o deschidere remarcabilă și spre noua ramificație a acesteia, și anume logica matematică.

Nae Ionescu nu scria niciodată cursul, ci îl crea de fiecare dată în fața studenților, le trăia de fiecare dată sentimentul pe care l-au avut marii filozofi ai istoriei, când au introdus teoriile

respective. A creat un nou curent filozofic numit "trăirism", care, în esență, spune că nu există filozofie ci filozofare, că nu este importantă rememorarea și sedimentarea teoriilor și ideilor, ci trăirea lor de fiecare dată.

Tot ce a rămas din acest experiment didactic nu provine din scrierile autorului, ci din publicațiile ulterioare ale foștilor studenți, beneficiari ai noului stil de educație. Profesorul le cerea și discipolilor săi să aibă același tip de gândire, displăcându-i vizibil trimiterile la bibliografii stufoase care să simplifice efortul de asimilare, examinarea lor făcându-se tot într-un mod trăirist.

Având în vedere că printre studenții și colaboratorii lui Nae Ionescu s-au numărat nume precum Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Mircea Vulcănescu în domeniul logicii filozofice, precum și Octav Onicescu, care l-a adus în acest cerc și pe Grigore Moisil, pentru logica matematică, putem spune, fără nicio teamă de a greși, că metoda de predare trăiristă, nou inventată, a fost foarte eficientă și a contribuit decisiv la crearea școlii românești de filozofie și de logică, inclusiv logica matematică.

Să fi auzit oare Richard Feynman de curentul trăirist?...

Studenții de azi, în sensul larg, înțelegând prin aceasta, după aplicarea Strategiei Bologna, studenții, masteranzii și doctoranzii, duc o mare lipsă de orientare, de modele, de mentori! Ei așteaptă mai multă implicare de la profesorii lor, care să-i ajute, inclusiv prin propriile exemple, să-și găsească un rost în carieră, în viață. Pentru ca profesorii să poată juca acest rol în viața discipolilor lor, trebuie să fie mai "trăiriști", să retrăiască, de față cu ei, reinventarea disciplinelor predate la curs, să utilizeze mai mult rezultatele proprii și nu trimiterea perpetuă la rezultatele altora, să-i implice mai mult pe studenți în apropierea de calea profesională pe care și-au ales-o, contribuind astfel la creșterea eficienței procesului de educație.

Sunt mulți cei care se complac în dulcea opțiune a libertății de șanse, a durei economii de piață în care ne desfășurăm activitatea, și care ne conduce la plasarea educației, învățământului, cercetării, culturii, pe ultimele dintre treptele preocupărilor actuale ale societății și mai ales ale

factorilor de decizie. Rezultatele se văd, și se vor vedea și mai mult pe termen mediu și lung.

A acuza la infinit tineretul că nu știe să aleagă ceea ce este important, este inefficient, ineficace și chiar imoral!...

Tinerii trebuie să îndrumați și convinși!...

Dar și aceștia trebuie să răspundă efortului!...

Să nu uitați că dintre dâșii vor trebui să apară viitorii profesori!...

Ben TODICĂ

Călătoria

Eram în concediu cu cei doi nepoți ai mei, Tintin și Dumbrăvioara. El avea șapte ani, ea era cu doi mai mică. Rătăceam pe una dintre străduțele înguste ale unui cartier vechi din Tokyo când am dat peste un profesor excentric, care se lăuda că descoperise teleportarea și își testa mașinaria, invitând trecătorii s-o încerce.

Dumbrăvioara s-a strecurat înăuntru în joacă, iar Tintin, curios și hotărât, a apăsat butonul de inițiere. Mașina a erupt în lumini și sunete ascuțite, iar când ușa s-a deschis din nou, în locul fetiței se afla o păsărică mică, viu colorată, din acelea rare pe care le mai vezi doar prin colțuri uitate de lume.

— Dumbrăvioara mea! — am strigat, luând-o în palme.

Păsărica râdea. Sau așa mi s-a părut. Și, cu glas de copil, a strigat:

— Uite, unchiule, pot zbura!

S-a smucit din mâinile mele, a bătut din aripi fără măsură și, lipsită de experiență, a căzut în canalul de la marginea străzii. Apa era tulbure, grea, de culoarea celei din minele de uraniu de la Ciudanovița.

Curentul a prins-o imediat.

— Unchiule, ajută-mă! — striga, scoțându-și căpșorul din apă.

Am reușit s-o apuc și am tras-o afară. Palmele îmi erau pline de mâl fin, de steril mineral. Am stors-o cu grijă, ca pe un burete, iar apa curgea șiroaie dintre penele ei. Când am auzit-o tușind, m-a cuprins o teamă surdă. Mi-am plimbat privirea în jur, căutând ceva curat cu care s-o înfășor.

I-am dat-o lui Tintin s-o țină și am pornit prin curțile caselor. Orașul părea părăsit. Nicio poartă, niciun gard. Doar cuști vechi de câini, din sârmă galvanizată, ruginite și abandonate de ani de zile. La prima casă — cârpe rupte. La a doua — murdărie. La a treia însă, un covoraș împletit din fâșii de cârpă, oltenește, cât un ștergător de picioare.

„E perfect”, mi-am spus și l-am apucat.

Când m-am întors, Tintin dispăruse.

L-am zărit pe malul celălalt al canalului. Nu mai era un simplu șanț, ci albia unui râu sec, adânc de vreo cinci metri și lat de zece. Singura soluție era să alerg paralel, să-l întrec și să-i tai calea.

Era vară, iar apa se strânsese doar în bălți risipite.

L-am depășit și m-am aruncat într-una dintre ele, acolo unde câteva găște se scaldau. Am plonjat cu piciorul drept înainte și, într-un ralanti dureros, am lovit fundul dur al apei. Un șoc electric mi-a străbătut piciorul, din vârful degetului mare până în pânțele. Un cârcel violent, orbitor, m-a făcut să simt că înnebunesc.

Era șase dimineața la Melbourne.

Știam că, dacă nu mă ridic imediat și nu încep să mă mișc prin casă, durerea nu va ceda. După exercițiile obișnuite și după ce am mâncat o banană, așa cum mi-a recomandat medicul, m-am așezat pe marginea patului și m-am întrebat:

Când a fost scris acest vis? Ce l-a inspirat? M-a dus creierul meu spre stânca aceea ca să mă trezească? Sau, în clipa șocului, a scris povestea în sens invers și mi-a livrat-o complet, știind că omul visează, de fapt, doar o fracțiune de secundă?

Poate așa cum, într-un viitor apropiat, o meserie de cinci ani va fi descărcată în creier în cinci secunde.

Inteligența artificială nu face decât să ne arate unde ne aflăm și să ne conducă încet spre trezire, ca să nu ne prăbușim direct în inexistență.

Maimuța avea dreptate. Era deja prea târziu să-și mai oprească fratele, omul, din drumul spre războiul nuclear de mâine. Dacă ar fi știut, când ne-am despărțit, ne-ar fi tras una peste gură, doar ca să ne oblige să stăm locului.

Acum râd și ciorile de noi.

Am închis ochii pentru o clipă. În liniștea camerei mi s-a părut că aud un fâlfâit slab de aripi. Când i-am deschis, nu mai era nimic. Doar

dimineata, nemișcată, și un corp care, încă o dată, fusese readus la realitate.

Maimuța avea dreptate. Fratele ei nu mai putea fi întors din drum. Mâine va apăsa un alt buton, într-o lumină mult mai puternică, iar de data asta nu va mai exista nicio trezire.

Caty URUCU

Fragment din romanul *Puntea de mătase*

Iosif alergă, coborând câteva trepte dintr-odată. În spatele lui nu auzi nicio voce, niciun strigăt. Doar câteva trânteli, icnituri și, în cele din urmă, ușa Dianeii ușor izbită. Se opri în stradă, intră în magazinul de lângă blocul Dianeii, alături de restaurantul de unde abia plecase. I-ar face bine să-l vadă pe Victor plecând încătușat.

Chiar dacă știa că polițiștii l-au imobilizat, voia să aibă certitudinea că el, Iosif, a salvat viața femeii care nu numai că nu i-a făcut niciodată rău, dar l-a și ajutat. Dacă îl vedea cu ochii lui pe Victor între doi zdrahoni, cu cătușele pe mâini, nu-i mai tremurau încheieturile.

Totuși, nu se va bucura, pentru că el, Iosif, a mâncat o pâine din mâna acestui om. Se opri o secundă în spatele unui pom uriaș. Era mai gros decât el, așa că nu putea fi văzut de Victor, dacă ieșea chiar acum din bloc.

Stătu să-și tragă sufletul. Ar fi fugit în lumea mare, dar avea copii, iar poliția avea să-l cheme de câteva ori pentru declarații. Se rezemă de pomul a cărei coajă era aspră și plină de furnici.

Își apropie tâmpla de trunchiul gros al pomului. Mirosea a var și a viață.

Viață...ce frumoasă e viața, mai ales când faci ceea ce numai oamenii buni fac – o redai unui om bun! De n-ar fi atât de complicată și de necruțătoare uneori, existența noastră ar fi o binecuvântare continuă!

Iosif a înțeles astăzi, mai mult ca niciodată, că viața ar fi fascinantă, dacă oamenii n-ar interveni brutal în cursul ei. Geloziile, invidiile, ostracizările, sărăcirea voită a unor categorii sociale, politica... toate acestea stricau omenia, cinstea, chiar și libertatea bietului om.

Niciodată nu i se păruse lumea mai periculoasă, până nu-i auzise destăinuirile lui Victor.

Chiar dacă nu știa să-și explice, a înțeles și a simțit pe pielea lui, că tot cel năpăstuit de viață plătește oalele sparte.

Niciodată nu sunt vinovați și nu vor plăti cei ce fac toate relele lumii. Ce căuta el într-o încercătură ca asta? Doamne, rău e să fii sărac, Doamne, bine că măcar a scăpat basma curată!

Întoarse capul spre ușa blocului de unde aștepta apariția lui Victor însoțit de polițiști. Rămase în așteptare.

Nu se mai gândea la nimic și la nimeni. Inima i s-a mai liniștit, picioarele nu-i mai tremurau. I se uscaseră gura, ar fi primit o picătură de apă ca pe o binecuvântare. Nu plecă din ascunzătoarea lui, pomul secular pe care-l îmbrățișase.

Rămase ascuns, ca să-l vadă pe Victor părăsind blocul. Își trădase tovarășul. Așa ceva nu se făcea... Da, este o lege a lor, a tovarășilor de combinații. Se simțea vinovat și nu prea. Îi părea rău doar că Victor a întrecut măsura. De ce nu i-a dat lui Dumnezeu norocul ăstuia, să găsească o femeie atât de bogată și frumoasă, că ar fi ținut-o în palmă. Dar o femeie stilată nu se uita la el, iar ca să ajungă bogat și școlit ca Victor, ar fi trebuit să recurgă la toate fărâdelegile pe care i le-a spus mai devreme. Nu, lasă-l cu sărăcia lui, cu soția handicapată și cunat definitiv cu sărăcia. Mai bine așa, ca el, decât ca Victor. Nu pentru că acum Victor va ieși încătușat din casa Dianeii, ci pentru că el, Iosif păcătosul și prostul cartierului, nu ar fi putut trăi cu atâtea poveri pe suflet. Dintr-odată ușa blocului se deschise ușor forțat. Flancat de doi civili bine făcuți, Victor ieși transpirat și încordat. Mergea drept, căutându-l pe Iosif din priviri.

Înțelesese că a fost trădat de el. O clipă Iosif a regretat că nu s-a putut altfel, decât să-l dea pe mâna poliției, dar pentru familia lui, pentru Diana, pentru lumea din jurul lui, era mult mai bine așa. Deși se simțea un erou, Iosif nu se aștepta să-i ridice poliția statuie, nici Diana,

nici chiar familia. Statuia vieții salvate de el, se ridicase în sufletul lui, atunci când s-a hotărât să meargă la poliție.

Un infractor periculos a plecat la locul lui, iar Iosif a primit dezlegarea de păcatul de a-i da păcătosului revolverul.

Diana era vie, el rămânea tatăl copiilor lui, iar duminica viitoare, când va ajunge la biserică, îi va putea săruta mâna părintelui, mulțumindu-i că l-a sfătuit să facă ce trebuie.

Iosif respiră prelung. Îi venea să rămână cu pomul în brațe, să strige cât îl țineau plămânii că inima sa este ușoară. Bani primiiți de la Victor nu-i mai avea.

Cumpărase pentru copiii lui câte ceva. Ce rău e să fii sărac, să fii nevoit să furi, să trădezi, să minți, ca să trăiești! Dar parcă nu toți oamenii sunt la fel, se gândi Iosif. Uite, Victor violase fetele de dragul de a o face, vânduse copii, fete și chiar băieții mai răsăriți, pentru luxul pe care și-l dorise, nu pentru pâinea de toate zilele...

Poate că nu era mai bun, dar nici mai rău decât el. Era un om, un om amărât, născut sărac, din părinți proști și bețivi, nu l-a învățat nimeni cum să facă să nu ajungă să omoare un om... și totuși, a știut! Diana rămase în casă. Încă îi bătea inima cu putere. Ce ciudat! Nu se speriasse când i-a deschis ușa lui Iosif, fiindcă în spatele ei erau oameni instruiți, era cumva mintea și inima lui George printre cei trei polițiști. Îl iubea mult, așa cum iubește o femeie care a avut o copilărie lipsită de bucurii, o căsnicie bazată pe minciuna și egoismul partenerului. Se simțea iubită și i se predase lui în întregime. Numai gândul trimis către el se încărcă în zborul lui cu miresme, fiori, lumină și mlădieri. Dorința de a fi cuprinsă de brațele lui se însoțea întotdeauna cu gândul ei atât de încărcat de toate celelalte binecuvântări.

Dragostea, până la urmă, este o binecuvântare. Uite, la ea așa a venit. George a salvat-o de depresie, i-a dat încredere în ea, i-a salvat de-a dreptul viața o dată la notariat, prin intermediul lui nea Vali, acum a salvat-o a doua oară, trimițând aici, la apartamentul ei oameni bine instruiți. Cum să nu-l iubească, atâta timp cât ea există fizic și spiritual datorită lui?

Ce bine ar fi fost dacă acum el i-ar fi stat alături! S-ar fi ascuns în brațele lui și, mai întâi ar fi plâns, ca să-și potolească spaima. Apoi s-ar fi

lipit altfel de trupul lui, s-ar fi prelins pe pieptul, pe abdomenul și pe coapsele lui, până ce s-ar fi trezit într-un șuvoi de căldură și alunecare către cele mai adânci simțiri și profunde împliniri.

Va urma

Ivona Maria POPESCU

Post tenebras...?

Memoria îmi joacă feste... sau poate e mai grav. Nu știu ce zi, ce lună, nici măcar anul nu mi-e cunoscut. Deschid ochii brusc. Vederea, inițial încețoșată, se clarifică încet, încet, lăsându-mi ochii să se obișnuiască cu lumina albă și slabă din cameră. La prima vedere, nu știu unde mă aflu. Privesc contrariată în jur, încercând să observ ceva cunoscut: un obiect, o persoană, ceva, orice. Nu reușesc.

E o liniște de mormânt și totul pare încremenit în timp. Niciun sunet, niciun om, nicio mișcare. O fereastră îndepărtată dezvăluie un peisaj tomnatic. Frunze arămii cad fără sunet pe pământ.

Mă aflu într-un pat îngust, cu lenjerii albe. Perna relativ moale îmi sprijină capul încă firav. O ușoară amețelă încă străruie și-mi încetinește gândirea și capacitatea de a mă mișca. Încerc să-mi amintesc ce s-a întâmplat, dar mai ales cum am ajuns aici. Nu reușesc. Confuzia se instalează din ce în ce mai mult și nu mă lasă să gândesc limpede.

Încerc să mă mișc, dar eforturile mele nu au niciun rezultat. La stânga și la dreapta, doar paturi goale. În față nimic, nicio mobilă care să trădeze locul în care mă aflu. Nicio siglă, niciun afiș, nicio tablă, nimic. Ușa e mult prea îndepărtată de patul meu și oricum nu mă pot

mișca. Închid ochii și fac un ultim efort de a-mi aminti. Pare că ultimele evenimente din viață mi-au fost șterse de pe retină. Adorm. Aud ca prin vis niște voci pe care nu le recunosc.

- Crezi că sunt șanse să-și revină?

- Nu mă pot pronunța însă, dar cred că da.

Încerc din răspuțeri să deschid ochii și să mă mișc, să fac orice zgomot pentru a fi văzută sau auzită, însă nu reușesc.

- Singurul lucru pe care-l putem face acum, e să așteptăm și să sperăm. Am făcut tot ce a ținut de noi.

- Așa e, a încuviințat un glas de femeie.

Apoi vocile necunoscute s-au stins, îndepărtându-se de camera unde mă aflam. Să fi fost oare doctori, asistente sau pur și simplu niște oameni care m-au găsit? Dar mai ales, unde mă aflu și ce mi s-a întâmplat? Orice forțare a fost zadarnică. Nu am reușit să-mi amintesc absolut nimic. Minte continuă să caute răspunsuri, însă corpul îmi era mult prea obosit ca să reziste. Curând, s-a făcut întuneric din nou.

Am simțit o atingere pe cap. Am deschis ochii și am privit cum o mână gigantică mă atinge cu precauție. Nu m-am ferit. Nici măcar n-am simțit vreo teamă. Ochi purpurii, adânci, mă priveau cu blândete și înțelegere, dar eu eram mută. Am vrut să strig, să înțeleg, să caut și să găsesc răspunsuri, dar ele întârziău să apară. Niciun cuvânt, nicio mișcare. Părea că tăcerea a pus stăpânire pe toți și pe toate, fără excepție.

Fereastra tomnatică revine, la fel și patul îngust, cu cearșafuri albe. Sunt tot acolo, prizonieră într-un corp care nu răspunde, într-o minte care caută sens și răspunsuri. În continuare niciun suflet nu-și făcuse apariția în camera în care mă aflam. Oare am visat sau ce am văzut e adevărat? Am halucinații? Nimeni nu putea să-mi dea un răspuns, sau cel puțin nu deocamdată. Am deschis gura și am vrut să strig, dar glasul mi-a căzut învins, la pământ. Niciun sunet, nici măcar unul slab. Simțeam cum lacrimile îmi brăzdau obraji plini și temperatura corpului creștea încet, dar sigur. Când a atins un anumit prag, am simțit o ruptură și atunci...

- Kasia, Kasia, vino aici! Aud o voce cunoscută pe fundal. Unde te duci? E mama. Mama care mă strigă prin casă, pentru că încă o dată am plecat la plimbare fără ca ea să observe.

O privesc cu ochi curioși. Înțeleg perfect ce spune, dar nu-i răspund. Mă întorc și îmi continui fericită drumul pe imensul hol dintre bucătărie și sufragerie. Mama pornește după mine, în fugă. Ultima dată când am plecat de una singură, nu s-a sfârșit prea bine. Mă prinde de sub brațe și mă susține în drumul meu hotărât spre fotoliu. Cum de știa unde merg? Să fiu oare așa previzibilă?

Curând, imaginea cu mine când eram copil, se preschimbă cu o alta. Acum eram deja mai mare și nu aveam nevoie de ajutorul mamei pentru a merge. Ca un *slide show*, surprind imagini cu mine pe bicicleta roșie primită cadou de la părinți. Tata aleargă strigând în spatele meu, îngrijorat că nu puteam să mă opresc singură, întrucât bicicleta era mult prea mare pentru mine. Primul calculator și jocurile mă găseau în fața unui monitor micuț, iar un al doilea mult mai performant la acea vreme, mă acapara cu totul într-o lume în care puteam evada ori de câte ori simțeam nevoia. Cărțile, prietenele tăcute și singurele care mi-au rămas alături de-a lungul vieții, dansau cu pași de aventurin prin numeroasele scenarii trăite intens.

Mai apoi, mă revăd la admiterea de la liceu, la festivitatea de absolvire și la admiterea de la facultate. Liceul, cimitirul tinereții mele, ah, cât de mult te-am urât. Nu clădirea în sine, ci oamenii. Dacă aș alege să șterg ceva din amintiri, aș începe cu siguranță cu acea perioadă. Lacrimi de fericire înconjoară fața mea rotundă și îmbujorată. Mama și tata, mereu alături de mine, chiar și în vise, halucinații, imaginație și realitate.

Intensitatea trăirilor m-a făcut să mă trezesc. Doamne, ce se întâmplă cu mine? Visez, delirez sau îmi imaginez toate acestea? Și mai ales de ce nu-mi pot aminti trecutul recent? Cum de îmi pot aminti ce s-a întâmplat acum mulți ani, dar nu știu cum am ajuns aici? Lacrimile calde îmi curg șiroaie în continuare pe obraji. Ard. Simt că temperatura a luat-o razna din nou.

Nu știu dacă au trecut minute, ore, zile, săptămâni, luni sau ani. Nici nu are vreo importanță acum. Starea în care mă aflu continuă, nelăsând niciun indiciu de care aș putea să mă prind. Lacrimi calde mi se scurg pe obraji, până în barbă. Apoi, aud o voce care-mi pare cunoscută: Te-ai trezit! Nu pot să cred. Mâinile lui mi se strecoară de o parte și de a alta a

trupului firav. Mă privește cu o disperare crescândă, nefiind sigur ce trebuie să spună.

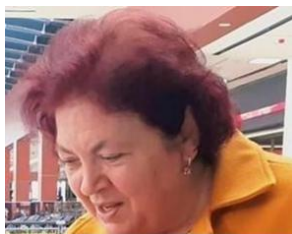
- Ce s-a întâmplat? Întreb din ce în ce mai nerăbdătoare să înțeleg totul.
- Nu-ți amintești? Nu are nici o importanță acum. Ești bine, vei fi bine și eu sunt aici. Vom fi bine, vom fi bine!

Repeta continuu fraza, pierdut parcă definitiv. Încercam să-i înțeleg acțiunile, dar nu reușeam. Am închis ochii și fără alte forțări, mi-am amintit totul. Aș fi preferat să nu-mi pot aminti. De ce mi-am amintit totul? Simțeam cum agitația mă cuprinde și nu mai pot respira. Descoperirea, investigațiile, pregătirea pentru operație... toate au revenit.

- S-a terminat? Am șoptit fără speranță.
- Da, da. Totul s-a terminat, acum putem merge mai departe. Gata, gata, șopti el, liniștindu-mă. Ești bine, mititelul meu. Ești bine. Voi avea grijă de tine pentru totdeauna.
- Promiți? Mă aud spunând printre lacrimi și disperare.
- Promit. Acum nimic nu ne mai poate sta în cale. Vom continua planul nostru, vom fi familia pe care am plănuț-o, vom fi fericiți.

L-am privit temătoare. Nu îndrăzneau să întreb altceva. Se pare că pagina fusese întoarsă, iar capitolul încheiat. Nu aveam curaj să mă mișc sau să verific cum arăt. Era doar începutul a ceva ce nu știam cum va arăta, a ceva ce avea să mă marcheze pentru totdeauna.

Lenuța Popa-Vrînceanu

Când Hannah Montana plânge...

„Te trezești, plouă și e luni.../ Arată ca una din acele/ Zile neplăcute./ Timpul s-a scurs,/ Ai întârziat din nou,/ Așa că, ieși pe ușă” – zice

cântecul.(1) Astfel e azi, când – pentru a câta oară? – mă gândesc la cele două fete legate – invizibil – prin pasiunea lor pentru Hannah Montana...(2) Hannah Montana: n-aș fi crezut că voi scrie vreodată ceva despre ea. Târziu am aflat despre „ingredientele” unei mode complexe, asociate cu zâmbetele starului (Miley Cyrus), cu luminile rampei, cu muzica. Târziu, adică tocmai cât să înțeleg că-i rușinos aproape să nu știi censeamnă Hannah Montana. Sigur e faptul că aș fi perseverat în rușinea acestei ignoranțe prelungite dacă viața nu m-ar fi condus, pe un drum diferit, spre „întâlnirea” cu Hannah Montana... Și acea dublă „întâlnire”, din 2010, nu-mi dă liniște...

Primăvară. Absolut întâmplător, o cunosc pe Oana, preșcolarul dolofan lăsat de mamă în grija temporară a unei prietene. Îmi place modul firesc în care copilul se poartă și, constatând naturalitatea apropierei și a dialogului, prietena mamei fetei mă informează despre familia acesteia: tatăl muncește în Germania, iar mama este spitalizată, în București, pentru operația de obezitate. Micuța Oana are, însă, o pasiune care-i luminează chipul: Hannah Montana. (Este efectul pe care-l obțin facil când îi cumpăr câte ceva din vasta industrie Hannah Montana...)

August 2010. Mă întâlnesc cu o familie care are doi copii, dintre care fiica, Diana, aflată în preadolescență este marcată de A.D.H.D. (T.H.D.A.). Încercăm să restabilim o comunicare – fracturată de trecerea timpului – la care contribuie minunat și Dorin, preșcolarul familiei. Suntem, însă, sub „bombardament” Hannah Montana deoarece preadolescenta – fan Hannah Montana – a rămas sub puternica impresie a unui spectacol din seara precedentă, „garnisit” cu baloane Hannah Montana. (Fusesem prevenită, la telefon, despre această pasiune, îi dusesem fetei un cadou semnificativ, dar nimic nu e de-ajuns pentru Diana în materie de Hannah Montana!). Ne aflăm într-un teatru al absurdului: încercăm să păstrăm coerența și tonalitatea moderată a conversației, dar – adulți și preșcolarul Dorin – suntem terorizați de Hannah Montana, leitmotivul Dianei, care – hiperactiv și impulsiv – ne dinamitează conversația. Orice tentă tematică ar lua comunicarea, suntem puși la respect prin subiectul favorit al Dianei: Hannah Montana! (Când întâlnirea avea să ia sfârșit, părinții

preadolescenței erau epuizați, iar micuțul Dorin ne trimitea izbăvirea ochilor săi albaștri...) Toamna 2010. O revăd pe fosta mea elevă, prietena mamei micuței Oana. Îmi spune un lucru îngrozitor: în urma operației de obezitate, organismul mamei fetiței a făcut complicații, care au determinat decesul. Oana, acum, elevă în clasa întâi, este la bunica maternă, într-un sat din județul Tulcea... „Uneori simți că fugi./ Găsești o nouă viață/ În care sari” – continuă, trist, cântecul Hannei Montana...

Viața ne dă lecții, prea multe lecții. Una dintre ele este aceea că și amintirile dor... Mi-este suficient să ajung, oarecum, la subiectul Hannah Montana ca să reintru într-un tărâm al acestei vulnerabilități. Fiindcă, pentru mine, Hannah Montana este un stimul care mă conduce spre două specii de tristeți ale timpului nostru: moartea cauzată de obezitate și A.D.H.D. – Attention Deficit Hyperactivity Disorder, adică T.H.D.A. – Tulburare Hiperactivă cu Deficit de Atenție.

Revin la *You'll always find your way back home*, cântecul Hannei Montana: „Poți râde sau plânge,/ Dar toată lumea știe/ Că-ți vei găsi mereu/ Drumul de-ntors spre casă”.

„Știința” lumii te așază într-o indiferență întoarcere „acasă” – fie că ai râs, fie că ai plâns. Pierdute în anonimatul general, râsul tău și plânsul tău trebuie să-și regăsească un „acasă” – fiindcă există, nu-i așa?

În lumea asta mare, în care vă aflați, voi, Oana și Diana, ce credeți?

Și cum vă mai simțiți?

Trimiteri:

1. Miley Cyrus, „You'll always find your way back home”,

https://www.youtube.com/watch?v=fX8Q60yXmEM&list=RdF8Q60yXmEM&start_radio=1

2. Imagine

<https://www.freecoloringprintable.com/hannah-montana-coloring-pages.php>

3. Lenuța Popa – Vrînceanu (v. foto color – arhiva personală) – „Când Hannah Montana plânge...”, în *Argumentul Cărții și detaliul biografic*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2025 (p. 154 - 156)

Când talentul prinde aripi: ALEXANDRU Iulian-Andrei și magia desenului, la 7 ani

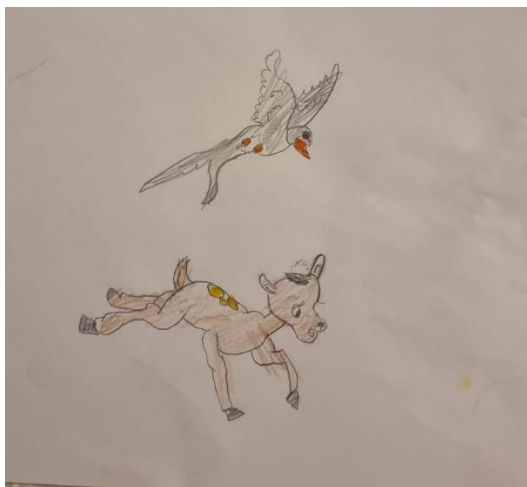

La doar 7 ani, **Iulian -Andrei**, descoperă lumea prin linii, umbre și culoare și bucurie. Pentru el, foaia albă nu este doar un spațiu de desen, ci un univers în care imaginația capătă formă, iar emoțiile se transformă în artă. Cu o sensibilitate aparte și o atenție surprinzătoare pentru detaliu, Iulian își manifestă talentul în direcția artelor plastice, pasiunea sa conturându-se tot mai clar în jurul desenului inspirat din lumea animalelor — în mod special, a cailor, a poveștilor și scenelor pe care le vede în minte.

Caii lui Iulian nu sunt simple reprezentări copilărești. Sunt expresivi, dinamici, plini de forță și grație. Fiecare lucrare surprinde mișcarea,

libertatea și noblețea acestor animale, dar și o capacitate rară, la o vârstă atât de fragedă, de a observa proporțiile și de a reda emoția. În desenele sale se simte nu doar talentul nativ, ci și o bucurie autentică a creației.

Această înclinație artistică nu apare întâmplător. În familie, arta este o prezență firească. Bunica sa, scriitoarea Doina Barca, ea însăși înzestrată cu un fin simț artistic și literar, privește cu mândrie și emoție evoluția nepotului. Sora lui, Maria la 7 ani are editată o broșură de catrene și povestioare conform vârstei, numită

COPILĂRIE. Legătura dintre generații devine astfel o punte între cuvânt și imagine, între literatură și desen, între sensibilitate și expresie creativă. Talentul pare să se transmită nu doar genetic, ci și prin atmosferă, prin încurajare și prin puterea exemplului.

Importanța desenului în dezvoltarea copiilor este bine cunoscută de specialiști: el stimulează imaginația, dezvoltă motricitatea fină, capacitatea de concentrare și exprimarea emoțiilor. Prin desen, copilul învață să observe lumea, să o interpreteze și să o recreeze în manieră proprie. Mai mult decât o activitate recreativă, desenul devine un limbaj — uneori mai sincer și mai profund decât cuvintele.

Însă talentul, oricât de evident, are nevoie de susținere pentru a înflori. Aici intervine rolul esențial al părinților. Încurajarea constantă, oferirea materialelor necesare, înscrierea la cursuri de specialitate, participarea la expoziții sau concursuri — toate acestea transformă o pasiune într-un drum posibil către performanță. Susținerea nu înseamnă presiune, ci încredere. Nu înseamnă a impune un destin, ci a crea contextul în care copilul să-și descopere și să-și cultive propriul potențial.

În cazul lui Iulian-Andrei,, pasiunea pentru desen este dublată de muncă și dăruire, de dragoste pentru ceea ce creează, de delicatețea și siguranța contururilor „mai ales ca este stângaci. Orele petrecute cu creionul în mână nu sunt o obligație, ci o alegere. Fiecare cal desenat, fiecare

scenă, este o nouă provocare, fiecare lucrare — un pas înainte. Iar atunci când talentul se întâlnește cu perseverența și cu sprijinul familiei, rezultatul poate depăși granițele unui simplu hobby și se poate transforma, în timp, într-o veritabilă vocație artistică.

Poate că este prea devreme să vorbim despre un viitor mare artist. Dar este, cu siguranță, momentul potrivit să vorbim despre un copil care își urmează pasiunea cu seriozitate și entuziasm. Alexandru Iulian-Andrei, ne reamintește că arta începe din joacă, crește prin încurajare și se desăvârșește prin muncă. Iar atunci când familia devine primul susținător și cel mai sincer admirator, talentul are toate șansele să prindă aripi.

Iulian-Andrei ALEXANDRU, micul artist de doar 7 ani reușește să surprindă prin talentul său deosebit la desen și prin pasiunea autentică pentru artele plastice. Este înscris la cursurile de ARTĂ DECORATIVĂ de la Palatul copiilor. Deși la o vârstă atât de fragedă mulți copii descoperă încă lumea formelor și a culorilor, el demonstrează deja un simț estetic bine dezvoltat și o atenție remarcabilă pentru

detalii. Lucrările sale își găsesc inspirația în natură – flora și fauna devin frecvent subiecte ale compozițiilor sale. Copacii, florile, animalele și peisajele capătă viață printr-o abordare atentă și sensibilă. Totuși, majoritatea desenelor sunt rodul propriei imaginații, fapt ce evidențiază un plus de creativitate și o capacitate impresionantă de a construi universuri originale.

Scenele reprezentate au dinamism și expresivitate, personajele fiind adesea surprinse în mișcare. Proporțiile sunt păstrate cu grijă, iar liniile și contururile sunt precise, delimitând clar spațiile. În același timp, acestea păstrează o cursivitate și o finețe aparte, semn al unei coordonări excelente și al unei sensibilități artistice autentice.

Talentul său promite o evoluție frumoasă, iar pasiunea constantă pentru desen reprezintă fundația unui parcurs artistic ce merită susținut și încurajat.

Iulian Alexandru, micul artist de doar 7 ani reușește să surprindă prin talentul său deosebit la desen și prin pasiunea autentică pentru artele plastice. Deși la o vârstă atât de fragedă mulți copii descoperă încă lumea formelor și a culorilor, el demonstrează deja un simț estetic bine dezvoltat și o atenție remarcabilă pentru detalii.

Lucrările sale își găsesc inspirația în natură – flora și fauna devin frecvent subiecte ale compozițiilor sale. Copacii, florile, animalele și peisajele capătă viață printr-o abordare atentă și sensibilă. Totuși, majoritatea desenelor sunt rodul propriei imaginații, fapt ce evidențiază un plus de creativitate și o capacitate impresionantă de a construi universuri originale.

Scenele reprezentate au dinamism și expresivitate, personajele fiind adesea surprinse în mișcare. Proporțiile sunt păstrate cu grijă, iar liniile și contururile sunt precise, delimitând clar spațiile. În același timp, acestea păstrează o cursivitate și o finețe aparte, semn al unei coordonări excelente și al unei sensibilități artistice autentice.

Talentul său promite o evoluție frumoasă, iar pasiunea constantă pentru desen reprezintă fundația unui parcurs artistic ce merită susținut și încurajat.

ADRIANA APOSTOL

Instituții, oameni de excepție, exemple de urmat!

Colegiul Național „Unirea” din Focșani -160

Colegiul Național „Unirea” din Focșani a sărbătorit vineri, 23 ianuarie 2026, 160 de ani de la înființare.

„Colegiul Național „Unirea” nu este doar o clădire sau un nume cu rezonanță. Este o școală a valorilor, un loc în care generații întregi au învățat ce înseamnă rigoarea, munca, respectul, spiritul critic și responsabilitatea față de comunitate. De aici au plecat oameni care au contribuit la dezvoltarea României în educație, știință, cultură, administrație, justiție sau economie. Această școală poartă un nume cu o semnificație profundă: Unirea. Nu întâmplător, pentru că aici s-au format caractere care au știut să unească idei, generații și destine. Unirea dintre tradiție și modernitate. Unirea dintre exigență și deschidere. Unirea dintre rădăcini și viitor” a afirmat Președintele C.J. Vrancea, domnul Nicușor Halici.

În ziua de 24 ianuarie 2026, Instituția a primit din partea domnului Președinte Nicușor Dan, „**Ordinul Meritul pentru Învățământ**” în grad de Comandor, în semn de recunoaștere a tradiției educaționale și a rolului major pe care generațiile de profesori l-au avut în formarea intelectuală și civică a elevilor, precum și în viața comunității focșănene.

Am mai scris despre rezultatele strălucite obținute de elevii Colegiului Național „Unirea” și Colegiului Național „Al. I. Cuza” din Focșani, la olimpiadele internaționale de: robotică școlară, geografie, chimie, matematică, etc.

În anul 2025, **Andreea-Alexandra Vlad** a obținut marele trofeu și medalia de aur la Olimpiada Internațională de Proiecte de

Cercetare (IRPrO), desfășurată în Indonezia, alături și de eleva din Focșani, **Denissa-Emanuela Lăbunț** care își continuă parcursul internațional, după admiterea și la The School of The New York Times și este admisă la Stanford Summer Session în anul 2026.

Aceste rezultate plasează municipiul nostru pe harta internațională a excelenței în educație.

Echipa AI Citizens, de la Colegiul Național „Al. I. Cuza” Focșani, a obținut locul I la al treilea League Meet. Felicitări echipei și profesorilor: Rareș Constantinescu, prof. Claudia Antonescu și prof. Gabriela Obodariu. Pe 31 ianuarie 2026, **la Brașov**, în competiția națională, **Echipa AICitizens**, a Colegiului Național „Al. I. Cuza” din Focșani, a obținut locul I la Carpathian Robotics League Meet.

Echipa de robotică **CyberLIS76** a Liceului Teoretic „Ioan Slavici” Panciu a câștigat **locul I** al prestigioasei categorii, Connect Award, **la Regionala Est FIRST Tech Challenge România**, una dintre cele mai puternice etape din sezonul DECODE™, desfășurată la Piatra Neamț.

Doamna **Carmen KOLCEAR** din Focșani, fostă elevă a C.N. „Unirea”, specialist IT a scris o nouă și interesantă carte în engleză intitulată „DearGPT. The Art of Thinking în the AI Age”.

Acestea și multe alte rezultate excepționale confirmă valoarea școlii focșănene, a cadrelor didactice și a familiilor care investesc în viitorul copiilor lor. Tuturor felicitări, prețuirea și recunoștința noastră! Respect și prețuire pentru Profesor C. Noană, directorul C.N. „Unirea”, care a ridicat citadela educației la un nivel superior!

Elevul Mihnea Gabriel Munteanu, clasa a VIII-a la Colegiul Național „Unirea” din **Focșani**, a obținut medalia de bronz la Concursul Inter-

național Info(1) Cup 2026, competiție desfășurată în perioada 6–8 februarie și la care au participat echipe din 16 țări. Încă un rezultat de excepție ce confirmă valoarea învățământului vrâncean și excelența în educația STEM.

Ziarul de Vrancea la 29 de ani!

Pe 18 ianuarie 2026, **Ziarul de Vrancea** a sărbătorit **29 de ani** de apariție neîntreruptă, demnă, nobilă și strălucitoare. Cotidianul „Ziarul de Vrancea”, Ziar viu, reper independent, cu identitate clară, onestă este și va rămâne făclia care luminează sufletele vrâncenilor.

Felicitări sufletului de aur al Ziarului de Vrancea, domnului Corneliu CONDURACHE, om și publicist cu virtuți deosebite în promovarea realității din viața comunității. Ziarul de Vrancea a crescut și crește în fiecare zi prin: valoare, maturitate, rost și performanță.

Felicitări colectivului redacțional, colaboratorilor și tuturor care muncesc ca zilnic, **Ziarul de Vrancea**, să apară, să fie distribuit la cititori, să aibă un nivel ridicat de profesionalism.

La mulți, rodnici, și binecuvântați ani!”

Ionel MARIN

DIN CREAȚILE TINERILOR CREATORI PREMIAȚI LA FESTIVALUL - CONCURS DE CREAȚIE LITERARĂ BOGDANIA

STOIAN ROXANA-CRISTINA

Data nașterii: 23.10.2008

Profesia: elevă la Liceul Pedagogic „Ioan Popescu” Bârlad, județul Vaslui

Scurta prezentare a activității literare:

„Scriu poezie de când eram mică, iar activitatea mea literară s-a conturat de-a lungul anilor printr-o pasiune profundă pentru poezie, transpusă în creații care au ajuns să fie recunoscute și apreciate atât în țară, cât și la nivel internațional. Am participat cu poeziile mele la mai multe festivaluri internaționale de literatură, unde am avut onoarea de a reprezenta vocea poetică românească și de a primi recunoaștere din partea juriilor de specialitate. De-a lungul timpului, am trimis lucrările mele la diverse concursuri literare și festivaluri, obținând premii care au confirmat valoarea și originalitatea demersului meu artistic. Poezia pentru mine nu este doar o formă de expresie, ci un mod de a înțelege și traduce lumea în cuvinte”.

Premiul I la Festivalul-concurs internațional de creație literară **Bogdania**, ediția a XIV-a, **anul 2025**, secțiunea Poezie.

Chipuri de fum

Am fost o silabă dusă de vânt,

Un nume scrijelit pe o coajă de timp,

M-am căutat în oglinzi fără cânt,
Și-am găsit doar ecouri ce se risip.

Port în piept mii de fețe străine,
Unele urlă, altele tac,
Sunt ce-au dorit alții să fie-n mine,
Dar în tăcerea mea, mă prefac.

Am crescut dintr-un gând rătăcit,
Ca o rană-ntr-un vers netrăit,
Fiecare pas e-un drum nesfârșit,
Spre un „eu” care încă n-a venit.

Ce înseamnă „eu”? Un puzzle de glasuri,
O mască pictată din vis și noroi,
Un chip ce se stinge în spatele măștii,
Un strigăt ce nu mai vorbește de noi.

Și totuși, din haos, din cioburi și lut,
Se-nalță o umbră – mai clară ca ziua.
Identitatea nu e ce spui... sau ce-ai vrut,
Ci lupta de-a fi... chiar dacă nu-ți iese calea.

Clepsidra uitării

Timpul nu trece — el cade în noi,
Un fir invizibil de praf și lumină,
Îl simți cum se scurge prin pașii greoi,
Cum lasă în piept o tăcere deplină.

E-o clepsidră de carne, cu nisip viu,
Ce picură gânduri în ceasuri străine,
O umbră ce fuge din tot ce-am fost ieri
Și pleacă spre mâine, cu mâinile pline.

Tineretea — o lampă uitată aprinsă,
Bătrânețea — un soare ce se îndoiaie-n apus,
Dar timpul nu iartă, nici nu învinge,
Ci ne topește tăcut, fără răspuns.

Tot ce iubim se sfărâmă-n secunde,
Un zâmbet, o floare, o voce, un „da”,
Și nu înțelegem că timpul se-ascunde
În tot ce trăim, nu în ce va urma.

Dar dacă-l primim nu ca hoț, ci ca dar,
Timpul devine poetul suprem:
Scrie cu noi ce-i fragil și ce-i clar —
Și-n inima vieții, pune un semn.

Umbra ce cântă

Moartea nu vine cu chipul tăcerii,
Ci urcă încet, pe o scară de gând,
Ea bate la ușă cu mâinile verii
Și-ți spune povești cu glasul blând.

Nu poartă coasă, nici mantii de frică,
Ea seamănă mult cu-o iubire târzie,
E pasul ce-aduce sfârșitul de frică,
Dar lasă-n schimb, o eternă poezie.

E mama uitării, dar nu-i un pustiu,
E locul din noi ce se naște din dor,
Un vis care pare mai viu, mai târziu,
Decât tot ce-am trăit în zadar și-n fior.

Noi ne temem de ea — dar de fapt, în tăcere,
Moartea ne-nvață ce-nseamnă să fim,
Că viața e plină doar când e efemeră,
Și dragostea naște din ceea ce pierim.

O, moarte, ești umbra ce cântă în noi,
Un cântec de liniște, vechi și profund.
Te chem și te-alung, te blestem și-apoi
Te scriu... ca să știu că sunt viu pe pământ.

Librăria infinitului

Am fost o silabă pierdută în zare,
Născută din sunet, din litere moi,
Și-am căutat sensul în cartea cea mare
Ce n-are sfârșit și n-are nevoi.

Librăria eternă are rafturi de stele,
Fiecare idee — o sferă de foc,
Și fiecare întrebare se toarce din piele
Când viața devine un simplu noroc.

Am citit din ploaie, din ramuri, din pietre,
Din lacrimi, din sânge, din râsul amar,
Și-am înțeles că răspunsul cel tainic
E scris în tăcerea ce urcă-n altar.

Știința e harta, iar arta — oglinda,
Una ne sapă, cealaltă ne-nalță,
Și-n fiecare gând ce străpunge oglinda
Se naște o lume cu o altă față.

Cunoașterea nu-i să ajungi la sfârșit,
Ci drumul spre tine, în miezul uitării.

În orice enigmă se-ascunde-un „ai fi”
Și-n fiecare răspuns, dorul chemării.

Geometria sufletului

Iubirea nu-i floare, nici cântec de dor,
E cercul perfect dintr-un univers spart,
E linia-n haos ce-aduce fior,
E algebra visului într-un infarct.

Are unghiuri de teamă, de foc, de tăcere,
Se naște din lipsă și crește în plin,
E geometria ce nu are părere,
Dar toate dreptele se-adună-n destin.

Nu-i dulce mereu – uneori e cuțit,
Cu tăișul ei ne învață durerea,
Dar când o simți, se frânge-întregul mit,
Și tot ce-ai știut devine... părerea.

Nu e doar lumină – e și fulger crunt,
Dar în ea stă rostul căderii,
Căci inima-nvață, atunci când e frânt,
Ce-nseamnă să bată din zorii durerii.

Iubirea – acel triunghi imposibil,
În care suntem și vântul, și zarea,
Un punct ce unește ce-i fragil și stabil
Și tot ce rămâne... e doar alinarea.

BATCU ANDREEA-ALEXANDRA

Vârsta: 24 ani

Localitatea: Galați

Scurte cuvinte:

„Scriu rânduri de când eram copil. Așa începe, probabil, aproape orice poveste a unui pasionat de magia cuvintelor și puterea vindecătoare a poveștilor. Încă de când eram în vacanțele școlare îmi ascuțeam condeiul prin povești și poezii scrise pe agende colorate și caiete lungi de biologie. Au trecut ani de atunci și sunt în același punct. Scriu rânduri despre gânduri. Particip la concursuri de scriere creativă. Îmi exersez scriitura și flexibilitatea mâinii prin învățare continuă la ateliere și cursuri de scriere creativă. Pentru a scrie e nevoie să fii vulnerabil. Să te lași în bătaia vântului. Să te lași pradă provocărilor și

să experimentezi. Pentru a testa și pentru a vedea care îți sunt limitele și ce îți se potrivește. Scrisul e o poveste constantă. E un braț al artei care nu se termină vreodată. Care merge neîncetat până când viața își numără filele de numărat”.

Premiul II la Festivalul-concurs internațional de creație literară **Bogdania**, ediția a XIV-a, **anul 2025**, secțiunea Eseu

Eseul unui azi uitat de mâine

Trăim vremuri tulburi, clocotite. Sau cum ar spune anumiți stimabili jurnaliști, „*vremuri cutremurătoare*” și apare deodată burtiera galbenă cu mesajul “*breaking news*”. Însă, să nu pierdem din vedere un aspect. “*Breaking news-ul*” nu este doar despre astăzi. Este în fiecare zi. Din fiecare zi facem un “*breaking news*”. Doar că o parte din acest “*news alert*” depinde și de noi. Și de cum alegem noi să deschidem fereastra în dimineața cu pricina. Noi alegem cu ce gând ne bem cafeaua. Cu ce rânduri începem jurnalul când radioul, televizorul și străzile se trezesc din gândurile nopții. Noi alegem ce părere avem. Din ce unghi privim ce se întâmplă în jur, ce se întâmplă cu noi. Suntem pe de o parte spectatori, observatori, antagoniști și protagoniști. Ocupăm câte un rol. Într-o zi doar unul, în unele zile toate. Le ocupăm fie în ochii noștri, fie în ochii altora. Nu suntem doar pentru noi personaje mască. Suntem și pentru ceilalți. Și ceilalți au dreptul să ne privească diferit de cum ne privim noi.

Însă în aceste vremuri tulburi, ce e mai important dintre mine și tine? Dintre noi? Dintre spațiul dintre noi? Pentru spațiul dintre noi? Ce ne face să funcționăm împreună? Ce ne leagă? Ce creează conexiunea care încearcă să ne aducă aproape? Ce vrea să ne transmită? Ce vrea să spună? Să ne auzim mai tare? Să ascultăm mai atent? Să plecăm capul un pic mai aproape de gândurile celuiilalt? Care este scopul până la urmă? Preferăm să creăm prăpăstii între noi și să le afundăm și adâncim treptat prin fiecare insultă și invectiv? Sau vrem să creăm punți între noi?

Mă înțelegi? Nu prea! Hai să vedem de ce nu te înțeleg. Sunt aici să te ascult. Îmi rezerv acest timp pentru tine. Te prioritizez. Îmi aloc timp pentru cuvintele dintre noi, ca să mă înțeleg și pe mine apoi. Să înțeleg de ce nu te înțeleg. Să

mă văd pe mine în oglinda ta. Să văd ce e diferit. De ce e diferit. Să văd ce ne desparte. E și acesta un exercițiu. Un prim pas pentru a construi și pentru a pune baza primelor scânduri de pod. A arăta în hohote și strigăte grotești diferențele dintre noi nu face altceva decât să ne sape. Să ne scufunde. Să fim puși în pericolul iminent de a nu mai vedea soarele pentru o perioadă de timp. Din cauza întunericului care ne îmbrățișează strâns și nu ne mai dă drumul. A orgoliului. A dorinței de a avea dreptate și de a fi constant cel care pune punctul la finalul propoziției, fără posibilitatea continuării ideii de către un posibil interlocutor. A dorinței deșarte de a susține în fața unei mulțimi mute monologuri în care propria opinie dăinuie chiar și în mireasma fiecărui ascultător. Din lipsa ascultării. Din cauza arătării cu degetul. A jignirilor. A invectivelor lipite cu dublă bandă adezivă sub forma etichetelor sociale.

Acuzarea creează dezbinare. Dezbinarea creează haos. Haosul creează confuzie. Confuzia creează neliniște. Neliniștea creează agitație. Agitația construiește punțile dure ale anxietății. Anxietatea dă naștere fricii. Frica conduce la decizii impulsive fără explicație. Un lucru este sigur. Toți avem aceeași năzuință. *Un azi care să nu mai fie uitat mâine.* Vocile noastre să devină portavoce nu doar pentru nevoile de azi uitate de mâine. Să dăinuie pentru a nu fi uitate. Pentru a nu fi anihilate. Pentru a nu ajunge din nou în punctul 0, dar fără niciun zvâc sau direcție cu sens. Pentru a o lua de la capăt, din nou, e nevoie să fim împreună. Nu separat. Pentru fiecare dintre noi, împreună înseamnă ceva. Are o semnificație distinctă. E același cuvânt, care poate întruchipa forme și mulaje nemaivăzute. Pentru unii înseamnă să fim de acord unii cu alții și să ne exprimăm considerațiile și consimțământul pentru aceleași puncte de vedere. Pentru alții să ținem în frâu schimbarea care începe să erupă împotriva rigidității care ne împresoară. Care ne strânge. Care simțim ca ne sufocă.

Ce putem face ca azi să nu fie uitat? Are nevoie de noutate. De un început. De un pas. Poate îndoielnic, firav, mărunț. Însă un pas ca acesta e doar începutul. Nu înseamnă că toți pașii vor fi la fel. Nu înseamnă că drumul va fi bătătorit astfel, până la borna care va marca

finalul. E doar un început, iar începutul mereu a fost incomod din cauza neliniștii și a incertitudinii cu care este înzestrat. Începutul te cheamă și te apropie prin curiozitate, te îndepărtează prin nesiguranța și prin gândurile de tipul *“ce s-ar întâmpla dacă?”*. Nu putem condamna începutul pentru naturalețea cu care își face intrarea. Hai să nu mai condamnăm din prima. Să avem puțină răbdare. Să vedem ce se întâmplă. Să vedem faptele, nu vorbele. Poate unii nu ar face astfel. Nu ar proceda la fel. Corect! Dar de asta suntem diferiți. Și din nou, diferențele dintre noi nu ar trebui să sape șanțuri și să clădească ziduri înalte prin care nu ai mai putea vedea cerul. Nu clădim ziduri. Clădim punți. Poduri. Turnăm fundație. Turnăm un așa zis beton în care să nu se mai poată infiltra apa. Îl protejăm. Încercăm să facem asta prin toate puterile noastre, însă pentru asta e nevoie să rămânem împreună. Hora nu se poate face singură. Nu se poate susține fără mâinile care se împletesc contiguu și își susțin speranțele prin fiecare deget care îl îmbrățișează pe celălalt. Strângerea de mână este strângerea și îmbrățișarea ideilor noastre. Acceptăm că dincolo de punct, poate urma o virgulă din partea ta sau a altcuiva. Și e greșit? Nu pot contesta pentru moment asta. Pot doar să spun că mă ajuți să văd altfel. Faci parte din procesul meu de cunoaștere. Ma ghidezi spre alte rute. Îmi arăți că pe hartă pot exista și alte drumuri. Îmi oferi o altă pereche de ochelari prin care încerc să văd lumea. Vedem la fel și totuși diferit. Dar oare e atât de rău pe cât pare? Atât de rău este? Atât de negru pare totul când suntem diferiți? Ar trebui să fie un prilej de bucurie, pentru că ne unim ca piesele de puzzle. Părem la fel, dar completăm prin bucăți diferite același peisaj.

E o luptă care pare contra noastră. Contra propriului individ. Ca și cum te-ai ataca. Ți-ai arunca muniția la gunoi.

Cum să-i dai crezare, încredere și drept de cuvânt și de cuget unei alte umbre doar ca să te înconjoare cu ideile lui cu care nu te ciocnești nici măcar la intersecție? Vai de mine! Cum poți săvârși o asemenea faptă? Dacă am sta și am cumpăni puțin este un câștig. Că încă mai putem discerne adevărul dintre noi. Că încă mai putem vedea diferențele dintre noi. Că încă ne putem

completa discursul și perspectiva prin ele, fără să ne fie teamă că o ghilotină ne va secera viața. Că încă putem să creionăm fără frică și ezitare diferențele ce par să roadă decât să vindece. Nu asta e frumusețea până la urmă care se naște din acest travaliu continuu cu care ne luptăm zi de zi și care pare din ce în ce mai existent proporțional? Aparent acest privilegiu a devenit o pedeapsă pentru unii. Nu e o pedeapsă, dar nici binecuvântare nu este. Însă cred că e nevoie să învățăm să trăim în această mișcare browniană și să înțotăm printre opinii și povești diferite, fie că ne convine sau nu. Avem puterea de a decide și de a alege ce să culegem folositor din jur și ce să evităm cu convingere. Avem acest lux al zilelor în care suntem înconjurați de idei care zburdă liber prin diverse locuri și pe diferite canale Doar mergând, traversând, călătorind, deschizând ușa unor noi idei vom ști ce ni se potrivește, ce ne încarcă, ce ne liniștește, ce ne aduce bucurie și ce putem Evita, darn mu distruge. Chiar și ideile diferite, opiniile crețe, perspectivele sumbre fac parte din verosimilul pe care încercăm să-l trăim. Nu putem anihila tot ce ni se pare strain, nefiresc, nepotrivit pentru noi. Pământul nu e alcătuit doar din oameni identici, trași la xerox. E format și din mine, și din tine și din toți cei care nu se pot îmbina până la capăt, dar care nu distrug tot ce plutește în eter care e diferit de ei.

Nu prin urlet atragi atenția. Nu prin urlet tragi un semnal de alarmă, ci uitându-te la chipul celuilalt. Cu blândețe, cu amărăciunea glasului pierdut în necuraj și umilință. Cu privire pierdută, lăsând loc liniștii și dilemelor neșoptite să se aștearnă. Să creeze spațiul proprie pentru măsurarea cuvântului. Pentru cumpătarea lui. Pentru rostirea lui cu discernământ, cu responsabilitate și cu iertare. Cu părere de rău. Cu regret, poate. Pentru că uneori cuvântul doare. Poate naște monștri sau îngeri. Poate crea punți sau ziduri. Poate dezbină sau apropia. Poate atinge sau poate biciui. Cuvântul poate face mult mai multe decât am putea concepe cu propria minte prinsă în plasele rigidității și, pe alocuri, ridicolului. Îl folosim cu atâta ușurătate și îl aruncăm atât de ușor în alții și nici nu ne dăm seama. Pentru că orice cuvânt aruncat în neștire sădește ceva. O umbră, un licăr de speranță, o încruntare, un zâmbet. Cuvântul poate da naștere

speranței sau poate ucide și ultima fărâamă de lumină. Cuvântul înseamnă schimbare, iar în funcție de cum ne raportăm și subordonăm lui, îl putem avea ca aliat sau ca dușman. Pentru că de cele mai multe ori cuvântul este același, însă semnificația și înțelesul lui sunt date de cel care îl rostește.

Cuvântul poate renaște umanitatea din noi pe care poate, uneori, uităm să o mai folosim ca atuu. Umanitatea nu e un dezavantaj al celor considerați slabi de îngeri, vulnerabili și sensibili în prostie. A fi uman nu e o greșeală. E ceva din noi. Face parte din firescul uman. Construiește rădăcinile noastre. Esența noastră. Nu putem alunga și pune la îndoială umanul, firescul și omenescul din noi, care e în umbra noastră, în ce atingem, în ce spunem. E înrădăcinat până și în umbra noastră care nu poate suporta prea mult solitudinea propriei neguri. Are nevoie de cineva. De ceva. De un zvâc. E atât de ușor să naștem monștri. Nici nu avem idee. E atât de ușor să-i îndepărtăm pe cei dragi sufletului, dar să-i aducem aproape în jurul focului, e nefiresc de greu. Când suntem egoiști. Când suntem răi. Când privim cu invidie și dușmănie ceva ce altul are și nouă ne lipsește teribil pentru câteva secunde. Monștrii se înmulțesc și apar, astfel, cel mai ușor. Sunt cel mai greu de îndepărtat. De dresat. De cizelat. De învățat. De educat. De constrâns. De eliminat. E atât de ușor să aruncăm cu pietre. Sa nu fii așa cum te-a lăsat natura. Asa cum ți-e umbra. E cel mai simplu să nu fii om, dar e atât de greu să fii. E atât de simplu să duci o existență efemeră. Să arunci cu vorbe. Cu cuvinte. Cu sunete. Cu ghilotine. Să distrugeți în loc să construiești. Să te dezrădăcinezi de propria esență. De propria sevă. Să muști din celălalt cu poftă, crezând că ai învins și ai câștigat comportându-te ca un derbedeu scăpat de acasă și crezând că bătând cu pumnul în masă vei avea câștig de cauză și vei dobândi autoritatea și puterea mult visate. Țeapă! A fi crud, răutăcios, mincinos, dușmănos nu îți creează o punte stabilă pe care să treci fără să ai pic de stres. Nu îți poți clădi și sprijini așa zisa fericire pe cărjele nefericirii, pe treptele sufocării și pe pod de lacrimi. În zilele lui *acum*, răutatea și cruzimea nu sunt justificate, când avem toate resursele și instrumentele pentru a lucra la noi în

fiecare zi. La construcția noastră, indiferent că vorbim de fundație sau de fațada casei. Nu putem găsi infinite scuze până la nesfârșit, încercând să explicăm fără temei acțiuni și replici care dărmă și cultivă inconștient sămburii răutății. Suntem ceea ce am plantat ieri, iar asta se vede prin prisma obiceiurilor și a atitudinii reflectate oglinzite în activitățile și persoanele cu care interacționăm și cu care încercăm să conviețuim. Nu e nevoie să arătăm răutatea care clocotește cu nerăbdare și e pe cale să erupă prin rănirea ființelor ce își târăsc existența lângă noi.

Fii pur și simplu firesc, uman. Om. Să fii așa cum ai fi vrut să fie alții pentru tine. Să fim mai buni. Mai cu zâmbet, chiar dacă simțim un gust amar în gură care ne face extrem de agresivi chiar și la apropierea unui fulg de pădăie. Suntem sensibili, suntem vulnerabili. Suntem oameni. Nu putem reacționa la infinit sub armura colților ascuțiți. Avem umanitatea înrădăcinată în ființa noastră. Avem bunătatea și zâmbetul care ne pot face viața mai lină, chiar și atunci când ne simțim în naufragiu. Poate nu pot rezolva probleme, însă pot să-ți ușureze tumultul interior care te zguduie și te zbuciumă.

Cred că trăim pâlcuri din seceta clepsidrei în care e nevoie să ni se mai aducă aminte, câteodată, că suntem umani și că putem fi buni. Că suntem oameni. Suntem firești. Suntem simpli. Avem aceleași nevoi, doar că le exprimăm diferit. Le simțim diferit. Le prioritizăm altfel. Însă, în esență, toți avem, poate, aceleași aspirații, vise și visuri. Iubire, libertate, liniște, acasă, dor.

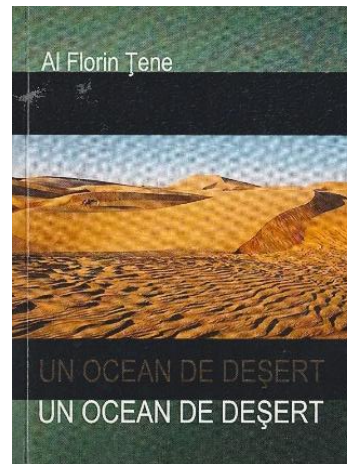
Avem o datorie minimă de care cred că e nevoie să ne amintim, mai ales, în vremuri uscate, secetoase și furtunoase: să nu uităm magia firescului și a umanului lui azi. Ele ne construiesc pentru un mâine imprevizibil și incert, dar mai bun, poate, cu o picătură decât ieri.

.....
„Învață din ieri, trăiește pentru astăzi și speră pentru ziua de mâine. Cel mai important lucru este să nu încetezi niciodată să te întrebi.”

-Albert Einstein

Cronici literare, recenzii, comentarii

Dorel Mateescu despre romanul *Un ocean de deșert*, autor Al. Florin Țene

Un ocean de deșert -roman ca acuză istorică și morală

Romanul *Un ocean de deșert* se înscrie în seria creațiilor epice ale lui **Al. Florin Țene** dedicate reconstituirii dramatice a istoriei românești din secolul al XX-lea, fiind o amplă frescă socială și morală, construită pe axa confruntării dintre demnitatea umană și mecanismele distrugerii spirituale impuse de totalitarism. Prefața semnată de Mariana Cristescu fixează dintru început direcția de lectură, subliniind dimensiunea etică și memorială a romanului, precum și valoarea sa de document literar al suferinței colective.

Romanul este organizat în mai multe părți, fiecare având un motto semnificativ (Nietzsche, Voltaire, Balzac, Franklin, Machiavelli), procedeu care nu are doar rol ornamental, ci funcționează ca grilă hermeneutică pentru secvențele narative. Narațiunea alternează între planul idilic-tradițional al lumii rurale interbelice (familia boierului Gheorghe Roșianu, viața satului, ritualurile creștine) și planul istoric-tragic, în care se profilează treptat prăbușirea unei ordini morale sub presiunea ideologiilor distructive. Această construcție bipartită conferă romanului o tensiune dramatică progresivă, cititorul fiind condus de la imaginea armoniei

sociale la dezastrul istoric, într-un ritm lent, dar inexorabil.

Primele capitole sunt dominate de un realism descriptiv de factură clasică, cu accente etnografice și memorialistice. Scenele de Crăciun, praznicul de la conac, colindele, relația dintre boier și țărani recompun o mitologie a satului românesc, văzut ca spațiu al solidarității și al ierarhiei morale firești. Boierul Roșianu apare ca figură patriarhală, garant al echilibrului social, într-o lume în care autoritatea este dublată de responsabilitate.

Limbajul este marcat de oralitate controlată, de regionalisme și formule arhaizante, ceea ce conferă textului autenticitate și densitate culturală. Descrierile ample, cu ritm domol, amintesc de tradiția sadoveniană, însă fără a cădea în imitație, fiind integrate într-o viziune modernă asupra istoriei.

Pe măsură ce acțiunea avansează, *Un ocean de deșert* se transformă într-un roman al demascării Răului istoric. Al. Florin Țene formulează o critică vehementă la adresa ocupației sovietice, adică rusești, a colaborării intelectuale și a trădării elitelor, tematizând destructurarea identității naționale și deștrădăcinarea spirituală. Titlul romanului devine, în acest context, o metaforă majoră: oceanul sugerează întinderea suferinței, iar deșertul – sterilitatea morală instaurată de ideologia totalitară.

Autorul nu recurge la maniheism simplist, ci construiește personaje aflate sub presiunea istoriei, puse în fața unor alegeri-limită. Tragedia nu este doar colectivă, ci profund individuală, fiecare destin fiind marcat de pierdere, compromis sau rezistență.

Un aspect deosebit de important al romanului îl constituie integrarea vieții culturale interbelice (reviste literare, cenacluri, figuri reale ale lumii literare), prin intermediul personajului Georgică Roșianu. Această componentă conferă romanului o dimensiune metatextuală, în care literatura devine nu doar temă, ci și formă de supraviețuire spirituală în fața istoriei ostile.

Publicarea poeziilor, întâlnirea cu critici și scriitori, evocarea revistelor culturale creează impresia unei epoci vii, ulterior spulberate, ceea ce sporește forța elegiacă a textului.

Stilul lui Al. Florin Țene este caracterizat prin claritate narativă, lirism controlat și gravitate morală. Autorul preferă fraza amplă, descriptivă, cu inserturi reflexive, evitând experimentalismul gratuit. Această opțiune stilistică este consonantă cu miza romanului: recuperarea memoriei și restituirea adevărului istoric prin intermediul literaturii.

Un ocean de deșert este un roman de maturitate, cu o pronunțată dimensiune etică și memorială, care se impune în proza românească contemporană ca o cronică literară a suferinței istorice. Al. Florin Țene se afirmă, și prin această carte, ca unul dintre puținii prozatori preocupați consecvent de investigarea traumei colective românești, oferind nu doar o narațiune, ci și un act de conștiință.

Prof. Petre Ghiur despre romanul „Bătrânul și câinele”, autor Al. Florin Țene, Editura Napoca Star

Realism socialist, impostură morală și criza conștiinței post-totalitare

Romanul *Bătrânul și câinele* de Al. Florin Țene se înscrie într-o direcție literară postdecembristă esențială: literatura de demistificare a comunismului cultural, printr-o formulă narativă care combină realismul critic, parabola morală și insertul eseistic. Cartea funcționează ca roman-document, dar și ca roman al conștiinței culpabile, în care destinul unui scriitor format și legitimat de realismul socialist devine pretextul unei ample analize etice și ideologice.

Sorin Georgescu (ulterior George Soceanu) este construit ca tip reprezentativ al intelectualului activ de partid, produs al mecanismului totalitar. Fost director de revistă literară comunistă, profesor de „socialism științific”, promotor al realismului socialist, personajul întruchipează hibridul dintre ideolog și literat, dintre oportunism și conformism.

Important este că **Al. Florin Țene** evită caricatura facilă: Sorin Georgescu nu este un simplu „tiran cultural”, ci un individ captiv într-un sistem mental, incapabil inițial să se desprindă de reflexele comuniste. Nostalgia dictaturii, disprețul față de democrație și raportarea resentimentară la „tinerii scriitori” sunt simptomele unei conștiințe deformate ideologic, nu doar ale unei rele-voințe individuale.

Unul dintre nucleele ideatice ale romanului îl constituie demascarea realismului socialist ca literatură artificială, instrumentalizată politic și lipsită de autenticitate. Personajul însuși recunoaște, târziu și fragmentar, falsitatea estetică a propriei opere, pe care o definește retrospectiv drept „vise de adormit copii”.

Insertiile reflexive, onirice și eseistice permit autorului să articuleze o critică frontală a literaturii subordonate ideologiei, în acord cu poziții teoretice similare (Al. Marino), dar formulate aici ficțional. Realismul socialist apare ca: literatură de comandă, formă de mistificare a realului, mecanism de promovare a mediocrității obediente. Prin acest demers, romanul devine și o condamnare a complicității scriitorului, care nu poate invoca exclusiv constrângerea politică pentru a-și justifica derapajele morale.

Schimbarea numelui din Sorin Georgescu în George Soceanu are o valoare simbolică majoră: ea semnifică tentativa de rescriere a identității, dar și imposibilitatea unei rupturi reale de trecut. Personajul nu devine un democrat autentic, ci un convertit oportunista, care înțelege că supraviețuirea în noul regim presupune adaptare, nu convingere.

Această metamorfoză este tratată ironic și critic: autorul sugerează că reeducarea morală nu se produce automat prin schimbarea contextului politic, iar foștii activiști își transferă adesea reflexele autoritare în structurile democratice. Structura romanului este deliberat fragmentată,

alternând: narațiunea realistă, episoade onirice, texte inserate (articole, eseuri, manuscrise), reflecții meta-literare.

Această tehnică subliniază dezagregarea interioară a personajului, dar și imposibilitatea unei narațiuni lineare într-o lume marcată de traume istorice. Visul, ca procedeu literar, devine spațiu al adevărului reprimat, unde vinovăția, frica și eșecul moral ies la suprafață.

Bătrânul și câinele nu este doar un roman de ficțiune, ci și o mărturie despre viața culturală românească sub comunism, despre: abuzul de putere în instituțiile literare, cenzura mascată, marginalizarea valorii autentice.

Prin episoadele legate de reviste, redactori, poeți obedienți și oportuniști reciclați, Al. Florin Țene oferă o radiografie lucidă a mecanismelor culturale totalitare, continuate sub alte forme după 1989.

Romanul *Bătrânul și câinele* se impune ca o operă de conștiință, în care critica realismului socialist se împletește cu analiza morală a intelectualului compromis. Al. Florin Țene reușește să transforme ficțiunea într-un instrument de judecată istorică și etică, fără a cădea în tezism sau revanșardism.

Prin forța sa critică, prin densitatea ideilor și prin valoarea documentară, romanul se constituie într-un text necesar pentru înțelegerea relației dintre literatură, ideologie și responsabilitate morală în cultura română contemporană.

**Prof. Zoe (Ioniță) ROTARU despre
CARTEA DE MUNCĂ, patru volume,
Autor Nicolae ROTARU,
Editura Fast Editing, București, 2025**

CARTEA DE MUNCĂ - Vol. 1 „Viață de noapte“, Vol. 2 „Celule de criză“, Vol. 3 „Cura de slăbire“ și Vol. 4 „Azi adică mâine“.

Viața este o bibliotecă, iar pentru treisprezecianul **Nicolae Rotaru** /o „Carte de Muncă“.

Nu mulți își asumă îndeletnicirea de „*cioplitori în carnea cuvântului*“ – așa cum a făcut-o, iată, scriitorul care a dat literaturii române prin osârdia-i continuă, de-a lungul drumului său pământean de 74 de ani, o sută șaptezeci de cărți. Enumăr aici pe cele care au văzut deocamdată lumina tiparului și au fost puse la dispoziția cititorului printr-o asumare clădită pe o convingere, pe o credință, pe dulcea nebunie a „creației“ care face din practicianul dresajului de himere și al flirtului cu muzele un netemător, un cunoscător, un „soldat apt combatant“ pe frontul eternității umane, indiferent în ce ipostază (de drum) se găsește, cum spunea unul dintre spadasiinii literelor românești despre acesta – poetul Nichita Stănescu.

Scrisul cărților sale a fost o pasiune vecină cu nebunia, care i-a ocupat, desigur, tot timpul „uman“. A trăit și a „osârduit“ prin tomurile sale ca să ne cunoaștem mai bine sufletul și să lase „întru-cunoaștere“ timpul său istoric. Lunecușul prin lumea vălurită a realului silită de autor să devină idee pare o însușire pe care și-a asumat-o atunci când condeii îi devenea, și asta zilnic, confident. Nimic din ce i se încredința nu trata cu superficialitate, ci întotdeauna cu gândul către EXCELSIOR. Așa cum de la începutul luptei sale cu „inertăia cuvântului“ crezul său era EST MODUS IN REBUS.

Și astfel cuvintele adunate în nuvele, romane, poezie sau orice alt gen literar îl aborda erau „potrivite“ pentru a deveni distincte voci cu conținut emoțional educativ menite a sta în panoplia cu „har“ și „dar“ care a însemnat credința sa în eternitatea omenească.

„Prozator captivant, înzestrat cu un remarcabil simț al limbii și spirit de observație, stăpân pe știința construcțiilor epice, publicist inteligent și curajos, dotat cu un profund simț al distilării valorilor omenești – cum l-a caracterizat într-o alocuțiune scriitorul Dan Smîntînescu, a

bătut de timpuriu la porțile cuvântului, întâi timid, pe vremea liceului, apoi cadentat, devenind în anii Școlii Militare de la Sibiu arhitect de reviste, îndeletnicire pe care a continuat-o mai apoi ca ziarist.

Ultimele patru volume pregătite de autor înainte de *marea-i trecere* – au văzut lumina tiparului – POSTUM – relativ recent, prin grija neobositei directoare a Editurii Fast Editing, doamna profesor Eugenia Duță și a familiei. Este un alt exercițiu, o aplecare spre cultură prin arta scrisului, o altă cale de deschidere în fața cititorilor, în manieră proprie, unde găsim răspunsuri la trăirile sale, la încercările, la problemele la care l-a supus permanent viața cu capcanele ei indubitabile. Miza celor peste două mii de pagini – spre a rămâne în neuitare drumul „istoric“ parcurs de „simbriașul scrisului“ de la a fi, la a deveni, a exista.

Primul tom al acestor „volume de sertar“, cum și l-a intitulat autorul, „**Viață de noapte**“ se deschide cu declarația acestuia în care precizează că „*faptele și personajele cărților sale sunt plâsmuiri epice ale minții*“, deci fără nicio corespondență în realitate.

În cel de-al doilea, cu subtitlul „**Celule de criză**“, acesta așază un citat drept motto din José Ortega Y Hasset: „*Cum îți merge, mări, om bun? Îl întrebă orbul pe ciung și ologul îi răspunde orbului: Cum vezi, amice.*“, care poate fi un apropro la povestea poveștilor despre viața-i trăită la cote maxime, cu precizarea proprie că „*Beția scrisului și setea puterii îmi lipsesc, așa încât pot să întreb răspicat, să strig și să cer socoteală de ce s-a autorizat transformarea omului în fiară. Mă lupt cu pesimismul, invidia și ura. Mă lupt cu lăcomie, dar și deznădăjduit, scriu dar o fac în zadar. Strig, dar îmi răcesc gura de pomână.*“ Continuă apoi în aceeași notă: „*Dar nu e vreme de lirism, hărnicesc și ostenesc pe ogoarele albe, răsucind pe ambele părți visele puse la uscat. Uneori chiar și redundanța sau banalitatea pot juca rol progresiv.*“

Cel de-al treilea volum, intitulat „**Cura de slăbire**“, ne precizează cu un ton amar constatarea creatorului său: „*Din puținul de prieteni mi-a rămas câțiva. Îmi telefonează să se asigure că mai au o șansă să primească o amintire de la mine după ce n-oi mai fi. Toți cred*

că îmi vor succeda în marea trecere. Eu nu cred.“

Ultimul volum, „**Azi adică mâine**“, însumează gânduri despre incertitudinea existenței unui mâine care „poate nu va mai fi“. Este, fără îndoială, o ultimă jertfă umană din partea autorului care își intuiește amar și rațional „scoaterea din luptă“ a unui munte vulcanic de bunătate a cărui lavă a reprezentat-o Omenia, Prietenia, Solidaritatea, Demnitatea, Cinstea, Credința, Iubirea.

Conștiința sa lăsat-o în următoarele versuri:

*Voi nu vă supărați, eu plec.
Singur sosești, la fel te și retragi.
Viața-i câștig, cum este și eșec,
Iubiți, toți muritori, ai mei cei dragi.*

*Plec mulțumit cu tot ce am făcut,
Dar trist pentru destul cât a rămas,
Acumulări, demers doar început –
Uitat e totul, mort și fără glas.*

*Poate că-i bine dup-atât mereu
Să trec și la deloc, ca fost cutare,
Căci cine sunt o știe Dumnezeu,
Cel Atotștiitor, Puternic, Mare.*

*Absența mea găsească-vă în pace,
Urmele mele fie-vă utile,
Atâta am putut gândi și face,
Și-atâtea am avut, sortite, zile.*

Se cuvin amintite aici și aprecierile doamnei Eugenia Duță, cea care i-a fost tovarășa de publicare a ultimelor patruzeci de cărți: „**Nicoale Rotaru** a dăruit suficient pentru a arunca «un pod peste abisul singurătății», cum spune Antoine de Saint Exupéry. Niciodată cuvintele rostite de el nu sunt simple cuvinte, ci ascund înțelesuri multiple. Aparent șugubăț, dumnealui este de o filosofie amară...

Citiți-l și încercați a-l pătrunde, dincolo de aparențe și veți fi surprinși atunci când, sub glume și calambururi, veți constata că, de fapt, creează cu tristețe un portret al lumii de la oraș sau de la sat, cu o precizie, care, uneori supără.

Maestrul, profesorul părintele nu mai este

aici pentru a ne ajuta să găsim un răspuns.

El a plecat să se odihnească puțin... “

Gelu Dragoș despre volumul de poezii, Portalul inimii, autor Victoria Fonari

Victoria Fonari ne poartă în Infinitul clipei

Personalitate marcantă a fraților întru condei de peste Prut, scriitoarea **Victoria Fonari** este, conform „măriei sale” Wikipedia: „Critic literar, poet, doctor în filologie, conferențiar universitar, Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova; Membru al Asociației Române de Studii Semiotice; Membru al Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România”(din decembrie 2024 a devenit președinte al filialei Chișinău a UZPR) iar din pagina Domniei sale de la Uniunea Scriitorilor aflăm mai multe amănunte: „**Născută:** 8 martie 1975, Chișinău; **Studii:** Absolventă a Universității de Stat din Moldova, Facultatea de Litere, specialitatea: Limba și literatura română și limba latină; **Debut editorial:** Zbor în antiteză, 2000; **Cărți publicate: Volume de poezii:** „Zbor în antiteză” /prefață: Arcadie Suceveanu/ ed. Museum, Chișinău, 2000; „Sarea pasiunii” /prefață: Mihai Cimpoi/ ed. Pontos, Chișinău, 2005; „Aleile de corali”, ed. Gens Latina, Alba-Iulia, 2012; „Umbra fulgului”, versuri, ed. Dunărea de Jos, Galați, 2013; „La marginea absolutului”, Au bord de l’absolu, ed. Foxtrot, Chișinău, 2016; „Atingeri de aripi”, / prefață Valeria Manta Tăicuțu / Ed. Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2018;

„Fericirea din clepsidră”, / prefață Lucian Strochi / Ed. Papirus Media, Roman, 2018; „Olimp & Hades” / postfață: Aurel Guțu / Ed. Magic Print, Onești, 2020; „Moldova – o constelație din petalele universului: traducere în 6 limbi europene”, Chișinău: CEP USM, 2020; **Critică literară:** „Factorii intelectual și sentimental în opera lui Aureliu Busuioac” / prefață Mihail Dolgan, postfață Andrei Țurcanu/ CEP USM, Chișinău, 2003; „Hermeneutica literară”, CEP USM, Chișinău, 2007; „Proiecții ale mitului în creația lui Victor Teleucă, Leo Butnaru și Arcadie Suceveanu” / Prefață: prof. univ. dr. Gheorghe I. Manolache/ ed. Foxtrot, Chișinău, 2013; „Hermeneutica mitului antic în poezia din Republica Moldova (1990–2010)”, Ed. Epigraf, Chișinău, 2021; „Creația lui Nicolae Dabija sub semnul orfic”, / prefață: Mihai Cimpoi / Ed. Princeps Multimedia, Iași, 2022; **Cărți pentru copii:** „Abecică”, FEP Elena-V.I. Carte, Chișinău, 2005; „Școala stelulelor”, ed. Grafema Libris, Chișinău, 2009; „Jurnalul micului călător din Chișinău”, (proză) Ed. Pontos, Chișinău, 2020; „Abecică”, (versuri - ediție revizuită) Ed. Pontos, Chișinău, 2021; „Pe spinarea unui leu în orașul Chișinău” (versuri). Chișinău: Lyceum, 2023;

Premii: Premiul „Vasile Coroban” pentru exegeze filologice pentru monografia „Proiecții ale mitului în creația lui Victor Teleucă, Leo Butnaru, Arcadie Suceveanu”, Editura Foxtrot, 2013; Premiul Cartea anului pentru volumele: „Atingeri de aripi” și „Fericirea din clepsidră”, decernat de Filiala Chișinău a Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România; Premiul special „Nicolae Dabija” în cadrul „Toamna bacoviană – 140 de ani e la nașterea poetului George Bacovia”, decernat de Consiliul Județean Bacău și Filiala Bacău, Uniunea Scriitorilor din România; Medalia de bronz la EUROINVENT-2021 (ediția a XIII-a), sub patronajul Ministerului Cercetării, Inovării și digitalizării din România, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, pentru cartea de fotopoeme „Olimp & Hades” (Onești: Magic Print, 2020); Medalia de bronz la EUROINVENT-2022 (ediția a XIII-a), sub patronajul Ministerului Cercetării, Inovării și digitalizării din România, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, pentru studiul monografic

„Hermeneutica mitului antic în poezia din Republica Moldova (1990-2010)” (Chișinău: Epigraf, 2021); Premiul Cartea cognitivă la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret 2022” și sunt convins că mai sunt și alte premii mai recente, dar probabil că n-a avut timp să le consemneze în curriculum vitae al Domniei sale.

Mă măgulește și mă obligă dedicația oferită pe volumul de poezii „Portalul inimii”, editura „Prospexi” Dorohoi, 2024: „Domnului Gelu Dragoș, cu recunoștință pentru discursul de la Biblioteca Municipală „Bogdan Petricecu Hașdeu”. Recunosc, mi-ar plăcea această carte să fie pe „Raftul lui Gelu”. Din toamna 2025.10.03”.

Despre cea mai recentă carte a Domniei-sale, „Portalul inimii”, în prefață, scriitoarea și jurnalista Doina Cernica spune: „Cu o energie amețitoare, „Am forțe să îmbrățișez universul”, Victoria Fonari, conștientă că „Secolul XXI este flământ de dragoste”, strigă pătimaș; „Îmbrățișează-mă strâns-strâns/ Cu toate gândurile/ (...) /Îmbrățișează-mă cu toate amintirile/ strâns-strâns ca să se amestece cu cele viitoare/ Să compunem cuvinte noi/ înțelese doar de noi/ Să scriem în atingeri/ aripi de ingeri”, iar primăvara, poveștile vechi ale lumii, muzica, pictura, iubirea și poezia o aud și-i răspund, în vreme ce foaia înmugurește „în cuvinte/ Albul prinde crenguțele de rânduri scrise și...”. Da, Victoria Fonari are mai multe să ne spună.”

Volumul este structurat în cinci capitole, pe tematici, realizând astfel un fir narativ pentru a crea un impact emoțional și intelectual, urmând un flux coerent în explicarea eului poetic.

Capitolul întâi, numit „În zodia teilor” ne propune un număr de douăzeci și una de poezii din care aflăm că iubitul este un „mărțișor” iar primăvara „e purtătoarea ei de cuvânt”, că primăvara „conține piatra filosofală/ care ne readuce tinerețea”, că „tăcerea citită de primăvară/ e o tăcere care izbucnește în muguri”, că „Ziua poeziei/ anunță primăvara”, ca să fii fericit/fericită trebuie să-ți apropii soarele: „Vreau soarele de-afară/ Mă sufoc în discursuri constipate// Vreau soarele de afară/ Fără site-uri

despre caracter și educație// Vreau soarele de-afară/ Este setat cu dorințele mele// Soarele votează libertatea/Eu vreau să votez cu el/ Lăsați-mă să trăiesc în acrostihul acestuia”.

Secțiunea a doua numită „**Prin muzică mă desprind de cotidian**”, așa cum îi spune titlul, se referă la un discurs liric cu note profunde de melancolie și muzicalitate. Pentru autoarea Victoria Fonari „Primul instrument muzical/ Era corpul femeii”, prin muzică „...ne dezlipim de cotidian/ Pășim într-un alt tărâm/ În care nu ne temem/ Și ne amintim că suntem oameni”, ne place să „Auzim muzica sferelor/ Îmbrățișați în capsula plăcerii” pentru a găsi „...melodia marinarului/ Care iese în larg/ Ritmic atinge pielea mea/ Și sunetele ne alungă de pe țarm/ Eu sunt corabia în largul viselor tale”. Este conștientă că „Sub cupola artei/ Omul își crește aripi/ Măinile cunosc zborul/ Sub cupola artei/ Poezia devine aer/ Muzica – adierea vântului” iar „Literale sunt zâne/ Cine le cunoaște/ Le vede aripile// Când se prind în horă formează cuvinte/ care ne duc în lumea miracolelor/ Vocalele cântă, consoanele construiesc”.

Capitolul trei numit „**Metamorfoza pânzei**” are șaptesprezece poezii - tablou în care pictura este o expresie a iubirii și un mod de a te confesa. Leonardo da Vinci a spus cândva că „Pictura este poezia care se vede mai degrabă decât se simte, iar poezia este pictura care se simte mai degrabă decât se vede”. Poeta are gânduri celeste și nu o împiedică nimeni să ajungă la cerul înstelat: „Cu rimelul de pe genele mele/ aș desena cerul înstelat/ pe corpul tău/ Cu rujul de pe buzele mele/ aș crea un asfințit/ sau poate un răsărit/ de soare” și propune un „Dialog al artelor”: „Fotografie – pământul își așterne drumurile/ ferestrele-s strigate de cocoși// Instalația cu cipuri albastre/ strigă indiferenței lumii://*sunt antena din morile de vânt*// Picturi – oale în gard/ au fost de multe ori la apă/ și nu s-au spart/ Au devenit eterne/ și au colorat lumea// Sculptura – verigile de fier ne împletește/ trecutul cu viitorul/de când tot bate la ușă prezentul -/ Deschide-i// În loc de Atlant coloana ionică/ ține cerul// Soarele cu cap de lup/ își mușcă coada:/ SĂ INTRĂM ÎN TIMPUL/DACILOR LIBERI!” iar „Sub penelul artistului” Valentina Brâncoveanu „străzile vechi ale Chișinăului (...) devin minunate”. „Culorile

universului” sunt importante pentru că „Fiecare pictează prin cuvinte în limba sa/ Citește poezia vieții proprii/ Dar indiferent de diversitatea limbilor suntem/uniți prin răsărit de soare!/ Printr-un cer înstelat care cântă odă/ pământului!” În orice pictură Victoria Fonari vede poezia vrăjită fiind de cuvinte: „Sunt printre tablouri/ Ochii mi se închid/ Să vadă poezia.”

Secțiunea patru intitulată „**Itinerar cultural**”, un periplu cultural al autoarei, ne prezintă poeme condensate, în care densitatea ideatic-emoțională are continuitate, degajând vitalitate, vioiciune și imagini revelatorii: „Cerul devine o carte/ iar filele sunt pânze de culori/ ce trebuie să citite repede/ pentru a imprima spectacolul/unui început de zi/ în care se scaldă/ Ochiul Divin/ în pleopa universului” („Liceul din grinda istoriei interbelice”). Libertatea poți să o găsești „Înotând cu fața spre cer” iar oamenii pot deveni la Cluj Napoca „file dintr-o carte/ Devenim un roi de planete din inelul lui Saturn/ Eu - nimfă/ Tu - leu”.

Capitolul cinci numit „**Infinitul clipei**” are un număr de cincizeci și una de poezii în care anotimpurile se succed cu repeziciune, ca și amintirile și dorurile de frumos. Sensibilitatea poetică radiază dinspre zona meditativ – transcendentă spre cea peisagistică, în imagini arzânde, edenice. Pământul este „o buburuză mai mare/ Care ne ia în spinare” iar Universul este personificat de Victoria Fonari fiindcă „Universul îți întinde o mână/ și treptele nu se mai coboară/ Ai forțe să urci/ dincolo de ce a fost planificat/ Universul nu e numai rădăcini și fructe/ Universul e spațiul pentru zbor/ Mulțumesc!”. Poeta din Chișinău „nu se dezice de Eol” și rămâne „...copilul vântului/ Sub auspiciul planetei lui Neptun în Săgetător/ Din tolba lui iau săgeți/ Țintesc/ Țintesc ceea ce îmi doresc.” Își permite luxul „să-și împăieze virtual viața”, „să-și culeagă propriile versuri”, „să citească versuri în ochii iubitului”, „să comunice cu Lumina”, „să scrie litere cu Soarele”, să servească cafea care devine „fundament de castel/ Râul de ciocolată ne dreseză/ conturează destinul/ în destin”. Dorește să fie îmbrățișată „cu toate amintirile/ strâns-strâns/ ca să se amestece cu cele viitoare/ Să compunem cuvinte noi/ înțelese doar de noi”. Cuvintele sunt esențiale pentru un dialog, motiv

pentru care pot uneori „zgârâia”, iar degetele pot „îngheța de așteptare” și noaptea poate „sufoca/ Și arde tot/ Atingeri, mângâieri, săruturi”. Și totuși „Cheia timpului/ Depinde de noi/ Ieșim tinându-ne de mână/ Din timp/ Și auzim muzica universului/ Cântă zodiile/ În alunițele de pe corp”. Poeziile Victoriei Fonari „Sunt frunze/ Eu le scriu/ Și ele zboară/ Printre cărți, caiete/ Voci, zâmbete,/ Atingeri.../ Oare adunate/ Vreodată/ Vor constitui/ Mitul vieții mele?” („Frunze pe ramurile versurilor”)

Lecturând cu atenție volumul „Portalul inimii” gândul mă duce la Inelul Compozițional fiindcă poeziile de început se întorc la aceleași imagini și întrebări, creând, după umila mea părere, un efect de circularitate. Autoarea, cu studii academice și lecturi serioase reușește să scrie o poezie în care arta este pusă în valoare atât prin poezia însăși, dar și prin imaginile picturale ori temele diverse abordate: anotimpurile, iubirea, istoria, muzica, pictura, cultura, timpul, etc. Victoria Fonari trăiește prin toți porii poezia fiindcă, așa cum a spus Twyla Tharp „Arta este singura modalitate de a fugi fără să pleci de acasă” și reușește să scrie poeme care deschid sensuri existențiale și sentimentale unice. Este o poetă a anotimpurilor în care anotimpul renașterii, primăvara, este favorit. Fiecare poezie a ei devine un mic univers, permițând cititorului să exploreze profunzimea sufletului uman. Prin lirica caldă, accesibilă, Victoria Fonari m-a cucerit, volumul fiind o mărturie vie a frumuseții și complexității spiritului uman.

MILEN BADRALEXI – O Poetă inovatoare în interiorul tradiției

Bogăția și originalitatea creației, poetei **Milena Badralexi**, conținută în antologia lirică „*Surâsul lui Ianus*”, apărută la Editura Betta, semnifică, indiscutabil, că autoarea este una înnăscută și nu făcută dar, paradoxal, insuficient cunoscută de marele public. Pe lângă talent, autoarea posedă o bogată și temeinic însușită cultură, care i-a permis să inoveze, înlăuntrul tradiției, încât este o creatoare originală, calitate dobândită printr-o înnoire aproape organică, în

care elementele tradiționale și înnoitoare să se potenteze reciproc, în beneficiul calității artistice deosebite a imprimării, sub pecetea emoției artistice a conținutului mesajului transmis. Teritoriul liricii Milenei Badralexi acoperă un imens spațiu sufletesc, prin poezia erotică și de evocare:

„De ce-ți pleci ochii, / de ce te temi să mă privești? / Cum să-nțeleg ce nu-mi mărturisești? / Să-ți amintesc de legăminte / și de magia unui vis? ... / De ce mi-e teamă că totuși iubirea mea moare? ...

Să nu mă fi întors la tine, din descântec, / Și vraja ta atât să nu mă fi durut ...
Regret, firește, regret imens, nespus, / că n-am știut să te păstrez. / Am ostenit, te-ai dus.” („Bucuria revederii”)

„*Surâsul lui Ianus*”, nu întâmplător ales ca titlu al acestei antologii lirice, îi dă prilejul poetei Milen Badralexi de a fi și a se simți stăpână a cuvintelor, nu înrobindu-le ci pentru a le dărui straie noi, încât să credem că, dacă la început a fost cuvântul și cuvântul a fost la Dumnezeu, încât prin puterea lui de a exprima și înrâuri, cununa creației divine *Omul*, există în semnificația sa supremă de cuvântul lui Dumnezeu și ca Dumnezeu Cuvântul.

Este decisivul motiv, pentru care, dându-și seama că lumea creată nu e perfectă și, în timp, se degradează și trebuie vegheată și îndrumată pentru a se întoarce la izvor, înzestrându-i și dându-le voința de a o păstra și a pune-o în lucrare, în realizarea și menținerea scopului, pe care și l-a propus, luându-i părtași la dumnezeiasca-i activitate de ameliorare spirituală a omului.

Doar așa, mi-am dat seama că sălășluiește în noi, ceva mai mult decât noi înșine. Este un dincolo, care ne purifică și ne eliberează. Este geniul etern al poeziei. Aceasta deoarece poezia nu este o pură gratuitate, un joc facultativ, ci un efort eroic de a exista semnificativ, atât a poetului, cât și a vieții, a naturii aflate mereu în paranteza morții.

De aceea, poezia este realitatea absolută, prezent dăinuitor, eliberare metafizică ultimă. Așa se face că, Tudor Arghezi după ce și-a conștientizat, acest fapt și a convins prin creația sa, în poezia

„Testament”, crezul său artistic a mărturisit „Din mucegaiuri, bube și noroi / iscat-am frumuseți și prețuri noi și leagăne urmășilor stăpâni”.

Poetă înăscută și hăruiată cu toate ingredientele trebuincioase, poeta, adeptă a sincretismului, a creat o poezie bogată în conținut și originală în expresie, cu viziuni actuale, moderne privind viața sufletească a omului autentic, încât, poezia sa ajunge, nu de puține ori, o mărturisire cu adâncimi de gând, susținute cu discreție în cultura generală, temeinic asumată, în mitologie și basm, în folclor, în general, asimilate profund cu abilitatea unui om. Cu adevărat cultivat:

„Din răscrucea satului, / din umbrița dudului, / dudul din ulița mare, / pornea jocul lanserare, / Între Paști și Înălțare. / Portul e de sărbătoare, / cingătoarea și opinca. / Să vină unu' cu scripca! / Uite câte fețe- alese, zi-ne lăutare, / cimpoier și tu cobzare, / jocu-i făr' de-aseănare. / Că se joacă legănat, / ușurel și îndensat.”
(„*Surâsul lui Ianus*” – „*Vechi datini oltenesti*”, p. 135)

Poezia este de fapt o răsplată din partea justiției universale de care are parte poetul. Acesta prin actul său creator, încearcă să repare destinul uman al perisabilității și ne semnificativului.

Trebuie să fim conștienți că reluarea eternă a creației poetice dă seama de faptul că, zidirea lumii reîncepe mereu și nu se sfârșește niciodată.

Inovatoare, poeta, adeptă a sincretismului, la care m-am referit anterior, realizează o înnoire în comunicarea mesajului. Acest rezultat benefic se datorează împrietenirii cu acestea pe care le cheamă și acestea îi răspund devenind un sunet nou, într-un alt sistem de înțelesuri, și, prin aceasta, lumea, la un sens superior, într-o construcție a cuvintelor care dobândește energia unei noi ontogeneze, adică, o dezvoltare tot mai accentuată a unor caractere în generațiile care se succed.

De aceea, poemul este cuvântul, încă nerostit al lui Dumnezeu, poezia este metafora lumii ideale a omului.

Prof. GEO CĂLUGĂRU

Exil, identitate și drama demnității – despre romanul *Departe de țară*, autor Ion Nălbitoru, Editura Franco, Brezoi, 2025

Romanul *Departe de țară*, apărut la Editura Franco (Brezoi, 2025), se înscrie în seria narațiunilor dedicate diasporei românești contemporane, configurând o frescă realistă a vieții emigranților români din Italia. Cartea poartă o dedicație emoționantă „cu aleasă prețuire distinsei familii Titina și Al. Florin Țene (10.02.2025)”, fiind dedicată, totodată, soției autorului, Cristina – jurnalistă de talent –, fiicei Lavinia-Georgeta și nepoatei Maria-Rebeca. În mod tulburător, volumul este scris în memoria fiului autorului, Ioan-Franco, mort în Italia – fapt biografic care imprimă întregii construcții epice o vibrație elegiacă și o adâncime afectivă aparte.

Cartea beneficiază de o prefață semnată de prof. dr. Mihaela I. Rădulescu (Drăgășani) și de o postfață amplă aparținând prof. dr. Elena Trifan (Ploiești), la care se adaugă studii privind aspectele limbajului românilor din Italia și elementele de civilizație italiană reflectate în roman. Cele 15 capitole compun o arhitectură narativă coerentă, cu un parcurs tematic ce urmărește experiența dezrădăcinării, confruntarea cu alteritatea și recuperarea identității.

Încă din primele capitole (*Plaiul dacilor*, *Gustul amar al despărțirii*), autorul configurează spațiul matricial românesc ca reper ontologic, în opoziție cu spațiul italian, perceput inițial ca promisiune a libertății și a prosperității. Italia devine însă un teritoriu al ambivalenței: al muncii cinstite, dar și al umilinței; al deschiderii culturale, dar și al degradării morale.

Descrierile mediilor sociale marginale (mafia, exploatarea, prostituția) susțin un realism dur, lipsit de concesii. Lumea capitalistă este reprezentată ca un mecanism care nivelează valorile și reduce ființa la funcția economică. Totuși, autorul evită tezismul, preferând să construiască personaje memorabile prin forța exemplului moral.

Capitolul V, sugestiv intitulat *Drama Floricăii*, concentrează tensiunea etică a romanului. Florica este tipologia emigrantei românce supuse exploatării subtile, presiunilor

morale și tentațiilor degradante. Scena din pizzeria italienească – unde patroana o obligă să adopte o ținută provocatoare și să-și „aranjeze” comportamentul pentru a atrage clienți – este una dintre cele mai puternice secvențe ale cărții. Dialogul tăios, ritmul alert și contrastul dintre inocența personajului și cinismul mediului configurează o veritabilă dramă a conștiinței.

Florica refuză compromisul. Ea muncește pe plantații de tutun, îngrijește bătrâni, spală, curăță, dar nu acceptă degradarea. Într-o lume în care „reperelor sănătoase ale ființei sunt diluate de puterea banului”, eroina devine un simbol al verticalității morale. Naivitatea și bunătatea ei nu sunt slăbiciuni, ci forme ale rezistenței spirituale.

În plan simbolic, Florica este o Antigona modernă: fidelă familiei, credinței și datoriei. Finalul romanului o surprinde reîntoarsă în țară, purtând cu sine experiența exilului, dar și demnitatea salvată.

Ion Nălbitoru nu scrie un roman naționalist, ci unul identitar. Vizitele la familia de români stabiliți în Italia, păstrarea tradițiilor (Paștele, sărbătorile de iarnă), întâlnirile comunitare – toate conturează ideea supraviețuirii spirituale în diaspora. Identitatea este definită nu prin opoziție agresivă, ci prin conservarea discretă a valorilor.

Autorul subliniază că apărarea specificului național nu echivalează cu radicalismul, ci cu necesitatea afirmării identității într-o lume globalizată. Astfel, romanul devine și o meditație asupra sensului apartenenței.

Memoria fiului dispărut, Ioan-Franco, planează asupra întregii construcții epice. Accidentul evocator (moartea lui Franco, cauzată de un italian beat) introduce o notă tragică ce transcende simpla narațiune realistă. Exilul nu mai este doar o experiență economică, ci o traumă existențială.

Dedicarea volumului familiei și memoria fiului transformă romanul într-un act de recuperare afectivă, într-o scriere cathartică. Literatura devine, astfel, formă de doliu sublimat.

Cele 15 capitole urmăresc o evoluție organică: de la plecarea din „plaiul dacilor” la experiența muncii, confruntarea cu alteritatea, integrarea parțială și reîntoarcerea simbolică. Postfața prof. dr. Elena Trifan analizează

elementele de civilizație italiană și interferențele culturale, iar studiile lingvistice privind vorbirea românilor din Italia oferă un plus de consistență documentară.

Astfel, romanul depășește statutul de ficțiune, devenind și un document sociologic și lingvistic al diasporei românești.

Departa de țară este un roman al demnității în exil, al rezistenței morale și al memoriei dureroase. Ion Nălbitoru reușește să îmbine realismul social cu lirismul interior, analiza identitară cu confesiunea discretă. Personajul Florica rămâne una dintre figurile feminine memorabile ale prozei contemporane dedicate migrației.

Prin dimensiunea sa etică și prin vibrația autobiografică, romanul se impune ca o contribuție relevantă la literatura română a diasporei postcomuniste, constituind totodată un omagiu adus familiei și o formă de recuperare simbolică a fiului pierdut.

Într-o epocă a dezrădăcinărilor succesive, Ion Nălbitoru ne reamintește că adevărata patrie rămâne spațiul valorilor care nu pot fi negociate.

Al. Florin Țene

FLORENTIN SMARANDACHE

Materialismul Neutrosific: o extindere a materialismului dialectic

Rezumat. Materialismul, ca viziune filozofică, a suferit mai multe transformări evolutive, de la materialismul metafizic clasic la materialismul dialectic mai dinamic și mai conștient social propus de Marx. În acest scurt articol, propun conceptul de Materialism Neutrosific, care extinde și rafinează materialismul dialectic.

Materialismul Neutrosofic oferă un cadru mai larg și mai nuanțat pentru înțelegerea condițiilor materiale, forțelor sociale și ideilor în modelarea istoriei umane și a realității sociale.

Cuvinte-cheie. Materialism Neutrosofic, Materialism Dialectic, Neutrosofie, Dialectica Hegeliană, Marxism, Societate neutrosofică, Materialism Istoric, Capitalism, Comunism, Socialism, Sistem economic, Sistem hibrid.

1. Introducere

În centrul materialismului dialectic se află dialectica - un proces în care o teză dă naștere antitezei sale, iar contradicțiile lor inerente sunt reconciliate într-o sinteză. Acest proces a fost articulat de Hegel și ulterior însușit de Marx pentru a explica dezvoltarea condițiilor materiale și a structurilor sociale. În dialectica hegeliană, teza și antiteza sunt opuse, iar conflictul lor duce la o rezoluție superioară, sau sinteză.

2. Evoluția conceptuală

Filosofia neutrosofică se bazează pe această structură dialectică hegeliană, introducând un al patrulea element: neutroteza. Această neutroteză reprezintă terenul neutru sau indeterminat dintre opuse, făcând legătura între teză și antiteza sa. În acest fel, neutrosafia permite o explorare mai profundă a contradicțiilor din societate, oferind nu doar o sinteză, ci o rezoluție mai bogată, mai inclusivă. Astfel, materialismul neutrosofic poate fi văzut ca o extensie a materialismului dialectic - una care încorporează neutralitatea și indeterminarea care există între forțele opuse din societate.

De exemplu, în procesul dialectic, [A] (teza) și [antiA] (antiteza) sunt opuse polare, iar conflictul lor este rezolvat în mod tradițional prin sinteză. În neutrosafia, neutralitatea sau indeterminarea dintre aceste opuse—reprezentate ca [neutA]—contribuie la rezoluție, fie îmbunătățind o parte, cealaltă, sau ambele. Mai mult, în neutrosafia rafinată, forțele neutre nu sunt statice, ci pot fi variate și multiple, permițând astfel modele mai complexe, dinamice ale fenomenelor sociale.

3. Perspective neutrosofice asupra Dialecticii lui Engels

Formularea dialecticii de către Engels, fundamentată pe materialism, a fost esențială în conturarea filozofiei marxiste. Materialismul

Neutrosofic dezvoltă și mai mult dialectica lui Engels în următoarele moduri:

3.1. Legea întâi: Unitatea și conflictul opozițiilor și ale neutralilor lor

Prima lege a lui Engels, care afirmă unitatea și conflictul opozițiilor, este extinsă pentru a include rolul neutralilor.

Materialismul Neutrosofic sugerează că opozițiile nu doar că se află în conflict, dar sunt și modelate și influențate de neutralii care intervin într-un mod sau altul.

Acești neutrali nu sunt pasivi, ci contribuie activ la rezolvarea contradicțiilor într-o direcție sau alta.

3.2. Legea a doua: Schimbări cantitative și calitative

În timp ce a doua lege a lui Engels sugerează că schimbările cantitative conduc în cele din urmă la transformări calitative, Materialismul Neutrosofic introduce ideea că aceste schimbări pot avea loc atât gradual, cât și spontan. Schimbările cantitative - cum ar fi o creștere a bogăției sau dezvoltarea tehnologică - duc adesea la schimbări de rutină sau incremental.

Cu toate acestea, schimbările calitative, care pot părea radicale, pot avea loc și brusc, fără o acumulare treptată.

3.3. Legea a treia: Negarea negării

A treia lege a dialecticii, negarea negării, sugerează că transformările sociale au loc printr-un proces de negare. Pentru Marx, aceasta însemna negarea feudalismului prin capitalism, iar apoi negarea capitalismului prin comunism. În Materialismul Neutrosofic, însă, recunoaștem posibilitatea unei a treia negări - revenirea comunismului înapoi în capitalism, așa cum se poate observa în țări precum China, Rusia și Vietnam, unde economiile fost comuniste au adoptat elemente capitaliste.

Acest lucru subliniază natura ciclică și, uneori, contradictorie a schimbării sociale, unde sisteme care se credeau răsturnate pot reapărea sub o formă modificată.

4. Societatea Neutrosofică: o combinație de capitalism și comunism

Conceptul de Societate Neutrosofică apare din recunoașterea faptului că nu există o societate pur capitalistă sau comunistă în lumea modernă. În schimb, societățile sunt caracterizate de grade

variate de elemente capitaliste și comuniste, rezultând în sisteme hibride care combină opusele.

Marx a prezis că comunismul va apărea din contradicțiile capitalismului, dar realitatea secolului XXI a arătat că, în anumite moduri, capitalismul a apărut în interiorul statelor foste comuniste. China și Rusia, de exemplu, au făcut tranziția de la economii planificate centralizat la sisteme hibride care încorporează elemente ale capitalismului, menținând în același timp un cadru politic nominal comunist.

Această schimbare demonstrează evoluția unei Societăți Neutrosofice - ca o societate care integrează atât caracteristici capitaliste, cât și comuniste. În mod similar, în țări capitaliste precum Franța, Germania și națiunile nordice, socialismul s-a manifestat prin programe sociale extinse, cum ar fi asistența medicală și educația universale, sisteme de asistență socială și programe de pensionare, combinând sistemele economice capitaliste cu politici sociale socialiste.

Societatea Neutrosofică, prin urmare, nu este binară, ci mai degrabă un spectru în care elementele capitaliste și comuniste coexistă în grade variate. În acest context, societatea nu este definită doar de capitalism [A] sau comunism [antiA], ci de o interacțiune dinamică a ambelor, alături de elementele lor de neutralizare.

5. Materialism clasic vs. Materialism Neutrosofic

Materialismul clasic, în special în tradiția marxistă, subliniază primatul condițiilor materiale în modelarea societății. Acest materialism este inerent dialectic, concentrându-se pe interrelațiile opuselor - cum ar fi conflictul dintre capital și muncă.

În contrast cu Materialismul metafizic clasic, care tratează lumea materială ca statică și deconectată, Materialismul Dialectic îmbrățișează natura dinamică și interconectată a condițiilor materiale.

Materialismul Neutrosofic se bazează pe acesta, încorporând indeterminările și neutralitățile care există în sistemele materiale și ideologice. În loc să se concentreze doar pe opoziția binară dintre materialism și idealism, Materialismul Neutrosofic recunoaște că mediile materiale - fie că sunt sisteme economice, structuri societale sau

construcții ideologice - sunt influențate nu doar de interacțiunea opuselor, ci și de prezența forțelor neutre. Aceste forțe neutre pot lua forme diferite, influențând traiectoria schimbărilor sociale, economice și politice.

Materialismul Neutrosofic ține cont de dinamicitate, conectivitate și evoluție în mediile materiale, recunoscând în același timp că neutralitatea joacă un rol semnificativ în modelarea cursului istoriei. Societățile evoluează și se schimbă nu printr-o oscilație simplistă între opuse, ci prin interacțiunea opuselor și a forțelor lor de neutralizare.

6. Materialismul Istoric Neutrosofic

Materialismul Istoric al lui Marx susține că condițiile materiale ale societății—în special modul său de producție - determină structura și dezvoltarea instituțiilor sociale și politice. Materialismul Istoric Neutrosofic extinde acest concept, sugerând că istoria nu este modelată doar de forțele materiale sau idei, ci și de interacțiunea dintre condițiile materiale, forțele ideologice și forțele neutre care mediază între ele. Istoria, din această perspectivă, este modelată de un echilibru dinamic al forțelor materiale, fenomenale și ideologice, fiecare contribuind la desfășurarea evenimentelor istorice. Spre deosebire de accentul pus de Marx pe conflictul de clasă ca motor principal al schimbării istorice, Materialismul Istoric Neutrosofic recunoaște că dinamica socială este mai complexă, implicând nu doar conflict, ci și cooperare și neutralitate (de exemplu, ignoranța).

În acest cadru extins, influența vremii, geografiei, sistemelor politice și factorilor culturali joacă un rol în modelarea materialismului istoric al unei societăți date.

Materialismul Neutrosofic recunoaște, de asemenea, intersecția materialismului cu ideologia, unde schimbarea socială are loc printr-o interacțiune complexă între condițiile materiale, idei și spațiile neutre dintre ele.

7. Concluzie

Materialismul Neutrosofic oferă un cadru mai extins și mai flexibil pentru înțelegerea complexităților sistemelor sociale și ale schimbărilor istorice. Prin integrarea principiilor neutrosofiei - dinamicitate, conectivitate, evoluție și neutralitate - în gândirea materialistă,

Materialismul Neutrosolic ne permite să înțelegem mai bine natura multidimensională a realității sociale, sugerând că schimbarea socială nu este doar rezultatul confruntării forțelor opuse, ci și rezultatul interacțiunii dintre opoziții, neutralizatorii lor și condițiile materiale în continuă evoluție ale vieții.

Referințe

- [Althusser] Althusser, Louis (2001). *Lenin and Philosophy and Other Essays*. Traducere după ediția franceză din 1971 de Ben Brewster. NYU Press, Monthly Review Press. JSTOR, <http://www.jstor.org/stable/j.ctt9qgh9v>
- [Engels] Engels, F. (1976). *Dialectics of Nature*. Moscova: Progress Publishers. <https://archive.org/details/dialecticsofnature/page/n3/mode/2up> (Engels a scris cartea între 1873 și 1886, dar nu a fost publicată în întregime până în 1925.)
- [Foucault] Foucault, M. (1975). *Surveiller et punir : Naissance de la prison*. Gallimard.
- [Giddens] Giddens, A. (2009). *Sociology*. Polity Press.
- [Hegel] Hegel, Georg Wilhelm Friedrich (2018). *The Phenomenology of Spirit*. Traducere de Terry Pinkard și Michael Baur. Cambridge University Press. DOI: 10.1017/9781139050494. (Ediția princeps a *Phänomenologie des Geistes* a apărut în 1807.)
- [Hobsbawm] Hobsbawm, E. J. (1994). *The Age of Extremes: The Short Twentieth Century 1914-1991*. Abacus.
- [Lukács] Lukács, G. (1971). *History and Class Consciousness: Studies in Marxist Dialectics*. MIT Press. Eseurile originale au fost scrise între 1919 și 1922.
- [Marx] Marx, K. (1867). *Capital: volume I*. Traducere de Ben Fowkes. Penguin Classics. (Ediția princeps a *Das Kapital*, volumul 1 a apărut în 1867).
- [Sartre] Sartre, J.-P. (1960). *Critique de la raison dialectique*. Gallimard
- [Smarandache] Smarandache, Florentin (1998) *Neutrosophy. Neutrosophic Probability, Set, and Logic*. ProQuest Information and Learning. Ann Arbor, Michigan, USA.
- [Vattimo] Vattimo, G. (1992). *The Transparent Society*. Polity Press.

TRADUCERI

MIHAI EMINESCU

RUGĂCIUNE

Crăiasă alegându-te,
Îngenunchem rugându-te,
Înaltă-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie;
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O, maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!
Noi, ce din mila sfântului
Umbră facem pământului,
Rugămu-ne-ndurărilor
Luceafărului mărilor;
Ascultă-a noastre plângeri,
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată,
Lumină dulce clară,
O, maică prea curată
Și pururea fecioară,
Marie!

CAI QING

《圣母祷》

Rugăciune de Mihai Eminescu

—米哈伊·爱明内斯库
你拣选我们，我们俯身，
跪下向你祷告，蒙你救恩。
求你将我们从汹涌的浪潮中提升；
筑起救赎坚墙，举起不破之盾，
您垂落的目光是垂天之云，
覆盖尘世渺小的我们。
哦，至圣的母亲，玛利亚！纯洁的童贞！
你的慈悲如翼，为大地撒下阴凉，
众星之后，请你俯听哀哭和叹息，

求在黑暗中显现甘甜与光明，
天使君王，请聆听我们的哭声，
哦，慈爱童贞，无瑕母亲，玛利亚！

Notă: Traducere în limba chineză a poeziei
Rugăciunea, de către Poeta și Prof Univ
CAI QING, Kunming, China

LUCA CIPOLLA

Cartea

Eu sunt semnul
și voi lăsa să mă atingă
degetele tale curioase.
Nu mă recunoscusi imediat
și acum în fiecare verb
sau adjectiv,
în fiecare tentă
sau nuanță
vei zări durerea
aproapelui tău
într-un bătrân
care îți va povesti
istoria pe ce o vei trăi
drumul pe ce îl vei traversa
într-un izvor
al divinației
și după ce vei avea lăsat în urmă
valea verde a tăcerii
și a înțelegerii
îi vei putea rezista.
Eu sunt semnul
și tu materia
de plăsmuit în fiecare pagină..

Il libro

Io sono il segno
e lascerò che mi sfiorino
le tue dita curiose.
Non mi riconosci all'istante
ed ora dentro ogni verbo
o aggettivo,
dentro ogni tinta
o sfumatura
scorgerai il dolore
del tuo prossimo

in un vecchio
che ti racconterà
la storia che vivrai
la strada che attraverserai
in una sorgente
di divinazione
e dopo aver lasciato alle spalle
la verde valle del silenzio
e della comprensione
ne reggerai il confronto.
Io sono il segno
e tu la materia
da plasmare ad ogni pagina..

Eu am trăit deja

Eu am trăit deja
și am traversat
câmpuri de maci,
am cules mușetel,
m-am hrănit
cu lila glicinelor
la jumătatea primăverii,
iasomiile împrejur,
sunt un suflet sfios,
conștiință non-locală
care vibrează într-o altă dimensiune
și te susțin,
te sfătuiesc
calea de urmat.

Io ho già vissuto

Io ho già vissuto
ed ho attraversato
campi di papaveri,
raccolto camomilla,
mi son nutrito
del lilla dei glicini
a metà primavera,
i gelsomini da contorno,
sono un'anima schiva,
coscienza non locale
che vibra dentro un'altra dimensione
e ti supporto,
ti suggerisco
la strada da percorrere.

Notă: Versuri și traducere de poetul italian
Luca Cipolla

NOUTĂȚI EDITORIALE

**Revista CULTURALIA. Sens Tv, Anul 1,
Nr. 1-octombrie 2025**

Educația și cultura sunt piloni esențiali în evoluția unei societăți. Cu certitudine Cultura menține și amplifică relațiile dintre oameni și consolidează punțile dintre ei.

Apariția unei noi reviste tipărite este o nouă provocare, un fapt îmbucurător, o lucrare de zidire sufletească. Distinsa poetă Andra FORNEA a debutat cu volumul „Pași de lumină spre eternitate” în anul 2025. Este și o remarcabilă jurnalistă, moderatoarea emisiunii Culturalia de la SENS Tv. Din București. Cu un colectiv valoros a înființat revista Culturalia și în luna octombrie 2025, a apărut primul număr tipărit al acesteia, în condiții tehnice, stilistice și de conținut de excepție. Doamna Andra FORNEA, directorul general al acestei minunate

reviste de cultură și artă „Culturalia” este sprijinită de poetul Mihai Ciobanu, director editorial și de redactor-șef doamna Maria-Alexandra Spânu (Iliescu).

Revista de cultură „Culturalia” apare semestrial și invită pe scriitori, artiști, cititori la meditație, dialog cultural, constructiv, la creație și gândire critică. Tematica diversă, bogată, interesantă cuprinsă în revistă ne convinge și stimulează, ne luminează și bucură deopotrivă. Nume sonore ale culturii, artei și științei românești contemporane au deja publicat articole în revistă. Amintesc pe Acad. Gheorghe Păun, eminescolog, Acad. Nicolae Georgescu, deputat Monica Ionescu, Juan Garcia, Claudia Motea, Mihai Ciobanu, Ramona Mezei, Maria Spânu, Corina Diaconescu, Florin Vedeanu, Vergil Cojocaru, Toma Enache, Nicoleta Zamfir, etc.

Prin articolul „Dincolo de uși închise: transparența în comunicarea publică”, doamna Ramona Mezei, manager al Bibliotecii Metropolitane București, „propune transparența nu ca vulnerabilitate, ci ca formă de respect, responsabilitate și construcție a încrederii, o temă esențială în societatea contemporană”.

În paginile revistei sunt cuprinse rubrici, precum: poezie, proză, arte vizuale, recenzii, comentarii critice, teatru și film,, muzică, voci din diaspora culturală, memorie-arhivă și alele.

Salutăm apariția noii reviste „Culturalia”, revistă care își propune lărgirea posibilităților de comunicare culturală, promovarea valorilor culturii române, a spiritualității românești și literaturii universale.

În condițiile fenomenului de globalizare, când multe din creațiile neamului nostru vor dispărea, sau trec în umbra uitării, astfel de publicații devin tezaurul culturii noastre la care se vor raporta urmașii noștri.

Cu certitudine actul de cultură are un rol important în construirea altarului tainic din interior, în desăvârșirea sufletească a omului.

Felicităm pe d-na **Andra FORNEA**, echipa editorială pentru lansarea acestui excelent prim număr!

Vă dorim viață lungă, remarcabile rezultate, drum de lumină și binecuvântare. **La mulți ani!**

Scriitor, publicist Ionel MARIN

Evenimente culturale

**„Infinitul formei” – un dialog între generații
Doina Lemny, Cetățean de Onoare al
municipiului Focșani, în Anul Național
Constantin Brâncuși
Ateneul Popular „Mr. Pastia”, Focșani,
21 februarie 2026**

Pe 21 februarie 2026, la **Ateneul Popular „Mr. Pastia”, din Focșani** a avut loc două evenimente deosebite și anume:

Simpozionul cu expoziția **„Infinitul formei. Orizonturi de licean”**, organizate de **prof. Ioana Constantinescu**, directoarea Liceului de Artă „Gheorghe Tattărescu” din Focșani. Domnia sa a subliniat: „Infinitul formei a vorbit despre Brâncuși, dar și despre drumul care nu se oprește niciodată. Orizonturi de licean înseamnă început, conștiință artistică și responsabilitate.”

Au fost prezentate lucrări de sculptură, pictură, desen și arhitectură realizate de elevii liceului, „într-un demers artistic inspirat din universul brâncușian.”

Cu acest prilej, **Primăria Focșani** face un gest simbolic, firesc, de respect față de valorile locale, oferind doamnei dr. **Doina Lemny**, pentru merite deosebite **titlul de Cetățean de Onoare** al Municipiului Focșani. Născută și formată la Focșani, doamna Doina Lemny, fiica renumitului profesor de istorie Vasile Petrache, este astăzi una dintre marile voci internaționale în studiul operei lui Constantin Brâncuși. Cu o activitate de referință la Muzeul Național de Artă Modernă – **Centre Pompidou din Paris**, unde a activat ca muzeograf-cercetător și curator al Atelierului Brâncuși. Istoricul de artă a contribuit esențial la promovarea operei marelui sculptor român Constantin Brâncuși, a patrimoniului cultural în mari centre culturale din Europa.

Doina Lemny, Doctor Honoris Causa, expert internațional în opera brâncușiană

„Distincția, acordată în contextul aniversării a 150 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși, confirmă încă o dată că Vrancea își respectă elitele culturale și își asumă identitatea artistică europeană.”

Titlul de Cetățean de Onoare al mun. Focșani a fost înmănat de domnul viceprimar **Victor Traian Negulescu**, în prezența viceprimarului Adrian Vulpoiu, a city-managerului Kanty Cătălin Popescu și a consilierului local Romeo Stoica.

La eveniment au participat reprezentanți ai puterii locale, profesori, elevi și invitați din zona culturală a Vrancei.

Momentele artistice au fost susținute de Corul „Jeunesses” și Orchestra Liceului, sub conducerea dirijorului Adi Stroia, oferind publicului veselie și bucurie sufletească.

De mai multe ori Ziarul de Vrancea a relatat în luna februarie 2026, date despre istoricul de artă **dr. Doina Lemny**, activitatea acesteia în Franța și despre intenția Primăriei Focșani de a-i acorda titlului de Cetățean de Onoare. Prin acest eveniment s-a întărit și mai mult legătura dintre Focșani și Franța, a crescut dorința de abordare a temelor majore ale culturii universale.

Municipiul Focșani, simbol al Unirii, județul Vrancea dovedește respect față de valorile locale, investește în educație artistică, asigurând promovarea, consolidarea valorilor și identității culturale românești. Felicitări organizatorilor, micilor artiști ai Liceului de artă „Gheorghe Tattărescu” și conducerii primăriei Focșani.

Publicist Ionel MARIN

Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, Ediția a XV-a, 2026

Asociația Cultural-umanitară „BOGDANIA” și revista de creație și cultură „BOGDANIA” din municipiul Focșani, organizează: Festivalul - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, ediția a XV-a, 2026.

Invitați: Personalități ale vieții literare, culturale din România și Republica Moldova.

Scopuri:

* stimularea interesului pentru literatura română contemporană și a respectului pentru valorile moștenite.

* dezvoltarea spiritului competitiv, a dorinței de afirmare și pentru ieșirea din anonim al celor care creează și care au talent deosebit.

* promovarea în revistele de cultură și în Antologii literare a câștigătorilor și creațiilor valoroase din fiecare secțiune literară.

Participanți: - Creatori, care nu au volume tipărite, pe două grupe de vârstă, astfel:

- Secțiunea pentru TINERI între 15-30 de ani.

- Secțiunea pentru CREATORI de peste 30 de ani, indiferent de vârstă.

Secțiunile concursului: poezie, proză scurtă și eseu doar pentru creatori din țară și diaspora românească, fără volume publicate.

Textele trebuie dactilografiate în Word, Times New Roman 12 pct., spațiere un rând, cu diacritice și să nu depășească 3-4 pagini A4 pentru fiecare gen literar, într-un singur document în format .doc sau .docx la adresa de e-mail: ionelmarin55@gmail.com
revistabogdania.ro@gmail.com

Trimiterea textelor (creațiilor): **01 aprilie – 31 mai 2026**, pe adresa de E-mail, ori prin Poștă: Asociația Cultural-umanitară „BOGDANIA”, FOCȘANI, Str. Contemporanul nr. 28, Cod 620065, județul Vrancea, cu mențiunea „Pentru concurs” în câte 2 exemplare (cine nu are calculator).

Textele vor purta un motto, care se va regăsi și pe un plic închis, cuprinzând date despre autor (nume, prenume, data nașterii, profesia, adresa de corespondență, telefonul, precum și o scurtă prezentare a activității literare).

Textele trimise după data de 31.05.2026 (data poștei) nu vor fi luate în considerare, de asemenea cele care nu sunt dactilografiate corespunzător (fără diacritice).

Evaluarea textelor se va face în luna iunie 2026 de către un juriu format din 5 (cinci) personalități: critici literari, scriitori și oameni de cultură români. Se va întocmi o fișă de participare pentru fiecare concurent. În urma evaluării fiecărei creații literare se va stabili în mod corect și obiectiv, pe bază de note, concurenții câștigători pe secțiuni.

Premianții vor fi anunțați până în data de 30 iunie 2026, prin e-mail și telefonic.

Se vor acorda Premii pentru fiecare secțiune din partea Juriului Festivalului-concurs literar Bogdania și diplome speciale din partea revistei de creație și cultură Bogdania.

Persoana care va întruni cel mai mare punctaj, indiferent de secțiunea la care participă i se va acorda „**TROFEUL BOGDANIA**”, 2026.

Persoanele care vor să sprijine proiectul o pot face prin donații ori sponsorizare în contul Asociației Cultural-umanitare Bogdania: RO11BRMA0999100047750380, în RON, Banca EximBANK, Filiala Focșani, CIF 29080784, cu mențiunea pentru Festivalul Bogdania, 2026.

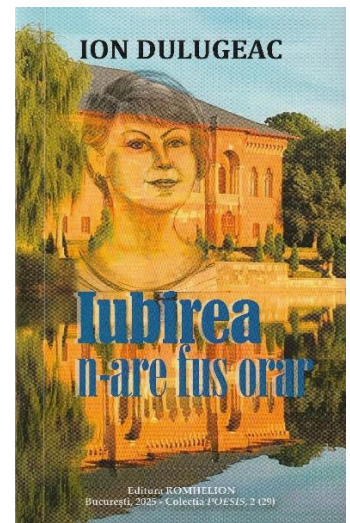
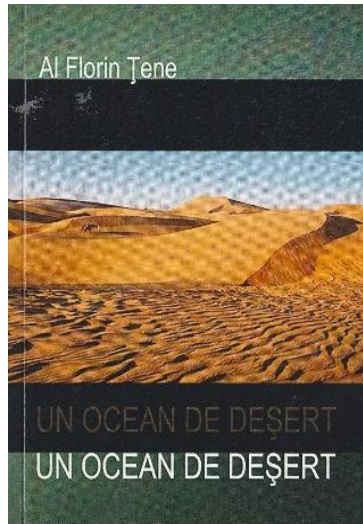
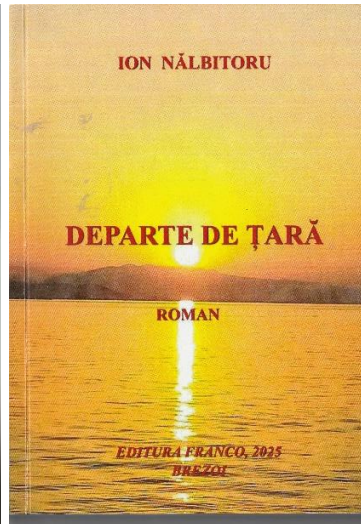
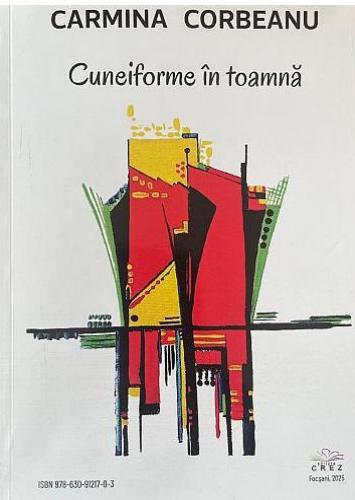
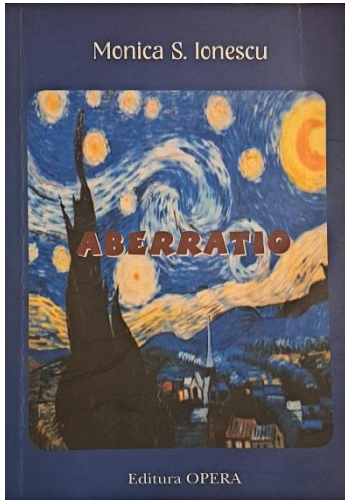
Festivitatea de premiere se va ține, în luna iulie 2026, în locația anunțată dvs. și public cu câteva zile înainte. Vă așteptăm cu drag să vă înscrieți în concurs.

Se vor posta informații și pe site-ul: www.revistabogdania.ro

Relații suplimentare:
e-mail: ionelmarin55@gmail.com;
revistabogdania.ro@gmail.com;
Mobil: 0752862369

Scriitor Ionel MARIN

Semnal editorial

ISSN 2343-8061
ISSN-L 2343-8061